

U.V.P.O/F 122

డా॥ జి.వి. పూర్ణచందు

జిగురులు వేసిన కల్లులు

Blank Page

page missing

page missing

G.V.P 01 F122

41-8.3

W:-5.5

విగురులు వేసిన కలలు

డా॥జి.వి.పూర్ణచందు B.A.M.S.,

ప్రచురణ :

ప్రేమధులబ్ధ
పబ్లికేషన్స్

డోర్. నెం. 28-3-49, సంజీవయ్య కాలనీ,
అరండల్పేట, విజయవాడ - 520 002

Chigurulu Vesina Kalalu (Novel)

Published with Sep-2014 Swathi Monthly

Written by :

Dr. G.V.Purnachand, B.A.M.S.,
Susruta Ayurvedic Speciality Hospital,
1st Floor, Satnam Towers,
Opp. Buckinghampet Post Office,
Governorpet, Vijayawada-2.
Mobile : 94401 72642; Ph : (O) 2577373

Published on the eve of
61st Birth Day of Dr. G.V. Purnachand

First Edition :

June, 2017

Price :

80-00

Cover Design :

Artist Namu

Type Setting :

Madhulatha Graphics, Vijayawada.

Printer :

Vijayasanthi Offset Printers

Vijayawada - 2.

Published by :

Sree Madhulatha Publications

28-3-49, Sanjeevaiah Colony,

Arundalpet, Vijayawada - 520 002

Ph : 2434320 (O), Cell : 9032088555

అంకితం

నాటకీయతకు నడక నేర్పిన నాటక రచయిత
ఆరు నంది బహుమతుల స్వీకర్త
కేంద్ర సంగీత నాటక అకాడమీ పురస్కార గ్రహీత
డా. దీర్ఘాసి విజయభాస్కర్ గారికి
సగౌరవంగా ఈ
చిగురులు వేసిన కలలు

5

పరుగులు తీసిన మనసు

భువనచంద్ర

కళ్ళు అక్షరాల మీద పరుగులు తీస్తే. మనసు పాత్రలతో పాటు పరుగు తీసింది. 2014లో యీ చిరునవలని రెండుసార్లు చదివాను. మొదటిసారి చదవి ఓట్రాన్స్‌లో జి.వి. పూర్ణచందుల వారితో గంటసేపు ఫోన్ మాట్లాడాను.

ఇప్పుడు మూడోసారి చదివాకా కూడా నా పరిస్థితి అదే. ఇదో త్రివేణీ సంగమం... సౌదమినీ, కుంతల, కాళి, వీరి జీవితాల గురించిన ఓ ఇతఃపూర్వం రాని అపూర్వమైన

కథ. ఎవరి కథా వారే చెప్పుకుంటారు. అంతేకాదు, సుందరం, కామేశం లాయర్ సదాలు కూడా వారి వారి మనోగతాల్ని వారే చెప్పుకుంటారు. సంభాషణలు క్లుప్తంగా జరిపి, విశ్లేషణకి అంటే మనో విశ్లేషణకి అతిపెద్దపీట వెయ్యడమే కాక, ఏ మాత్రం పట్టు సడలకుండా దిగ్విజయంగా అన్ని పాత్రలనూ తీరానికి చేర్చిన అద్భుతమైన రచన ఇది.

అత్యంత సామరస్య వాదిగా కనిపించే జి.వి. పూర్ణచందు ఇందులో సృశించని అంశం లేదు. నిన్నటి వరకూ త్యాగరాజు, రామదాసు, అన్నమయ్యల్ని మాత్రమే స్వర మండపంలోకి రానిచ్చిన సామాన్య గాయకులు - యీ పొత్తం చదివాక క్షేత్రయ్యని బంగారు పల్లకీ ఎక్కించి మరీ హృదయ మండపంలోకి ఆహ్వానిస్తారు.

అయ్యా, ఒక్కటి నిజంగా చెప్పితిరాలి. సంప్రదాయ వివాహమా, ప్రేమ వివాహమా లేక సహజీవనమా (Live relationship) అనే విషయాన్ని తేల్చుకోలేక సతమతమయ్యే యువతీ యువకులకిది నిజంగా ఓ కరదీపిక.

వివాహం మీద ఇంత లోతుగా, ఇంతవైవిధ్యంగా ఇంత సునిశితంగా చర్చించిన రచన ఇప్పటి వరకూ రాలేదని ఘంటాపథంగా చెప్పగలను. ముఖ్యంగా, 'స్త్రీ' మనోభావాల్ని అద్భుతంగా ప్రతిఫలించిందీ నవల. "పెళ్ళంటే ఆడామగలను కలపడం మాత్రమే కాదు. రెండు కుటుంబాలను దగ్గర చేయడం. ఆ కుటుంబంతో "అల్లుకుపోయేవాడే అల్లుడు" అల్లుడికి ఎంత చక్కని నిర్వచన మిచ్చారూ!

"సంసార బంధాలను ఆర్థిక సంబంధాలూ, సహజీవనాన్ని స్నేహబంధాలూ నడిపిస్తాయి" (కుంతల)

"పలవేయడం కన్నా. వలపించడం కన్నా, వదిలించుకోవడం కష్టం" (కామేశం)

"ప్రియుని కాని వాడితో కులికేది మొగుడైనా అది సంసారం కానేరదు" (కాళి)

“మహిళా ఉద్యమ లక్ష్యం స్త్రీ పురుష సమానత్వం సాధించడమే గానీ, యీ భూ విశ్వాన్నుంచి మగవాళ్ళను అంతం చేయడం కాదు. పురుష ద్వేషం వదిలేస్తేనే మహిళాభ్యుదయం సాధ్యమవుతుంది. (లాయర్ సదాశివ)

ఎంత చక్కని విశ్లేషణ...! ఫెమినిస్టు సోదరీమణులారా దయించి యీ మాట చదవరూ!

“దాసానుదాసుడైన పాలేరు కూడా దాసియైన భార్య వుంటుందిగా... భార్య అనే పదానికి పనిమనిషి అర్థ?” (కుంతల)

“ఫ్రాయిడ్ మనసుని మాత్రమే పట్టించుకుని సమాజాన్ని వదిలేశాడు. మార్కు సమాజాన్ని మాత్రమే పట్టించుకుని మనిషి మనసుని వదిలేశాడు. ఫ్రాయిడ్ నీ మార్బ్బోనీ కలిపి చదివితేనే సమాజంలో మనిషి మనసు కలిపి నిర్వహించే పాత్ర అర్థమవుతుంది” (లలితక్క)

“ఆడదెప్పుడూ ‘ఆ ఒక్కటీ అడక్కు’ అన్నట్టుందాలి. ఆ ఒక్కదానికి లొంగితే, ఆడది మగాడికి లొంగిపోయినట్టే” (కుంతల)

“లైంగిక సంబంధమే లేకపోతే ఆడదానికి జవాబుదారీయేలేదు”

“లొంగిపోయే గుణం మనసుకున్నదిగానీ ఆల్కహాల్ లోనో అపోజిట్ సెక్స్ లోనో లేదు” (సౌదామిని) అంటూనే “మా ముగ్గురి దారులూ వేర్వేరు కావు. భావాలూ వేర్వేరు కావు. జీవితాలే వేరుగా నడిచాయి” అంటూ సౌదమిని కథా సారాంశాల్ని ఒక్కమాటలో చెబుతుంది. ఈ మెరుపులు కొన్ని మాత్రమే!!!

ఈ చిన్ని పుస్తకాన్ని గబగబా చదివేస్తాం. ఎందుకంటే కథా గమనం అంతవేగంగా సాగుతుంది గనుక. నవల పూర్తయ్యాక ఆలోచనలో కూరుకుపోతాం! ఎందుకంటే, “ముగింపు” అంత చిత్రమైన ముగింపు. కా॥ రా॥ మేస్తారు అన్నట్టు ! ఈ ముగింపు ‘సూచ్యం’గా చెప్పబడిందే గానీ ‘వాచ్యం’గా కాదు. ‘వాచ్యం’ గా చెప్పినంత భ్రమను కలిగిస్తుంది.

జి.వి. పూర్ణచందు గారు నేలవిడిచి ఎక్కడా సాము చెయ్యలేదు. అసలు ఈ నవలంతా (చదువరికి కనిపించేది) స్త్రీ హృదయమే. మూడు వేర్వేరు వ్యక్తిత్వాలు. కానీ, అవి త్రివేణీ సంగమంలా అచ్చెరువు గొలుపుతాయి, ఆలోచింపజేస్తాయి.

ప్రేమలూ, పెళ్ళిళ్ళూ ..కథలతో ఆకాశానికి నిచ్చెనలు వేస్తున్న రచయితలు రచయిత్రులూ ఖచ్చితంగా చదవి తీరాల్సిన పుస్తకం ఇది. (నవల అనడం సరికాదు మిలార్డ్) ఊహించని మలుపులతో సాగిపోయే ప్రవాహమిది.

రచయిత ఎక్కడా చదువరిని / పాఠకుణ్ణి మధ్యపెట్టరు. పెళ్ళి కాని వాళ్ళే కాదు.. పెళ్ళి అయిన వాళ్ళూ, పెళ్ళీదు కొచ్చిన పిల్లల తల్లితండ్రులూ కూడా చదివితీరాల్సిన

పుస్తకమది. ఓ పక్క విప్లవం, మరో పక్క సెక్యూవల్ రిలేషన్స్. ఇంకొక పక్క నేటి తరపు సాప్ట్‌వేర్ ఉద్యోగినీ ఉద్యోగస్తుల టార్గెట్‌లూ, యువతీయువకుల లక్ష్యాల్నూ అన్నింటినీ గమనిస్తూ, పాత్రలచేతే చర్చింపజేస్తూ, పాఠకుడిని. ఎడ్యుకేట్ చేసిన జి.వి. పూర్ణచందుగార్ని యీ నవల హిమాలయాల మీద నిలబెడుతుంది. వెయ్యి పుస్తకాల్లో ఇలాంటి ఒక్కటున్నా చాలు.., యువతకి ఆలోచించడం నేర్పడానికి!

సబ్జెక్టులో రియలిజం, చదవించడంలో మెస్మరిజం, జీవితం మీద ఆప్టిమిజం... వెరశి యీ నవల కాని జీవితం ఓ అద్భుతం. ఇది కాలేజీల్లో 'పాఠ్యగ్రంథం'గా వుండడానికి అన్ని విధాలా తగినది. ఆలోచనలను రేకెత్తించడమే కాదు.. ఆ ఆలోచనలని సక్రమంగా, సరళంగా, సునిశితంగా మలుచుకోవడం ఎలానో కూడా యీ పుస్తకం నేర్పుతుంది.

ఈ పుస్తకాన్ని వ్రాయడానికి ఎంత సమయం పూర్ణచందు గారికి పట్టిందో తెలీదు గానీ, పాఠకుడికి మాత్రం ఇదో విధంగా 'అక్షయపాత్రే'. ఎన్నిసార్లు చదివినా ఇంకేదో కొత్తకోణం కనబడుతూనే ఉంటుంది. క్షేత్రయ్య పదాన్ని 'పర్యావరణ దృష్టి'లో చూసినట్లు.

చిన్నప్పుడు బెర్ట్రాండ్ రస్సెల్ గారి బుక్ ఆఫ్ ది అవర్ & బుక్స్ ఆఫ్ ఆల్టైమ్'ని చదివాను.

ఇది నిజంగా 'బుక్ ఆఫ్ ఆల్టైమ్' కోవకి చెందుతుంది. ఓ సనాతనత్వాన్ని నూతనత్వాన్నీ సమానంగా తనలో నింపుకున్న జీవన గంగ ఇది. సమాజానికి ఉపయోగపడే రచన ఇది.

ఈ పుస్తకాన్ని అనుబంధ నవలగా ప్రచురించిన 'స్వాతి' బలరాం గారికి జేజేలు పలక్కుండా వుండలేము. ఎందుకంటే, పత్రికలు ముందుకొస్తేనే గదా ఇటువంటి విశ్లేషణాత్మక రచనలు వెలుగులోకి వచ్చేదీ!

చి|| పూర్ణచంద్ గారి కిరీటంలో ఇదో కలికితురాయి. చి|| జి.వి. పూర్ణచందు నిండు నూరేళ్ళు ఆయురారోగ్య ఐశ్వర్య ఆనందాలతో విలసిల్లాలనీ, 'సాహితీ షష్టిపూర్తి మహోత్సవం' కూడా మన మధ్య మహదా... నందంగా జరుపుకోవాలనీ మనఃస్ఫూర్తిగా కోరుకుంటూ..

వారి 'షష్టిపూర్తి' సందర్భంగా ప్రచురింపబడుతున్న ఈ 'చిగురులు వేసిన కలలు' ఎందరి కలలకో ఊతమై చదూవరుల జీవితాలని 'సాఫల్యం' చేయాలని మరో మారు మనఃస్ఫూర్తిగా కోరుకుంటూ..

చి|| పూర్ణచందు గారికి ఆశీస్సులతో పాఠకులకు నమస్సులు..

చిగురులు వేసిన కలలు

1. సౌదామిని

“ఇంత తెలిసియుండి యీ గుణమేలరా” క్షేత్రయ్య పదం ఎక్కణ్ణించో దూరంగా వినవస్తోంది.

మనసు అటే పరిగెడుతోంది.

“పంతమా మువ్వగోపాల నా సామి” అనడుగుతోంది నాయిక,

“అలుక చేసి యింటికి రావైతివి” అని నిలదీస్తోంది.

నెనరైన చెలికత్తెలున్నారా? పిలువ వచ్చేరా?” అని ప్రశ్నిస్తోంది.

భార్యలకు దొరికిపోయిన పరమభర్తల్లాగానే ఆ పరమాత్ముడి దగ్గరకూడా ‘చిటిక సమాధానం’ లేదు ఈ ప్రశ్నకి. అక్కడికీ నాయిక అనునయంగా అంటోంది.

“చెలికత్తెలైన నీవె.. చెలువుడవైన నీవె తలచి చూడ నా పాలి దైవము నీవె” అని! అయినా పరమాత్ముడిలో కదలిక ఉంటేగా! తనవైపు తిప్పుకోవటానికి ఇంతకన్నా ఏం చెప్పి ఒప్పించుకోగలదు...?

కలలు మొగ్గతొడిగే వయసది. పెళ్ళినాటికి మొగ్గలు పూలై వికసిస్తాయి. పెళ్ళి తరువాత పూలు కాయలై, కాయలు మొక్కలై చిగురులు వేసినప్పుడు ఆ కలల్లో మాధుర్యం అనుభంలో కొస్తుంది.

ఊళ్ళన్నీ తెగతిరిగి ఓ అబ్బాయిని తెచ్చి, “ఇంకనుండీ వీడే నీ మొగుడు” అన్నారు నాన్న.

“పెళ్ళయ్యాక అనుభంలోకి వస్తుందిలే” అని సమాధానం చెప్పిందావిడ పెద్దగా నవ్వుతూ! దీనికే చెప్పలేదు, ‘చౌశీతిరతుల తేలించటం’ గురించి ఇంకేం చెప్తుందనుకునే వాళ్ళం.

పెళ్ళి తరువాతే అనుభంలోకొచ్చేవాటిని పెళ్ళికి ముందే నేర్చి, అర్థాలు వెదకొద్దంటే ఎలా? మైసూరుపాకం తెచ్చి నోట్లో పెట్టి, పెళ్ళయ్యాక మింగమన్నట్టుంది. చివరికి క్షేత్రయ్యని తెలుసుకోవటానికి పెళ్ళికోసం ఎదురుచూడాల్సివస్తోంది.

అప్పుడే మాకో రహస్యం తెలిసింది. సంగీతం మేడమ్ గారి క్కూడా ఈ అనుభవం లేదని! పెళ్ళిచేసుకోలేదనీనూ! నా పెళ్ళి జరుగుతున్నప్పుడు కుంతల నవ్వుతూ, ‘క్షేత్రయ్య అనుభవ ప్రాప్తిరస్తు’ అని నన్నాటపట్టించింది! కానీ, నిర్మలమైనదే అయినా దాని ఆశీర్వాదం ఏ మాత్రం ఫలించలేదు.

మా ఇద్దరికీ ఇంకో ప్రాణస్నేహితురాలుంది. “కాననం కాళీ” దాని పేరు! దానికి ఈ సంగీతం అంటే గిట్టేది కాదు.

‘మగాణ్ణి సుఖ పెట్టటానికే ఆడది పుట్టిందని, మగాడి కోసం వెర్రెత్తిపోతుందనీ ఈ సంగీతం బోధిస్తోంది. అలాంటి చదువులు నాకొద్దు’ అనేది. అందుకని కాళీని ‘భాళీ’ అని పిలిచి ఏడిపించే వాళ్ళం!

ఒకసారి ఉన్నట్టుండి ఇంట్లోంచి మాయమై కాళీ ఒక పెద్దబాంబు పేల్చింది.

ఊళ్ళో అంతా “కాళీ ఎడితోనో లేచిపోయిందనే అన్నారు. అలాంటి పని మా కుంతల చేస్తుందంటే నమ్మొచ్చుగానీ, కాళీ చేసిందంటే నమ్మలేకపోయాను.

అలా అన్నానని కుంతల బాధపడిందనుకున్నాను. కానీ, అది గర్వంగానే భావించింది. ఈడుగత్తెల్లో తన పలుకుబడి పెరిగిందని మెరిసినదాని కళ్ళు సాక్ష్యం చెప్పాయి.

అడవిలో అన్నలపక్కన తుపాకీ పుచ్చుకొని ఉన్న ఒక అమ్మాయి ఫోటో పేపర్లో పడింది. అచ్చం కాళీలానే ఉందని అనుకున్నాం!

మా వాళ్ళంతా కాదన్నారుగానీ, నాకుమాత్రం అది తప్పకుండా ‘కాననం కాళీ’ యేనని గట్టిగా అనిపించింది. దాని మనస్తత్వం నాకు బాగా తెలుసు. దానికి విప్లవసంఘాల వాళ్ళతో పరిచయాలున్నాయి. కాబట్టి చేరదలచినచోటికే చేరింది. ఆ విధంగా అది అదృష్టవంతురాలు.

కొన్నాళ్ళకు అంతా ఆ విషయాన్ని మర్చిపోయారు. నేనూ, కుంతల మా సంగీతసాధన కొనసాగించాం. సంగీతంతోపాటు మధ్యలో అప్పుడప్పుడూ కాలేజీ చదువు చదువుతూ ఎలాగైతేనేం డిగ్రీలు పూర్తి చేసుకున్నాం. ఆ తర్వాత నేను ‘ఎమ్మే తెలుగు’ చేశాను. కుంతల కంప్యూటర్లు చదివింది. కాళీ ఏమయ్యిందో తెలీదు.

ఆ రోజుల్లోనే, సుద్రమాత్రలు మింగి మా ఊళ్ళో ఓ ఆమ్మాయి ఆత్మహత్య చేసుకుంది. కారణం ఎవరికీ తెలిదు.

“ఆ ఆమ్మాయి తన ఆసమ్మతిని ఆ విధంగా తెలియజేసి ఉండవచ్చు” అన్నాన్నేను. వానీ, ఆమెకు ఫలానా వ్యక్తితో సంబంధం ఉందంటూ ఒక పత్రికలో అసహ్యంగా కథనాలు రాసి, వాడికి ఉచితంగా చోలెడంత పబ్లిసిటీ ఇచ్చారు.

ఆ మర్నాటి నుండీ వాడు మా ఊళ్ళో పెద్ద హీరో అయిపోయాడు. కాలరు ఎగరేసుకుతిరగటం మొదలుపెట్టాడు.

సదాశివ అనీ, మా క్లాస్ మేటు ఒకతను ఉండేవాడు. మా కుటుంబానికి బాగా సన్నిహితుడు వాళ్ళమ్మని అత్తయ్యా అని, అతన్ని ‘సదా’ అని పిలిచేదాన్ని! అప్పుడప్పుడూ బావ అని కూడా అనేదాన్ని. అతను మాత్రం నన్ను మరదలుపిల్లా అనేవాడు. అతను డిగ్రీ అయ్యాక విజయవాడ వెళ్ళి ‘లా’ చదివాడు. మహిళాభ్యుదయ కార్యకర్తగా మంచి పేరు తెచ్చుకున్నడని పేపర్లో చదివి గ్రహించాను.

ఆ సమయంలో పత్రికల వ్యాపారధోరణిని ఖండిస్తూ మా ఊళ్ళో ఒక మీటింగు పెట్టాడు సదాశివ. ఆ సభలో కాళీ చాలా ఆవేశంగా మాట్లాడింది. ఆడవాళ్ళని రతిసుఖం కోసం వెంపర్లాడుతూ, కుతి తీరక ఆత్మహత్యకి పాల్పడేవారిగా చిత్రిస్తారా? ఇది మానవహక్కుల మీద దాడి చేయటమే అంటూ విరుచుకుపడింది కాళీ.

“ఆత్మహత్య వలన కదా ఒక ఆడది ఇంత మాట పడవలసివచ్చింది. అంతకన్నా లేచి పోవటమే ఉత్తమం” అని కుంతల అంది.

“లేదు! తుపాకీ పట్టుకొని వీళ్ళందరినీ కాల్చేయటం ఉత్తమం” అంది కోపంగా కాళీ.

మా కాళీ సామన్యురాలేం కాదు. శివాలయం పూజారిగారమ్మాయి. అన్ని కట్టుబాట్లలోనూ పెరిగింది.! కానీ, దానికి దైవభక్తి అబ్బలేదు. మదీ ఆచారాలంటే ఏవగింపు. మగాళ్ళంటే దానికి పురుగుల్లా కనిపిస్తారు.

“రాముడు కుక్కని కొట్టెను” అనే వాక్యంలాంటివాడు మగాడు. “రాముని చేత కుక్క కొట్టబడెను” అనే వాక్యంలాంటిది ఆడది. దాని బతుకెప్పుడూ పాసివ్ వాయిస్సే. ఆడది చేయబడుతుందట. అసలీ బతుకే ఒక బూతనిపిస్తోంది! ముందు ఇలాంటి మగాళ్ళని కాల్చేస్తేగాని ఆడదాని బతుకు బాగుపడదు” అనేది కాళీ! ఆలాంటి కాళీ ఆద్యశ్శం అయితే, ఎవడితోనో లేచిపోయిందానిగా ముద్ర వేయటం నాకు బాధనిపించింది.

“మనిషికొచ్చే ఆలోచనల్లో సెక్స్ కూడా ఒకటి. అంతేగానీ, సెక్స్ ఒక్కటే ఏకైక

కార్యంకాదు. హృదయాన్ని తాకి. సేదతీర్చే తోడుకోసం వెంపర్లాడుతుంది మనసు. దానికి మలిన శృంగారాన్ని అంటగడ్తారేం?” అన్నాన్నేను.

“మనసు పడే ఆరాటం ‘అమలిన శృంగారం’ శరీరం పడే ఆరాటం మలిన శృంగారం...” అంటావా అంది కుంతల. అది ప్రతి విషయాన్నీ చాల తేలికగా తీసుకుంటుంది.

నేను బుర్రలో కూరి దాచిపెడతాను. కాళీ అక్కడికక్కడే ఫటాఫట్ అని తేల్చిపారేస్తుంది. ఇంతకీ క్షేత్రయ్య అనుభవం మలినశృంగారమా... అమలిన శృంగారమా...? నాకూ తెలీదు.

నేను కాపురానికి వెళ్ళిన కొత్తల్లో ఒకరోజు పెద్దబజారు కారణంగా కోడలు లేచిపోయిన సంగతి పనిమనిషి రత్నం వచ్చి చెప్పింది. నాలో ఉడుకు కలిగించాలని, “ఓ సాదానమ్మోయ్! ఆ అసల్లి లేని బతుకు దండగ” అని సూటిగా నాతోనే అంది. నాకు భర్త సుఖం లేదని తనకు తెలిసిపోయినట్లు ఆ వ్యంగ్యం నన్ను పొడిచింది.

దాన్నెందుకు మాట్లాడనిచ్చానా అనిపించింది.

లేచిపోయినవాళ్ళ కథలు రోజుకొకటి ఇలా తెచ్చి అది చెప్తుంటే అసహనం అనిపించి, మర్నాటినుండి రావద్దని పని మాన్పించేశాను.

లేకపోతే, అది నన్ను ఇంట్లోంచి లేపుకుపోయి, ఎవడికో అమ్మేస్తుందేమోనని భయం వేసింది. కానీ, అది తెచ్చి వినిపించిన కథలు బుర్రలోంచి పోలేదు.

“మనసులోని ఆలోచనా స్రవంతిలోకి బుర్ర ప్రవేశించినప్పుడు ఆ క్షణాన అక్కడ ఏ ఆలోచనయితే ఉందో అదే చిలవలుపలవలై ఒక నిర్ణయంగా బయటకొస్తుంది...” అని కాళీ ఒకసారి చెప్పింది. దాని ప్రతి మాట శాస్త్రీయంగా ఉండేది.

“మనకొచ్చే ఆలోచనలకు మనం కారణం కాదా.....?” అని రెట్టించింది కుంతల.

కానే కాదని వాదించింది కాళీ!

“నదిలో బిందెని ముంచితే, ఆ ముంచేప్పుడు అక్కడున్న నీళ్ళు బిందెలోకి చేరినట్టే మనసులోని చైతన్యప్రవాహంలోంచి బుర్రలోకి ఆలోచనలు చేరతాయి” అని వివరించి చెప్పింది.

ఈ మధ్యకాలంలో ఎప్పుడు చూసినా ‘లేచిపోయే’ ఆలోచనలు మాత్రమే బుర్రలోకి దూసుకొస్తున్నాయి. అంటే నా మనసు నాకు తెలీకుండానే ఆలాంటి ఆలోచన చేస్తోందన్నమాట.

నేను మనసుకు లొంగి లేచిపోవాలా...?

లేచిపోతే ఎవరితో లేచిపోవాలి...?

అసలేందుకు లేచిపోవాలి...?

ఒక ఆడది తన మనోభావాల్ని, తన ఆర్తినీ, తన ఉద్వేగాల్ని, తన ఆదర్శాల్ని, తన లక్ష్యాల్ని నెరవేర్చుకోవటానికి అడ్డుగా ఉన్న ఈ వ్యవస్థనీ, అవస్థనీ ఒక తన్ను తన్ని దూరంగా వెళ్ళిపోతే అది లేచిపోవటం కాదు, లేచి వెళ్ళటం! కాళీ లేచి వెళ్ళిందేగాని లేచిపోయింది కాదు. నాకు వేచేంత ధైర్యం లేదా?

“నువ్వు ఎన్నయినా చెప్పవే! సానిలాగా సంసారి చెడుతిరుగుళ్ళు తిరగలేదు. సంసారిలాగా సాని ఒక్కడితో ముడిపడి జీవించనూ లేదు. సృష్టి నియతి ప్రకారమే జరుగుతుంది...” అంది ఒకసారి కుంతల.

“అంటే, ఆడవాళ్ళని సంసారులు, సానులు అని రెండు రకాలుగా వర్గీకరిస్తున్నావా? ఆడవాళ్ళలో ఈ దుష్టసమాజం అంతు చూసే స్వేచ్ఛాజీవులు కూడా ఉంటారు. వాళ్ళు ఈ వర్గీకరణలో మూడోరకం” అంది కాళీ! అలా సాగుతుండేవి మా కాలేజీలో చర్చలు చదువు సాగే రోజుల్లో! ఆ తరువాత నాకు పెళ్ళిచేశారు అమ్మానాన్న!

“రతిలాహిరిలోనే ఇల్లాలైననూ నడవదా మువ్వగోపాలా...?” అని పెళ్ళయిన కొత్తలో అనిపించేది, అంతే!

“ఉండి నువ్వు .... లేక నేనూ సమానమేకదా” అని ఏ వితంతువైనా నా గురించి అంటుందేమో...

మాసిన గెడ్డం, మరకల చొక్కా రేగిన జుత్తు, చుట్టపీకల కంపెత్తే నోరూ పులిసి చద్దికంపు కొట్టే శరీరం చేతిలో సగం ఖాళీ అయిన సీసా... ఇలాంటి మనిషి ఎక్కడయినా తాగిపడుంటే, వాడు నా మొగుడే... దయచేసి అతన్ని అక్కడే వదిలేసి మీ దారిన మీరు వెళ్ళిపోండి. నా మనసు అతని కోసం ఆరాటపడటం ఎప్పుడో మానేసింది వీలైతే ఆ సంగతి అతనికి చెప్పండి! ఆలోచనలు వరదప్రవాహంలా సాగిపోతున్నాయి. నా ప్రమేయం లేకుండానే ముంచుకొస్తున్నాయి. వాటిలోంచి తప్పించుకుంటుండగా ఒక ఉత్తరం వచ్చింది.

అశ్చర్యం ...! అది కుంతల నుంచి!

అత్రంగా చదువుకున్నాను. మళ్ళీ మళ్ళీ చదువుకున్నాను.

— — XXX — —

2. కుంతల

మగాడు గుచ్చి గుచ్చి ఆడదాని శరీరంలో ఏయే భాగాలు చూస్తాడో ఆయా భాగాలను కప్పుకొని, సిగ్గుపడిపోతూ.... వాడు ఇంకా చూస్తున్నాడో లేదో దొంగచూపులు చూస్తూ...

తన చూపులు బయటపడకుండా జాగ్రత్త పడుతూ...

వాడి చూపులకు చిక్కకుండా తప్పించుకుంటూ... మనసుతోనే కప్పిస్తూ... అలా సరదాగా తిరిగిన కుర్రరోజులన్నీ కళ్ళలో మెదిలాయి.

ఇన్నాళ్ళకు సౌదామినికి ఉత్తరం రాసే అవకాశం కుదిరింది. దానికి పెళ్ళయి కాపురానికి వెళ్ళాక ఉత్తరమో. ఫోన్ వస్తుందని ఎదురుచూసి ఆ విషయమే ఇంక మర్చిపోయాను. 'ఎలా ఉన్నావు సఖీ...' అంటూ ఆ ఉత్తరంలో పలకరించాను. ఈ సారి తన సెల్ నెంబర్ ఇవ్వమని రాశాను.

కొన్నాళ్ళు సౌదామినీ నేనూ కలసి స్పెషల్ తెలుగు చదూకొన్నప్పుడు అల్లసాని పెద్దన గారి "అతడా వాతపరంపరా పరిమళ వ్యాపారలీలన్..." పద్యం గుర్తుకొచ్చింది.

ఆకాశాన్ని తాకుతున్న హిమశిఖరాలపైన పరవళ్ళు తొక్కుతున్న జలపాతాల దగ్గరున్నప్పుడు ప్రవరుడికి అకస్మాత్తుగా ఏదో మంచి గంధం వాసనొచ్చిందట! ఆ వాసన పట్టి ఇక్కడెవరో మనుషులున్నారని ఊహించి అటుగా వెళ్ళాడట.

వెళ్ళిచూస్తే ఒక విద్యుల్లతావిగ్రహం కనిపించింది.

ఆమె శతపత్రేక్షణ - అంటే కలువపువ్వులవంటి కన్నులు కలది!

చంచరీక చికుర - తుమ్మెదల దండులాంటి కన్నులు కలది!

చంద్రాస్య - చంద్రబింబంలాంటి మోము కలది.

చక్రస్తనీ - చక్రవాక పక్షుల ఆకారంలో ఉండే రొమ్ములు కలది.

నతనాభి అంటే బాగా లోతైన బొడ్డు కలదిట.... అలాంటి మరున్నారీ శిరోరత్నం దేవతా స్త్రీ ప్రవరుడికి కన్పించిందట.... ప్రవరుడొచ్చి ఈ ఏలూరులో సౌదామినిని చూస్తే ఇప్పుడు కూడా అలానే అనుకుంటాడా... ? సౌదామిని ఇంకా వరూధిని మూర్తి మతతో అలానే ప్రకాశిస్తోందా...? సుఖంగా ఉందా?

సౌదామిని ఎప్పుడు గుర్తుకొచ్చినా ఈ పద్యం నా బుర్రలోకొస్తుంది.

సౌదామినిని చూసే పెద్దనగారు రాశాడని నాకనిపించేది.

చదువుకునే రోజుల్లో పువ్వుచుట్టూ తేనెటీగల్లా కుర్రాళ్ళు ఎందుకలా సౌదామిని కోసం వెంపర్లాడిపోయే వాళ్ళో అప్పట్లో నాకు అర్థం అయ్యేది కాదు.

ఇప్పుడైతే నాకే అనిపిస్తోంది.... త్వరగా వెళ్ళి సౌదామినిని ఒకసారి చూసిరావాలని!

కాలేజీలో చదువుకునే రోజుల్లో రోడ్డుమీదకు వెడితే, కుర్రాళ్ళ గోల.

సంగీతం క్లాసుకు వెడితే, “ఇద్దరి సందున పవళించివున్న ఇంతి పేరెవరురా...”
అంటూ క్షేత్రయ్య పాటల గోల!

తెలుగు మేడమ్ దగ్గరకెడితే, ప్రవరుడి పొందుకోసం వెంపర్లాడే వరూధిని గోల! ఇన్ని గోలల్లోంచి ఏ ఒక్క గోలయినా తప్పించుకోవచ్చని, నేను తెలుగు లిటరేచర్ వదిలేసి కంప్యూటర్ కోర్సులో చేరిపోయాను.

బహుశా, ఆ వయసులో ఒక మంచిపని చేశానని ఇప్పటికీ అనుకుంటాను. క్షేత్రయ్యగారి “కులుకు గుబ్బలు గుచ్చి కౌగిలించు” పదాన్ని ఎంత హుషారుగా పాడేవాళ్ళమో!

సౌదామిని పాడితే, ఇంకా గుండెలోతుల్లోంచి ఆ పాట రావాలనేది సంగీతం మేడమ్, నేను పాడితే మాత్రం, 'అమ్మానాన్నలు పెళ్ళిచేసేదాకా ఆగేలా లేదు' అనేది. అలా నా మీద ఒక ముద్ర పడిపోయింది. మా బృందంలో అందరికీ పెళ్ళిళ్ళయ్యాయి నాకే ఆ అవకాశం రాలేదు. అందులో నా బాధ్యత కూడా ఉంది. అదే సౌదామినికి ఉత్తరంలో చెప్పాలనుకున్నాను.

ఒకసారి మా మధ్య సంభాషణ అమలినశృంగారం మీదకు మళ్ళింది. సౌదామిని ఒక నిర్వచనం చెప్పింది. మొగుడితో కలిస్తే 'అమలినశృంగారం' అనీ, మొగుడు కాని వాడితో జరిగేది 'మలినశృంగారం' అనీ!

“మొగుడు ఎప్పటికీ ప్రియుడు కాలేడనే నీ అభిప్రాయమా” అని అడిగాన్నేను.

“ప్రియుడు కానివాడితో కులికేది మొగుడైనా అది సంసారం కానేరదు.” అంది కాళ్ళీ.

‘దుస్సహ వియోగభరమే మధురము సకియా’ అంటూ ప్రేయసికి కావాలని దూరంగా వెళ్ళి, విరహం ఏడుపులు ఏడిస్తే, అది అమలినశృంగారం అవుతుందా?

ఎంత గొప్ప లాజిక్కుండీ మీ భావకవులది...!

పార్వతిని కొట్టి పారిపోయిన దేవదాసు ఏడుపుని అమలినశృంగారం అంటారా?
అని నేను ఎద్దేవా చేశాను.

అమలిన శృంగారభావనలోంచే భావకవిత్వం పుట్టింది అంది సౌదామిని, 'గగనసుందరి రాత్రంతా చంద్రుడితో కులికినప్పుడు ఆవిడ మెడలో తెగి వ్రేలాడుతున్న రత్నాలహారంలా, ఆకాశంలో పక్షులగుంపు సాగిపోతోందంటూ ఒక భావకవిత రాసి చదివి వినిపించింది.

“చంద్రుడిమీద, నీళ్ళు మరిగేంత వేడిపగళ్ళూ, రక్తం గడ్డకట్టేంత చలిరాత్రిళ్ళూ ఉంటాయి. చంద్రుడేం శాంతుడు?” అనడిగాను.

సౌదామిని నవ్వి, చంద్రుడికి పదిహేనురోజులు పగలు, పదిహేను రోజులు రాత్రీ ఉంటుంది. ఆ పదిహేను రోజుల చలిని తట్టుకోవడానికి చంద్రుడికి గగనసుందరి కౌగిలించ అవసరం కాదా...?” అనడిగింది. దానిదెంతయినా కవితాహృదయం.

“మరి, వేసవిలో రతికార్యానికి చంద్రుడు సెలవిస్తాడా?” అని నేను దాన్ని రెట్టించాను.

ఇంత నిర్మలంగా మాట్లాడుకోగలిగిన చక్కని రోజులవి.

మన బాల్యం మళ్ళీ మనకు రమ్మంటే వస్తుందా? బాల్యం సంగతి తెలీదుగానీ యవ్వనం మాత్రం రమ్మన్నారాదు.

పెళ్ళై సౌదామిని వెళ్ళిపోయాక సంగీతం నేర్చుకోవటానికి నాకు మనసొప్పలేదు.

సాఫ్ట్‌వేర్ రంగంలో అనుక్షణం కెరీరు కోసం పాకులాటే ఉంటుంది. ‘అలరు విక్తుని కేళి’ గురించిన ధ్యాసే ఉండదు. డబ్బురంధిలో పడితే అన్ని రుచులూ ఆమ్లం.

అన్నీ వదిలేసి, కంప్యూటర్లను కావులించుకొని లాప్‌టాపు మీదే తల వాల్చుకుని పడుకోవటం అలవాటయిపోయింది నాకు!

ఏ అర్థరాత్రికో సుందరం వచ్చి నిద్రలేపి, “వెళ్ళి మంచం మీద పడుకోవచ్చుగా!” అంటాడు. “ఫేసుబుక్కుంటే ఫేసుని బుక్కుమీద పెట్టి నిద్రపోవటం కాదు” అని నవ్వుతాడు.

సుందరం నవ్వంటే నాకెంతో ఇష్టం.

ఎదుటి మనిషిలో నచ్చే విషయం ఒక్కటైనా ఉంటుంది. దాన్నొక్కదాన్నే తీసుకుంటే ఆ వ్యక్తి నచ్చినవాడవుతాడు. అతనిలో నచ్చనివాటి గురించి ఆలోచిస్తే, నచ్చని వాడైపోతాడు. ఇది తెలిస్తేనే నిజజీవితంలో సహజీవనం చేయగలుగుతారు.

ఇంతకీ సుందరం ఎవరో చెప్పనే లేదు కదూ..? సుందరం నా సహజీవి!

పెళ్ళిళ్ళతో నిమిత్తం లేకుండా, పరస్పరం నచ్చిన ఆడా, మగా ఏకాంతంగా కలిసి సహజీవనం సాగిస్తారని, చదువుకునే రోజుల్లో మాకు తెలీదు. మగాడి చెయ్యి తగిలితే చాలు అడదానికి పాణిగ్రహణం జరిగిపోయినట్టేనని అనుకునేవాళ్ళం.

ఇప్పటి రోజులతో పోలిస్తే మాకవే సత్తెకాలపు రోజుల్లా కనిపిస్తున్నాయి.

నాగరికసమాజంలో సహజీవనం అనేది ఒక ఫ్యాషన్. ఈ ముంబయి నగరంలో ఎవరూ దాన్ని తప్పుపట్టరు. లేచిరావటం, లేచిపోవటం అనేవి నాగరికమే! ఇక్కడ సహజీవనం గురించి తప్పుపట్టేంత తీరిక ఎవ్వరికీ లేదు. ఈ నగరంలో మనుషులు తమంత తాము నడవరు. అది జనప్రవాహం. వెనకాలవాళ్ళు ముందువాళ్ళని తోసుకుంటూ పోతారంతే!

సుందరం గురించి చెప్పేందుకు చాలా విషయాలు ఉన్నాయి.

సుందరం కూడా సాఫ్ట్‌వేరే! అంటే, నాలాగే కంప్యూటర్ని కావులించుకొని బతికే ఉద్యోగంలో ఉన్నాడు. అందుకే, మా ఇద్దరికీ సహజీవనం కుదిరిందేమో!

మన దేశం 'రిసీవింగ్ ఎండ్' లో ఉంది కాబట్టి ఇలా జరుగుతోంది. మనం కమాండ్ చేసే స్థితిలో ఉంటే అమెరికావాడు రాత్రిళ్ళు మేల్కొని మన ద్వారా వ్యాపారం చేసుకునేవాడు.

నిజం చెప్పనా? నా వ్యక్తిగత జీవితం గురించి సుందరం ఏనాడూ అడగలేదు. నేనూ అతన్ని ప్రశ్నించలేదు. అతనూ నేనూ ఒక వయసువాళ్ళమే! అంతకుమించి అతని వివరాలు నాకు తెలీవు. నేనడగలేదు. అతను చెప్పేవాడేమో గానీ, నేనే వినేందుకు ఉత్సాహం చూపించేదాన్ని కాదు. నాకు చరిత్ర అంటే మహామంట! మేం ఇద్దరం భార్యాభర్తలం కాదు, జస్ట్ స్నేహితులం! మాలో ఒకరిమీద ఇంకొకరి పెత్తనం ఉండదు. ఎవరి జీవితం వాళ్ళది. ఖర్చు చెరిసగం భరిస్తాం. మిగతా సంపాదన గురించి అడగం. మా మధ్య ఆర్థిక సంబంధాల్లేవు. స్నేహబంధాలే!

మా ఇద్దరిమధ్యా అన్నీ ఒప్పందం ప్రకారమే జరుగుతాయి.

ఉంటున్నది ఒకే ఇంట్లోనే అయినా, పదుకునేది వేర్వేరు గదుల్లో! మేం లోకం కోసం కలిసి బతకట్లేదు. మా కోసం... మా సంతృప్తికోసం, ఒకరి కొకళ్ళం ఆసరాగా లతలాగా పెనవేసుకొని సాగిపోవటం కోసం... అంతే! ఇద్దరం కలిసే వంట చేసుకుంటాం. కలిసే షాపింగ్ చేసుకుంటాం. ఎవరి బట్టలు వాళ్ళమే ఉతుక్కుంటాం. ఎవరి గది వాళ్ళమే ఊడ్చుకుంటాం.

సంసారజీవితంలో అయితే, ఇవన్నీ ఆడది మాత్రమే చెయ్యాలి, అదీ తేడా!

పెళ్ళి శాశ్వతబంధం అంటారుగానీ, అది శాశ్వత ప్రతిబంధకం! జీవితం అనేది మార్చుకునేందుకు వీలుగా ఉండాలి. అది సహజీవనంలోనే సాధ్యం, మార్చుకోవటం అనేది ఒక ఆప్షనే గానీ, మార్చుకొనితీరాలని కాదు.

సంసారబంధాలను ఆర్థికసంబంధాలూ, సహజీవనాన్ని స్నేహబంధాలు నడిపిస్తాయి. ఈ విషయాన్ని గుర్తిస్తే, సహజీవనం పట్ల ప్రజల్లో ఉన్న అపోహ తొలగిపోతుంది.

జంట కట్టేవాళ్ళు స్నేహితులో, ప్రేమికులో అయితే, అది అమలినశృంగారం!

పంచాంగం చూసి ముహూర్తం పెట్టింది పవిత్రశృంగారం, కుతికొద్దీ జరిపేది మలిన శృంగారం సుందరానికీ నాకూ మధ్య ఇలాంటి శృంగారాల ప్రసక్తే లేదు. ఒకవేళ వానికూడా పేరేదైనా పెట్టాలంటే 'స్నేహశృంగారం' అని పిలవొచ్చునుకుంటాను.

మనసుకూడా మా కంప్యూటరు ఉద్యోగిలాంటిదే! రేయనకా పగలనకా పనిచేస్తుంది.

విరహం రాత్రిపూట మాత్రమే కలుగుతుందని కవులు రాస్తారుకానీ, ఆసక్తి ఉంటే, ఏ ఆలోచనైనా ఏ సమయంలోనైనా రావచ్చు. ఆసక్తి లేకపోతే ఏ సమయంలోనూ రాదు.

స్వచ్ఛమైన విరహం కలిగేవరకూ సెక్స్ జోలికి పోకూడదని గట్టిగా నిర్ణయించుకున్నాను. ఒకసారి విరహం కలిగితే ఆ తర్వాత నా మాట నేనే వినను!

సుందరం మీద నమ్మకం కలిగాక, సహజీవనానికి ఓకె చెప్పటానికి చాలా సమయం తీసుకున్నా! ఈ 'ఓకె'లో పెళ్ళి ప్రస్తావన లేదు. సూదిబెజ్జంలో రోకల్ని దూర్చాలనుకునే లోకం కోసం కాదు, నా కోసమే! మా ఇద్దరికోసమే! సుందరం పేరుకు తగ్గవాడే కాదు, నాకు తగ్గవాడు కూడా! ప్రస్తుతానికి అంతే! అలా... నా గదిలో నేను!

-- XXX --

3. కామేశం

“ఏమివాయ్! మైడియర్ కామేశం, ఓ శృంగార కథ ఇటువదులు” అన్నాడు మా మిత్రుడు.

“పేకాటలో శృంగారకథలు రసభంగం చేస్తాయి” అని వారించోయాను.

“చిన్న కథ చెప్పు! రంజుగుండాలా!” అన్నాడు మిత్రుడు.

పేకముక్కలు షేక్ చేస్తూ కథ మొదలెట్టాను. ముగ్గురం కూర్చుని ఆడున్నాం.

“ఓ వెర్రివెంగళప్ప ఉన్నాడు. వాడు నిద్రపట్టక పడకమీద పడి దొర్లుతూ ‘ఏమేవ్... ఒసెవ్’ అని పెళ్ళాన్ని తెగ పిలుస్తున్నాడు...” అంటూ కథ చెప్తూనే పేకముక్కలు మా ముగ్గురికీ పంచటం మొదలుపెట్టాను.

“మరి మగాడికి మూడొచ్చినప్పుడు ఆడది రాకపోతే ఏవుందీ...? మూడొట్! ఆ తర్వాత ఈడు ఇటూ, అది అటూ తిరిగి తొంగుంటారు” అన్నాడు మిత్రుడు. వాళ్ళిద్దరూ ఆసక్తిగా కథ వింటూనే పేకముక్కల మీద ఓ కన్నేసి ఆడున్నారు. కథ అడిగిన మిత్రుడు లైపు రాలేదని ‘భా! ఏం ఛండాలం ముక్కలేశావయ్యా...!’ అంటూ ముక్కలు మూసేశాడు.

“ఏం అప్పుడే డౌనా?” అన్నాడు లైఫొచ్చిన మిత్రుడు.

“ఎవరాటని ఆళ్ళే ఆడుకోవాలి, ఎవడి పెళ్ళాన్ని ఆడే ఏలుకున్నట్టు! ఎదురోడికి బొక్కెడదా మంటే ఎదురుబొక్కవద్దీ!” అని మా మూడోవాడు లైపుని ఎకసెక్కాలాడాడు.

సేనుమాత్రం, నాకు ఉపయోగపడని రాజుల్నీ, రాణుల్నీ, విడిముక్కల్నీ ఒక్కక్కటే పదిలించుకుంటున్నాను.

ఎవేయటం కన్నా వలపించటంకన్నా, వదిలించుకోవటం కష్టం. వదిలించుకోవటంలో నా అంతవాడులేడు.

లైపు రాని మిత్రుడు ఆట దింపేశాడు! లైఫొచ్చిన మిత్రుడు ఆడున్నాడు. వాణ్ణి నెనెప్పుడూ లైపూ అనే పిలుస్తాను. అప్పుడప్పుడూ కాపర్స్ సర్దుతుంటాడు కాబట్టి!

సేను వాళ్ళని మళ్ళీ కథలోకి లాగాను. “పక్కమీద దొర్లుతూ ఆ భర్త ఎంత పిలుస్తున్నా భార్య వంటింట్లోంచి బయటకు రాలేదు. బదులూ పలకలేదు. వంటింట్లో గుడ్డిదీపం మినుకు మినుకుమంటోంది. గదిలోపల ఇంకెవరో ఉన్న ఆలికిడైతే లేదు” అని అక్కడదాకా చెప్పి ఆగాను.

“అవిదొక్కతే ఆ వంటింట్లో ఏం చేస్తున్నట్టో?” అత్రంగా అడిగాడు లైపు.

“కథల్లో కూడా ఆడాళ్ళని అనుమానిస్తావేందయ్యా!” అని అసహనంగా అన్నాడు మా మూడోవాడు.

“లైపు! నీకొచ్చినట్లే దాని మొగుడికూడా దొటొట్టందయ్యా! చంటింటిగారే నక్కినక్కి వెళ్ళి తొంగిచూశాడు. ఆ ఇల్లాలు చంటిల్లు కడుక్కుంటోంది. హమ్మయ్య అనుకుని వెనక్కి వచ్చేసి మంచం ఎక్కి పడుకున్నాడు” అని చెప్పాను. ఇంతలో లైపు తన అటవంక ఒకసారి చూసి “అమ్మో! నా కళావరిమణేళా ఏదీ...? కన్పించట్లేదు” అని అరిచాడు.

“ఆ కళావరిమణేలానే నీ దగ్గరనుండి లేచిపోయి అడిముక్కల్లో దూరింది. ఇందాళ నువ్వు చేసేసింది ఆ ముక్కనే! మన కామేశం వెర్రిబాగుల మొగుడేంటీ... తురుఫాసే ఎట్లా దూర్చుకుందా ఉండటానికి?” అని నవ్వాడు మా మూడో మిత్రుడు.

“వచ్చి దూరుద్దితే... నీ బతుకులోకి ఓ కళావరిమణేలా...! అయినా నాకు తెలియ అదుగుతా... వెళ్ళిపెటాకుల్లేవు కదా ఇన్ని శృంగారకథలెలా పుట్టిస్తావు కామేశం” అడిగాడు లైపు.

విరాగిలా ఓ నవ్వు నవ్వాను. నవ్వుల్లో రకాలు తెలియటానికి వాడు తిక్కన దారా చదివినోడు కాదని నాకు తెలుసు.

వీడికి నా గతం అవగతం అవ్వాలంటే చానా టైం పడుతుంది. అందుకని అదంతా చెప్పే ప్రయత్నం చెయ్యలేదు. అందుకనే విరాగినవ్వు నవ్వి మళ్ళీ కథలో కెళ్ళాను.

“ఒసే! చెవిటిమాలోకమా! రానురానూ నేనంటే లెక్కలేకుండాపోతోందే...” ఇప్పపూలు ఉంటే పట్రమ్మని ఎన్నిసార్లు చెప్పాలి? నాలుగుపూలు తంటే నిద్ర పడుతుంది అనరిచాడు భర్త. నిద్రపోయే ఉద్దేశ్యంలో భర్త ఉన్నాడని గ్రహించిన ఆ భార్య, ఇంట్లో ఇప్పపూలు అయిపోయాయి. గ్రామాధికారి పెరట్లో ఇప్పచెట్టుందిగా! కాసిని పూలు ఏరుకొస్తా అని బయల్దేరబోయింది....” అంటూ నేను కథ కొనసాగిస్తున్నాను.

అబ్బ ఛా! ఆశ, దోసే, అప్పడం ... ఈ పంకపెట్టి గ్రామాధికారి ఇంటికి అర్ధరాత్రి దాకా ఆడితో కులికిరావచ్చని ఎత్తు ఎత్తింది... అని కిసుక్కున నవ్వాడు లైపు.

“నీదేం పాడుబుర్రయ్యా! ఆడాళ్ళంతా పరాయిమగాళ్ళతో కులికేవాళ్ళంటా?” మళ్ళీ అరిచాడు మూడోమిత్రుడు.

“అక్కడికి మగాళ్ళేదో తేరగా ఉన్నట్టు” అని నేనూ నవ్వాను.

“నువ్వు తేరగా లేవులే! నీ కథ సరే!” అన్నాడు లైపు.

మా లైపు నాకేదో కితాబిచ్చాడనిపించింది. వాడికి నా గురించి ఏం తెలుసు.”

“మొత్తానికి ఈ చిన్నకథలో ఇది నీ కథేనన్నంతగా చీసం అయిపోయావ. కథ చెప్పేవాడికి నీలాంటి శ్రోతే కావాలి” అని లైపుని అభినందించి కథ కొనసాగించాడు.

“ఈ కథలో నాయిక ఇప్పుడే ఇప్పపూలకోసం వెళ్తాననేసరికీ సదురు భర్తకి గుండె ఆగినంత పనయ్యింది. అనుమానం మొగుడుకదా... తన మీద తనకు నమ్మకం లేనివాడే భార్యని అనుమానిస్తాడు.

‘నువ్వెళ్ళద్దు! నేనే వెళ్ళి ఇప్పపూలు తెస్తా’ అని చెప్పులేసుకొని ఉత్తరీయం కప్పుకొని బయల్దేరాడు భర్త’ అన్నాను.

లైపు మళ్ళీ కిసుక్కున నవ్వి, అన్నాడు.

“అద్దదీ! మగాడంటే అలా ఉండాలి! చీకట్లో పెళ్ళాన్ని పరాయింటికి పంపొచ్చా? నా దగ్గరకు రమ్మను, పెళ్ళాన్ని అదుపులో పెట్టటం నేర్పిస్తా! నోరెత్తనివ్వకూడదు, కన్ను పక్కకు తిప్పునివ్వకూడదు” అన్నాడు.

వాడి మాటలకు నవ్వి, “నువ్విసిరిన ముక్కతో నా ఆటైపోయింది. ఇంక నువ్వెళ్ళి పూలేరుకో” అన్నాడు.

మా మూడోవాడు రెండొందలు ఫుల్ కౌంటిచ్చుకున్నాడు. పెద్దముక్కల్ని అట్టేపెట్టుకుని, మా లైపు మూడొందలు చెల్లించాడు నా దగ్గరున్న రెండొందలూ తీసుకుని, ఐదు వందలు నోటిచ్చాడు. దాన్ని జేబులో పెట్టుకున్నాను. ఇది పదిరోజుల గ్రాసం .... నాకు! కానీ ఈ ఐదొందల నోటు నా బతుకుతో చెలగాటం అడ్డుందనీ అప్పుడు నాకు తెలీదు.

ఈ మధ్యకాలంలో ఇంత పెద్ద మొత్తం రావటం ఇదే మొదటిసారి.

మా మూడోవాడు ముక్కలు కలుపుతుంటే, 'ఇంక నేను ఆడన్నే' అంటూ లేచాను.

“అదేవిటీ... అప్పుడే లేచావు” అని నన్ను అపాలని చూశాడు లైపు.

“అట ఎప్పుడు అపాలో తెలీటమే పేకాటలో అసలు చాకచక్యం” అన్నాన్నేను.

“సరేగానీ, ఇప్పుడు పూలకెళ్ళినవాడు ఏవయ్యాడు?” అని ఆత్రంకొద్దీ అడిగాడు లైపు.

నేను నవ్వి, ఆ కథని ఇలా ముగించాను.

“తన భర్త ఇప్పట్లో తిరిగిరాదని భావించి, అతని భార్య, వంటింట్లో దాచిన ప్రియుణ్ణి పడగ్గదిలోకి లాక్కుంది” అంతే! ఏదో ప్రమాదం ముంచుకురాబోతోందన్నట్లు ఖంగారుగా ఇంటికి పరిగెత్తాడు లైపు.

లైపుగాడి పొలాల్లో మోటారుకోసం కట్టిన చిన్న షెడ్యూల్ రహస్యంగా కూచుని మేం ముగ్గురం అప్పుడప్పుడూ పేకాడుకుంటూ వుంటాం. ఆట ముగించాక నెమ్మదిగా ఇంటిదారి పట్టాను.

ఊరిపొలిమేరల్లోంచి ఊళ్ళోదాకా నడిచి ఇంటికెళ్ళేసరికి ఉన్న ఓపికంతా అయిపోతుంది. దాంతో కాసిని మంచినీళ్ళుతాగి ఆ పూటకు పస్తుపథ్యం చేసేందుకు ఒక గొప్ప అవకాశం కుదురుతుంది. అలా ఆ పూటకి ఓ పాతిక కలిసొచ్చినట్టే కదా!

ఇవ్వాళ అయాచితంగా గెలుచుకున్న ఐదొందలు ఉన్నాయిగా! హోటలుకెళ్ళి ఫుల్మీల్సు లాగించేయాలనుకున్నా! కానీ, ఆ ఫుల్మీల్సుని రేపు మధ్యాహ్నం తింటే తిండికి న్యాయం చేయొచ్చు కదా... అని ఆగిపోయాను.

జేబులు వెదికితే ఐదురూపాయల నాణాలు రెండు దొరికాయి. పై సెంటర్లో ఐదురూపాయలకే ఉల్లిఅట్టు ఇస్తాడు. పెద్ద అట్టే వేస్తాడు.

అటువైపు నడక సాగించాను. అట్లబండీదాకా వెళ్ళి, నాణాలకోసం లాల్చీ జేబులో చెయ్యిపెట్టాను. నాణాలు ఉన్నాయి.

కానీ, అయిదొందలనోటు చేతికి తగల్గేదు. అది మధ్యలో ఎక్కడో జారిపోయింది. కాళ్ళూ చేతులూ ఆడలేదు నాకు. చేతికంది, నోటికందకుండా పోయిందనిపించి మనసు వలవలా ఏడ్చేసింది. ఆకలికూడా చచ్చిపోయింది.

ఇందాక నాణాలకోసం వెదుక్కున్నచోటే పడిపోయుంటుంది.

జనసంచారం లేదు కాబట్టి, దొరుకుతుందని ఆశ వెనకటికి నాలాంటి ఒక దాసరికి ఇలా వెళ్తుంటేనే 'మరుల తీగ' కాలికి తగిలిందట. దారితప్పి వెళ్ళి, ఒక బ్రహ్మరాక్షసుడి నోట్లో పడ్డాడట.

ఈ సమయంలో ఈ కథ గుర్తుకొచ్చిందేవిటో... మనసు ఐదొందలనోటు గురించి మాత్రమే కాదు... మరులతీగ తగుటల్తుందేమోనని కూడా వెదకసాగింది.

-- XXX --

4. సుందరం

“లలనామణిరో ఈ భావము తెలుపవే లలితముగానిపుడు” అంటూ కమ్మగా నీతాలాపన చేస్తోంది కుంతల. తనకు అంత సంగీతం వచ్చినా, సాధారణంగా పాడేది కాదు. ఇవ్వాళ అంత హుషారుగా ఉందెందుకో మరి...?

వ్యక్తిగత విషయాలు ఒకరికొకళ్ళం అదగరాదని చూచుచు ఒప్పుందం. అందుకని అదగటానికి సంకోచించాను. ఇంతలో నేను వచ్చిన సంగతి గమనించింది కుంతల.

“భలే సమయానికి వచ్చావు... రా! ఓ గమ్మత్తైన క్షేత్రయ్య పదం పాడతాను. మాజీ జర్నలిస్టువుకదా... దీని గురించి పరిశోధన చేయాల్సిన విషయం చాలా ఉంది” అంటూ ఆ పాట పాడటం మొదలెట్టింది.

లలనామణిరో ఈ భావము తెలుపనే లలితముగానిపుడు... వెలదిరో మా ముప్పగోపాలుని దయచేత వేడుకగా దెలుపవే ఓ బాల” నాకు వెంటనే అర్థం అయిపోయింది. “మీ క్షేత్రయ్య గారు పొడుపుకథల మీద కూడా పాటలు రాశాడా?” అనడిగాను.

“క్షేత్రయ్య ఒక రహస్యం. వేమనపద్యాల్లో బంగారం తయారుచేసే యోగం ఉన్నట్టు, “కాళ్ళాగట్టి కంకాకమ్మా...” పాటలో ఒక చర్మవ్యాధికి ఫార్ములా ఉన్నట్లు అతిలోకరహస్యం ఏదైనా ఇందులో ఉందేమో...!

“అర్థంలేని చదువు వ్యర్థం కదా...” అనడిగాను.

“భలేవాడివి! కొన్ని అర్థం కాకుండా ఉంటేనే చదువు అబ్బుతుంది...” అంటూ మళ్ళీ గల గలా నవ్వింది.

“సరే! ఇప్పుడా సంగతులు ఎందుకులే... పంటింట్లోకి వెళ్ళి వంటసంగతులు చూద్దాం పదా!” అంది. “టాపిక్ మార్చుకు. భోజనానికేం తొందర, హోటలుకి పోదాం. పాట పూర్తిచెయ్యి... నువ్వు పాడుతూంటే పినాలి” అన్నాను.

ప : లలనామణిరో ఈ భావము తెలుపవే లలితముగా నిపుడు

అ.ప. వెలదిరో మా ముప్ప గోపాలుని దయచేత వేడుకగా దెలుపవే ఓ బాల

చ : ఆలవేణి నీ దేశమేమంటేను అపమ చెట్లు చూపెను

చెరి నీ యూరి పేరేమని యడిగితే చెట్లు రెండు చూపెను

చిలుకల కొలికి నీ చెలుల పేరేమంటేను చెట్లు రెండు చూపెను

పలుమారు నీ జాతిపేరేమని యడిగితే పదరి చెట్లే చూపెనే ఓ బాల ||లలనా||

చ : సర్వత్ర నఖ నీకు హితమేమని అడిగితే పక్షిహితవని అనెను

లక్షణవతి నీడు చెక్కిటనేమంటే పక్షియున్నదనెను

పక్షస్థలాన ఉన్నది యేమంటే పక్షి యున్నదనెను

సూక్ష్మముగ నీ పేరేమని యడిగితే పక్షి పేరే చెప్పినే ఓ బాల .... ||లలనా||

చ : వారిజానన నీకు యెన్నేండ్లాయెనంటే ఊరిపేరే చూపెను

చేరి నీ తోడబుట్టువు లెవరంటే ఊరి పేరే చెప్పెను

తీరుగా మెరసెడు మేలుంగర మేమంటే ఊరి పేరే చూపెను

ఓ రమణి నీ మోముందున్నది యేమంటే ఊరిపేరే చెప్పినే ఓ బాల...” ||లలనా||

ఆ పాట విన్నాక ఒక్కక్షణం మతిపోయింది నాకు. పెన్నూ కాయితం తెచ్చుకొని రాసుకుంటానన్నాను. తను పాడుంటే షార్టుహ్యాండులో రాసుకున్నాను.

ఉద్యోగంలోకి రాకమునుపు కొన్నాళ్ళు ప్రెస్సు రిపోర్టరుగా పనిచేసిన అనుభవం ఉంది కాబట్టి, చకచకా రాయగలిగాను. పదేపదే చదివాను.

ఒక జానపదసినిమాలో కాంతారావు గారు చెప్పిన డైలాగు గుర్తుకొచ్చింది “పేరేమంటే సున్నా చుట్టి మధ్యలో చుక్క పెట్టింది. అంటే పద్మావతన్నమాట...” అని!

సరిగ్గా ఇవే మాటలు అన్నాడో లేదో గానీ, ఈ పొడుపు కథ కూడా అలాంటిదే అనిపించింది. ఎంత ప్రయత్నించినా బుర్ర ముందుకు పోలేదు. దాన్ని విప్పటం నా వల్లకాలేదు.

“సరే! కాసేపు అలానే బుర్ర చించు. ఏవన్నా తడుతుందేమో... ఈలోగా మంచి కాఫీ పట్టుకొస్తా! మహామేధావులే దీనికి సరైన బాష్యం రాయలేదు” అంటూ వంటింట్లోకి వెళ్ళింది.

ఆ పాటలో దాగిన రహస్యం వెదికే పనిలోపడ్డాను. అంతలో వంటింట్లోంచి పెద్దగా అరుపు వినిపించింది. నేను ఖంగారుగా లేచేసరికి, ‘యురేకా’ అంటూ బయటకొచ్చింది కుంతల.

“హమ్మయ్య! ఏం కాలేదుగా! ఖంగారుపడ్డాను” కుంతలకు ఎదురెళ్ళి చేతిలో కాఫీకప్పు అందుకున్నాను.

“నాకేమైనా అయితే, నీకు అంత బాధగా ఉంటుందా...?” అంది గోముగా! నాకు ఏం సమాధానం చెప్పాలో తెలీలేదు. “నీకేమైనా అయితే నేను తట్టుకోగలనా?” అన్నాను.

“మా మువ్వగోపాలుడి దయవలన ఏమీ కాదులే, నాకే కాదు. మా క్షేత్రయ్యకు కూడా జన్మభూమంటే అంత ప్రేమ! మాది దివిసీమ. నాట్యశాస్త్రకర్త జాయపసేనాని పుట్టిన గడ్డ” అంది గర్వంగా!

“ఇంతకీ నీ యురేకా ఏవీటీ? ఈ పాటలో రహస్యమా! అయితే త్వరగా చెప్పు” అన్నాను. ఆమెని పాటలోకి లాక్కొస్తూ.

“అబ్బ! అంత తేలిగ్గా చెప్తానా? నేను చెప్పేశాక అదే చెప్పాలనుకున్నాను” అంటానికా?” అంది, బుంగమూతి పెట్టి.

“నిజంగా చెప్తున్నాను. నా బుర్రకు ఏమీ తట్టలేదు” అని ఒప్పేసుకున్నాను.

అప్పుడు క్షేత్రయ్య గురించి చెప్తుంటే ధీరగంభీరంగా కనిపించింది కుంతల.

“ఇన్నాళ్ళూ మా మువ్వగోపాలుని నాయక ఒక మామూలు డ్యాన్సింగ్ గార్ల అని అపోహపడ్డాను.

ఇప్పుడు అర్థం అవుతోంది. ఆమె రతిమతి కాదు, ప్రకృతికాంత....

తన దేశం చెట్టు, తన ఊరు చెట్టు, తన ఊపిరి చెట్టు, తన మనుషులు చెట్టు, అసలు తన జాతే చెట్టు అని గర్వంగా చెప్పుకుంటోంది ఆ మువ్వగోపాలుడి నాయిక...

తన ఇష్టం, తన కష్టం, తన మనసు అన్నీ ఆ పక్షిలాంటివంటోంది.

తన ఊరు తనలా యవ్వనంతో కళకళలాడుతుందనీ, తన ఊళ్ళో అంతా అక్కచెల్లెళ్ళలా కలిసిమెలిసి వుంటారని, తన ఊరు తన మోమంత అందమైందనీ, మెరిసే మేలుంగరం లాంటిదనీ చెప్పుకుంటోంది. ఇది గొప్ప పర్యావరణ కవిత... ” అంది.

‘క్షేత్రయ్యని సరిగా అర్థం చేసుకోలేక చాలామంది అవాకులు రాశారనుకుంటాను’ అన్నాను ఆమెకు వంతపాడుతూ.

ఈ పదకవితని కుంతల పర్యావరణకోణంలోంచి చూడటం అద్భుతమే అనిపించింది.

తన ఊరులో మనుషులు, చెట్టాచేమలు పశుపక్ష్యాదులన్నింటినీ మేలిమి బంగారం అనగలిగిన దేశభక్తి క్షేత్రయ్యది. మనసులోనే ఆ క్షేత్రయ్య మహాకవికి నమస్కరించుకున్నాను.

“నిజమే సుమీ! నువ్వు చెప్పేవరకూ ఈ ఆలోచనే నాకు తట్టలేదు...” అంటూ ఓటమి నంగీకరించాను.

నువ్వు గెలిచినందుకు పార్టీ ఇవ్వాల్సిందే! ఓడిన నేనే ఆ పార్టీ ఇస్తాను...” అన్నాను చప్పట్లు కొడుతూ. కుంతల నాలో ఏ మంచితనం చూసిందో తెలీదు. బహుశా ఆమెతో ఆక్లీలంగానూ, అసభ్యంగానూ ప్రవర్తించకపోవటమే కావచ్చు.

మంచితనం ఏమోగానీ, మేధావితనంలో మాత్రం ఆమెకన్నా నేను చాలా తక్కువ.

మా సహజీవనానికి ప్రేమ అనే ట్యాగ్ పెట్టుకోవటం ఆమెకు ఇష్టంలేదు. ప్రేమలు నిలకడలేనివని, అనుబంధాలు అశాశ్వతమైనవనీ ఆవిడ నమ్మకం.

“అమ్మానాన్నలు చేసే పెళ్ళిళ్ళలోనే విడాకుల కేసులు ఎక్కువగా కనిపిస్తున్నాయి. ఇందుకు బాధ్యత ఎవరిది? పెళ్ళయి ఏడాది తిరక్కమునుపే ఒళ్ళో బిడ్డని, చేతుల్లో విడాకులు కాయితాన్ని పుచ్చుకొస్తున్న కూతుళ్ళెందరో ఉన్నారు. వాళ్ళు మగవాణ్ణి, వీళ్ళు ఆడదాన్నీ నిందిస్తారు. సమస్య ఎన్నటికీ తెగదు. తెగాక అతకదు” అంటుంది కుంతల.

హోటల్లో కూర్చున్నాం.

మా ఇద్దరి తొలికలయిక ఈ హోటల్లోనే జరిగిన సంగతి గుర్తుకు వచ్చింది. బొంబాయి మహానగరంలో కాస్త నీటుగా ఉండేదిక్కడే! తెలుగువాళ్ళం తరచూ ఇక్కడ కలుస్తుంటాం. ఇదే హోటల్లో తింటూ వుండగా కుంతలను చాలాసార్లు చూశాను. కానీ, ఎప్పుడూ పరిచయం కాలేదు. ఆ రోజు తను పిజ్జా ఆర్డరు చేసింది.

వెయిటర్ లోపలికెళ్ళి చూసొచ్చి ఆ ఐటం లేదన్నాడు.

“చివరి ఆర్డరు ఆ కష్టమర్దీ మేడమ్” అంటూ సన్ను చూపించాడు.

“అయితే సరే” అంటూ లేచి వెళ్ళిపోవటానికి సిద్ధపడిందావిడ!

నా ఎదురు టేబుల్ మీదే జరుగుతున్నదంతా నేను గమనిస్తూనే వున్నాను.

కాంప్రమైజ్ కాని, ఆ వ్యక్తిత్వం నాకు ముచ్చటేసింది. నేను వెంటనే అతన్ని పిలిచి, ‘పిజ్జాని వారికే ఇవ్వు! నేను ఇంకో ఐటమ్ ఆర్డరు చేస్తాను!’ అన్నాను.

అవిడ నా వంకొకసారి చూసి ముఖం పక్కకు తిప్పుకుంది. “ఓకె. మేడమ్! మీకు ఐదు నిమిషాల్లో ‘పిజ్జా టూ స్లైసెస్ విత్ చీజ్’ తెచ్చిస్తాను. సారీ ఫర్ ది ఇన్కన్వీనియన్స్” అన్నాడు. అవిడేమీ సమాధానం చెప్పకుండా కూర్చుండిపోయింది.

ఆ సంగతి సరదాగా కుంతలకు గుర్తుచేశాను. ఇన్నాళ్ళ తర్వాత మళ్ళీ ఇదే హోటలు కొచ్చామన్నమాట. అప్పటి స్థాఫంతా మారిపోయారు. అప్పుడు నేను పనిచేసిన కంపెనీ ఈ దగ్గర్లోనే ఉండేది. ఇక్కడే తినేసి రూముకెళ్ళేదాన్ని” అంది.

“ఆ రోజు చేతికి గ్లాప్స్ అలానే ఉంచుకొని షేక్ హ్యాండిచ్చావు గుర్తుందా...?”

“మరి, దారిన పోయేవాడికూడా గ్లాప్స్ తీసి షేక్ హ్యాండిస్తారా ఎవరైనా?”

“దారినపోయేవాణ్ణేగా ఇంట్లోకి రానిచ్చావు?”

“దారికొచ్చావన్నాకే రానిచ్చాను”.... ఇలా సాగింది సరదాగా మా సంభాషణ.

ఆ తొలిరోజు కలయికకు గుర్తుగా నేను మళ్ళీ పిజ్జాయే తిందామని ప్రపోజ్ చేశాను. అవిడ సరేనంది. కుంతల చిత్రమైన మనిషి. నేను చెప్పేదాన్ని కాదనదు. కానీ, కాదనేందుకు ఒక ఆప్షను మాత్రం అట్టేపెట్టుకుంటుంది.

అవిడకు చెప్పకుండా ఏదైనా నిర్ణయం తీసుకుంటే మాత్రం సహించేది కాదు. ఒకసారి మా ఫ్రెండ్ ఒకాయన బర్త్ డే పార్టీ అంటూ మా ఇద్దరినీ ఇంటికి రమ్మని బలవంతం చేశాడు. నేను మొహమాటానికి సరే అన్నాను. ఆ సంగతి చెప్తే కుంతల కయ్యమంది. తన తరపున ఓకె చెప్పానని నిలబడింది. నేను రాగలనో, లేదో నాకేమైనా ఇబ్బందులున్నాయేమో తెలుసుకోవసరం లేదా అంది. బహుశా ఆ రోజు నేనొక సహజీవిగా కాక, భర్తలా ప్రవర్తించానేమో!

కుంతలంటే నాకు ఆరాధనాభావం అందుకే! నాలో ఉండే పురుషుడు కుంతలతో ఇబ్బంది పడినా, ఆమెలో ఉన్న సహజీవి నన్ను సమాధానపరుస్తుంటాడు.

అందుకే, కల్యాణం లేకుండా బతికేస్తున్నాం. మా మధ్య లైంగిక సంబంధం ప్రవేశిస్తే మళ్ళీ భార్యాభర్తలబంధం కూడా ప్రవేశిస్తుందేమో! తనెప్పుడూ కష్టంతగా మాట్లాడలేదు. తన లిమిట్స్ లో తనుంటుంది. ఆమెకు లేని తొందర నాకుమాత్రం దేనికీ?

తొందరపడినందువలనే గతంలో నా బతుకు చిత్రం మీద చాలా మరకలుపడ్డాయి... అవి గుర్తుకొచ్చినప్పుడల్లా ఏడుపొస్తుంది. ఎన్నోసార్లు నా గదిలో తలుపెసుకొని ఏడ్చిన సందర్భాలు వున్నాయి. ఆలోచిస్తుంటే, అకస్మాత్తుగా నాకు భద్రకాళి గుర్తుకొచ్చింది.

భద్రకాళి నాకు ధర్మపత్ని. పెళ్ళిచూపుల్లో భద్రకాళి నన్ను సరిగా చూసిందో లేదో తెలీదు. పెళ్ళికూతుర్ని చూడటాన్ని ఒక తూతూమంత్రం తంతులాగా జరిపించాడు మా మామగారు అలా ఎందుకు చేశాడో నాకు ఇప్పటికీ అర్థం కాదు.

పెళ్ళి గుళ్ళో జరగాలని మా నాన్న కోరాడు. అదికూడా మూడంటే మూడు నిమిషాల ముచ్చటలా జరిగిపోయింది. కార్యం రోజు ఉన్నట్టుండి నా భార్య భద్రకాళి అదృశ్యం అయిపోయింది. ఈ మొత్తంలో ఏదీ నా ప్రమేయంతో జరిగింది కాదు. అందరూ ఎవరిమానాన వాళ్ళు బతికేస్తున్నారు. భద్రకాళి కూడా ఎక్కడో ఒకచోట తనకు నచ్చినట్టు బతుకుతూనే ఉంటుంది.

మధ్యలో నేను... ఎవరికీ పనికిరాను! భద్రకాళి సంగతి నేను కుంతలకు చెప్పలేదు. చెప్తే లేచిపోయినదాని మొగుడినని ఆట పట్టిస్తుందేమో...

భద్రకాళి, ఎందుకలా చేసింది? కాముకత్వంతో చేసిందని నాకు అనిపించటంలేదు.

పనిమంతురాలు, బుద్ధిమంతురాలు, తెలివి తేటలు కలిగిందని నమ్మకం కుదిరాకే గదా పెళ్ళికి నేను ఒప్పుకున్నాను! ఆమె ఎవరినో ప్రేమించి వాడితో లేచిపోయిందని అందరూ అనుకున్నారు. నాకైతే నమ్మబుద్ధికాలేదు. జరగకూడనిది జరిగిపోవటానికి నా నమ్మకాలతో పనేం ఉంది...? నేను భద్రకాళిని సమ్మి నట్టు, భద్రకాళికి నా మీద నమ్మకం కుదిరే అవకాశాన్ని ఆమె తల్లిదండ్రులు ఆమెకు ఇవ్వలేదేమో!

భద్రకాళి తల్లిదండ్రులు మా పెళ్ళిని మిస్ హ్యాండిల్ చేశారనుకుంటాను.

ఒక గిల్టీకాన్స్ నన్నెప్పుడూ పీడిస్తూవుంటుంది... నేను కూడా మనసు విప్పి ఆమెతో మాట్లాడేందుకు ప్రయత్నించలేదు. కదా... అని!

మగవాడు తప్పనిసరిగా తన పెళ్ళికూతురితో మాట్లాడి తాను అన్నివిధాలా ఆమెకు అండగా ఉంటాననే నమ్మకం కలిగించాలి. పెళ్ళి జరిగేప్పుడు నాతి చరామి అని మూడుసార్లు అనిపించినంతమాత్రాన పెళ్ళికూతురికి నమ్మకం వచ్చేస్తుందా?

30 //డా. జి.వి. పూర్ణచందు //

5. కామేశం

ఐదొందలనోటు దొరక్కపోతే నిజంగా నేను చాలా నష్టపోతాను.

చాలా రోజులు కూడబెట్టుకున్న డబ్బు ఈ రోజు పణంగా పెట్టి ఆడాను. పోయింది పోగా, ఐదొందలు వచ్చాయి. నా బతుక్కి అది జాక్ పాట్ కొట్టినట్టే!

చేతికందింది నోటికందే లోగానే చేజారిపోయింది. నోటుకోసం నేలమీద చూపులు పెట్టి వెదుక్కుంటున్నాను. అంతలో - “భలే వచ్చావే...” అంటూ పలకరించిందో మెరుపు తీగ!

ఆమె కమ్మగా నవ్వింది. నాకు ఒక్కసారి గుండె ఝల్లుమంది.

“ఏంటి వెదుకుతున్నావు?”

“డబ్బులు పోయాయి... ఐదొందలనోటు... పదిరోజుల గ్రాసం”

ఆవిడ ఐదొందల నోటుచూపించి “ఇదేనా?” అంది.

“అవును ఇదే!” అన్నాను ఆత్రంగా! కానీ, ఆమె కళ్ళలోకి సూటిగా చూడలేకపోయాను.

“నీదని దీనిమీద రాసి లేదే?”

“కరెన్సీ మీద ఎవరైనా పేర్లు రాసుకుంటారా?”

“ఖచ్చితంగా నీదైతే రాసుకోవాలి మరి!

“ఈ సారి దైవవశాత్తూ మళ్ళీ ఇంత పెద్ద నోటు వస్తే తప్పకుండా రాసుకుంటా”

“అయితే ఈ నోటు నీదేనని దీనిమీద రాసి సంతకం పెట్టు” అని ఆమె నన్ను ఆదేశించింది. ఎందుకూ, ఏమిటీ అని అడక్కుండా నోటు పైన తెల్లగా ఉండే భాగంలో గాంధీగారి వాటర్ మార్క్ సాక్షిగా అలానే రాసి సంతకం పెట్టాను.

అప్పుడావిడ ఆ నోటు చేత్తో పుచ్చుకుని, అసలు రహస్యం చెప్పింది.

“ఈ నోటు నాకే దొరికింది. ఆ కూల్ డ్రింక్ షాపుకి వెళ్ళి డ్రింకు తాగి దీన్నిచ్చాను. “ఇది దొంగనోటు చెల్లదు” అన్నారు.

దీనికోసం వెదుక్కుంటూ వస్తావుకదా అని నీ కోసం ఎదురుచూస్తున్నాను.... అంది.

నా తక్షణ కర్తవ్యం ఏమిటో నాకు బోధపడింది.

నా జేబులో ఉన్న రెండు ఐదు రూపాయల నాణాల్లో ఒకదాన్ని కూల్ డ్రింక్ షాపులో కట్టి ఆమెకు ఋణవిముక్తి కలిగించాను. ఇంక నా ఆస్తి అయిదురూపాయలే!

“ముందిక్కడి నుండి బైటపడాలి, పద... పోదాం” అంటూ నా చెయ్యి పట్టుకుని ముందుకు లాక్కుపోవడం మొదలుపెట్టిందామె!

ఆమె చెయ్యి వదలేదు. పట్టుకూడా వదలేదు. ఇదెక్కడి పట్టండీబాబు, ఉడుంపట్టు!

ఆ సీను చూసిన ప్లాటుఫారం మీద జనం పెద్దగా అరచుకుంటూ పట్టాలమీదకు దూకి, వస్తున్నరైలుని ఆపి, “అదుగో, అక్కడ బెంచీమీద అతని చెయ్యి పట్టుకుని ఆమె కూర్చుంది. అతను పారిపోవాలని చూస్తున్నాడు. మేమంతా కాపు కాయాలి. అందుకని ఇంకాసేపు ఆపండి” అంటున్నారనిపిస్తోంది. లోకం స్త్రీపక్షపాతిగా మాట్లాడుతుంది కదా!

“పోనీ, మీరెక్కడికి వెళ్ళాలో చెప్పండి... అక్కడికి తీసుకెళ్ళి దిగబెడతాను” అన్నాను బతిమాలుతూ!

“వచ్చిన దారిన వెళ్ళటం తెలీదా నాకు?” అన్నదామె కోపంగా

“ఎక్కడినుండి వచ్చారో అదైనా చెప్పండి”

“ఎక్కడి నుండి అక్కడకు వచ్చానో కూడా చెప్పనా?”

ఇంకాసేపు ఏదైనా అడిగితే, “పునరపి జననం, పునరపి మరణం ... వెళ్తుందనిపించింది, చేసేది లేక, “మీకో దణ్ణం, నన్నొదిలేయండి! నాలుగిళ్ళకెళ్ళి పిల్లలకు ట్యూషన్లు చెప్పుకొని బతికే బడుగు పంతుల్ని, ఒంటరిజీవిని” అన్నాను.

నేను ఒంటరిగా ఒక్కణ్ణే ఉంటానని ఆవిడకు చెప్పుకోవాలని నాకు అనిపించటం ఏవిటో... ఇది మాయే! నా ప్రతిమాటనీ ఆవిడ తూకానికి వేసి తూస్తోంది.

“ఆ వెళ్ళేది ట్యూషన్ల కోసమా... లేక ఆ ఇళ్ళలో అమ్మాయిల కోసమా?” అని ఎదురు ప్రశ్నించింది. “ఈవిడేమన్నా కర్ణపిశాచా? మనసులో విషయాలు తెలిసినట్టే చెప్తోంది...?”

“అవును! నీ మనసులో విషయాలన్నీ నాకు తెలుసు” అంది.

వల వేయటం, వలపించటం, వదిలించుకోవటాల్లో నైపుణ్యం గురించి చాలా లెక్చర్లిచ్చినన్న సంగతి నాకు గుర్తొచ్చింది. ఉపన్యాసాలిచ్చినంత తేలిక్కాదు గదా...ఆచరణ! తాడిని తన్నే వాడి తలను తన్నేది దొరికింది. కథ అద్దంగా తిరిగింది!

“రాత్రి పన్నెండవుతోంది మేడమ్....”

“ఇంకో ఐదారు గంటల్లో తెల్లవారుతుంది కూడా!”

“ఆ మాటకు అర్థం ఏవీటీ... తెల్లవార్లా ఇదే శవజాగారమా?”

“ఈ రాత్రికి కడుపు నిండేందుకు నీదగ్గర కాసుల్లేవు! తెల్లవారాక ఆకలి సంగతి చూసుకోవచ్చు. అందాకా రైల్వేస్టేషనే రక్షణ. నోరుమూసుకు కూర్చోవటమే నువ్వు చెయ్యగలిగింది”

గుండు రా రా అని కొట్టినట్టు రెండు చెంపలూవాయించి - ‘ఎవణ్ణనుకున్నావో... ఖబడ్డార్!’ అనేసి నా దారిన పోకుండా ఈ ‘సహజాగారం’ ఎందుకు చేస్తున్నానో నాకు నేనే సమాధానం చెప్పుకోలేకపోతున్నాను.

“నా దగ్గర అయిదు రూపాయల ఓళ్ళుంది” అన్నాను.

రాసిపెట్టి వుంటే నాలుక తగ్గట్టుగానే తిరుగుతుంది!

“మంచిది! ఆ టీ వాణ్ణి పిలిచి వన్ బై టూ టీ ఇవ్వమను” ఆదేశించిందామె.
టీ అందుకొని నా చేతిని వదిలేసింది.

అమ్మయ్య! లాకులెత్తి, కాలపలో నీళ్ళాదిలినంత వేగంగా అరచచేతిలోకి రక్తప్రసారం అయ్యింది. ఎంత హాయిగా ఉందో ఆ అనుభూతి. ఒక ఆడపిల్ల నా చెయ్యి పట్టుకున్నప్పటికన్నా చెయ్యి వదిలినప్పుడు అనందం కలగటమే వింత!

నల్లగా కమిలిన మణికట్టు క్రమేణా మామూలు రంగులోకి రాసాగింది. చెయ్యి వదలగానే నేను పారిపోవాలనుకున్నా!

“నువ్వు పోలేవులే! సరిగా కూచొని టీ తాగు” అదిల్పించావిడ.

ముళ్ళమీద కూచున్నట్టుంది నాకు. పారిపోయేంత ధైర్యం లేనివాణ్ణి తేలిపోయింది. హ్యాండ్ బ్యాగ్ లోంచి ఓ పుస్తకం తీసి చదువుతూ కూచుంది. తొంగి చూశాను. అది విశ్వనాథ వారి ఏకవీర! ఆ పుస్తకం పైన సౌదామిని అని సంతకం కన్పించింది.

“మీ పేరు ‘సౌదామిని?’”

“ఏం ... బావుందా?”

“పేర్లలోకెల్లా పేరున్న పేరు మీది...” అన్నాను. చెప్పానుగా నాలుక కర్మానుసారం తిరుగుతుంది! సౌదామిని గలగలా నవ్వింది!

అప్పుడే వచ్చిన రైల్వోంచి ఎవరో ఒకామె దిగింది. జనం బాగా ఉన్నారు.

: వచ్చినావిడ చకచకా అడుగులు వేస్తూ బయట గేటువైపు పోసాగింది.

సౌదామిని ఆత్రంగా ఆమెవైపు పరిగెత్తింది. కానీ అప్పటికే, ఆవిడ గేటు దాటి బయటికి వెళ్ళిపోయింది. సౌదామిని వెంటే నేనూ వెళ్ళాను.

తను వెదుకుతున్న వ్యక్తి ఆ చీకట్లో మాయమైపోయింది. వెదికీ వెదికీ విసిగిపోయింది సౌదామిని. నిరాశగామెట్లపైన కూర్చుండిపోయింది.

“ఎవరావిడ?”

“నా చిన్ననాటి స్నేహితురాలు, కాళి”

ఆవిడెవరో, ఈవిడెవరో, ఈ ఇద్దరి కథేవిటో నాకేమీ బోధపళ్ళేదు.

-- XXX --

6. సాదామిని

మాయాజాలానికి కట్టుబడ్డవాడిలా ఈ కామేశం నాతో ఉండిపోయాడు.

నేనతన్ని పోనీయని మాట నిజం, పోవాలని అతనికి లేకపోవటం కూడా నిజమే!

“ఈ రైల్వేస్టేషన్లో దోమలచేత కుట్టించుకుంటూ, ప్రయాణీకుల సంచులతోనూ, సూట్కేసులతోనూ తొక్కించుకుంటూ రైల్వే ఎంతమంది ఎక్కారో, ఎంతమంది దిగారో లెక్కించుకుంటూ ఈ జాగారం చాలాబావుందండీ!” అన్నాడు కామేశం.

“నీకు అంత బావుంటే, ఈ సణుగుడు దేనికీ? ఎంజాయ్ చెయ్యి” అన్నాను కటువుగా

“కొన్ని గంటపాటు మీరు నా చెయ్యి పట్టుకుంటే విడిపించుకోలేక గిలగిల్లాడిన బదుగు ప్రాణిని... నాకు ఎంజాయ్మెంటా?” అన్నాడు కామేశం నిర్వేదంగా!

“నా చిన్నప్పుడు ఓ తాతగారుండేవాడు. దగ్గరకు పిలిచి, ఆయనే నా చెయ్యి పట్టుకుని, చెయ్యి వదలవే... నొప్పి పుడుతోందే అని అరిచేవాడు. చుట్టు పక్కలవాళ్ళు అదే నిజం అనుకొని ఆ ముసలాణ్ణి అలా ఏడిపిస్తావు దేనికే? అని నన్నరిచేవాళ్ళు. అలా ఉంది నీ తంతు అన్నాడు.

“మరీ మరబొమ్మలా ఆడించకండీ. ఈపాటికి ఏ హోటల్ రూముకో తీసుకెళ్ళి ఎంజాయ్ చేస్తే, ఇలా మాట్లాడివుండేవారా?” కొంచెం స్వరం పెంచి మాట్లాడాడు కామేశం.

“అబ్బి ఛా! అంత ధైర్యమా? టాపిక్ ట్రాఫిక్ తప్పుతోందేం?” అన్నాను కోపంగా!

“అసలు మీరు నా గురించి ఏవనుకుంటున్నారు? పోకిరీలా కనిపిస్తున్నానా?”

“అంతనుకోలేదులే!”

“ఇంకాసేపు ఇలానే ఈ బెంచీనంటుకొని కూచుంటే, రైల్వే పోలీసాళ్ళు మాత్రం అనుకునేది ఖాయం” అన్నాడు. అతని మాటలకు నాకు నవ్వాగలేదు.

“నీతిగా ఉండాలనుకునేవాడే నీతిమంతుడా? ఎవరేమనుకుంటారో అని భయంతో బతికేవాడు నీతిమంతుడా?”

“తప్పుచేసే ధైర్యం లేనందువలన లోకం అంతా ఒప్పుగా జీవిస్తున్నారంటారా?”

“తప్పుచేసే అవకాశం వచ్చినప్పుడుగదా నీతిమంతుడి రంగు బయటపడేది...”

“మీతో వాదించటం కష్టం, మంచిగా ఉండటాన్ని చెడుచేసే ధైర్యం లేకపోవటం అంటే నేనేం మాట్లాడేది?”

“మాటలు కాదు, చేతలు కావాలి”

“అయితే చెప్తున్నాను వినండి! మా ఇంటికి పోదాం రాండి!... ఇల్లంటే ఇల్లా కాదు, పొవరిల్లా కాదు, ఒక్కరుమాత్రమే పట్టెంత చిన్నగది. అయినా ఎలాగొలా

నేను గురకపెట్టేదీ లేనిదీ ఎవరూ చెప్పలేదు. అలాగే, నిద్రల్లో పక్కవాళ్ళు ఎడ కాళ్ళువేసే అలవాటు కూడా లేదు. నాతో కలిసి ఇంతవరకూ ఎవరూ పడుకోలేదు”

“నీ శీలనిరూపణ ఏడ్చినట్టుంది నిద్రలో నడిచే అలవాటుంటే ఐయట గొళ్ళెం పెట్టి వెళ్ళు. కుక్కలు దూరగలవు” విసుగ్గా అన్నాను.

ఆ తర్వాత కామేశం మాట్లాడలేదు. బహుశా నిద్రలోకి జారుకునుంటాడు. దోమల్ని బాదుకునే పనిలో నాకు నిద్రరాలేదు. దోమ కుట్టినా తెలియట్లేదు కామేశానికి.

గాలి చాలక చిరాకనిపించి లేచి కూచుని జుట్టు ముడేసుకున్నాను. కిటికీలోంచి వెల్తురు నా మీద కన్నా కామేశంపైన ఎక్కువ పడుతోంది.

అతను గోడవైపుకు తిరిగి పడుకున్నాడు. చీరకొంగుతో ముఖం అంతా కప్పుకొని గోడకానుకుని ఆవిష్కరించబడని శిలావిగ్రహంలా కూచున్నాను.

పాతపత్రికేదో చేతికి తగిలింది. తీసి విసురుకున్నాను. నా ఆలోచనలన్నీ కాళీ గురించే! కనిపించినట్టే కనిపించి మాయమయ్యింది.

నా అనుమానమే నిజమైతే అది విప్లవసంఘాల్లో చేరిపోయిందాలి. ఆ పని మీదే వచ్చుంటుంది. అందుకే అంత వేగంగా కదిలింది.

ఇంతకీ అసలు నా భవిష్యత్తేవితీ...?

ఈ సత్రకాయని ఎందుకు తగిలించుకుంటున్నాను...? అనుకున్నాను పూర్తి కాదాలి కదా...! అందాకా చేతిలో ఒక మనిషుందాలి.

బంగారుపళ్ళానికైనా గోడ చేర్చు కావాలి అనే ప్రకటన గుర్తొచ్చింది. ఆ గోడవైపుకే తిరిగి పడుకున్నాను. ఎప్పుడు నిద్రపట్టిందో తెలీదు.

మెలకువ వచ్చేసరికి కామేశం రెడీగా కూచున్నాడు. గుడ్మార్నింగ్ చెప్పాను.

“ఎవ్వరూ లేవకముందే మీ స్నానాదికాలు పూర్తిచేసుకురండి. అందాకా నేను రోడ్డు మీద నిలబడి వుంటాను.

వచ్చేప్పుడు ఈ తాళం వేయండి....” అంటూ తాళం ఎదురుగా పెట్టి చకచకా వెళ్ళిపోయాడు. నేను తలుపులేసుకున్నాను.

ఆ పనికిరాని గదిలోనే ఓ మూల టాయిలెట్ కట్టి, తడిక తలుపు పెట్టి దాన్ని ‘ఎటాచ్ బాత్’ అన్నాడట ఇంటాయన.

ఆ ఇంటి ‘ఓవర్’ కు తగ్గవాడే ఈ కామేశం కూడా!

ప్రొద్దున్నే లాయరుగారిని కలిశాకగానీ నా ప్రయాణం ఎటో తేలదు.

లాయరు సదాశివ రాసిన ఉత్తరం నా అదృష్టంకొద్దీ నా చేతుల్లోనే పడింది.

అది అదృష్టం అవునో కాదో కాలం చెప్తుంది.

-- XXX --

7. နာမိ

ఎందుకీ బెజవాడొచ్చానో.... ఎలా చెప్పాలో తెలీటంలేదు. ఇది నగరమూ కాదు, పల్లెకాదు, పెద్ద గ్రామం. ఇక్కడ బతికేందుకు అవకాశాలున్నాయిగానీ, బాగా బతకాలంటే కుదరదు. అడవి బతుకుకన్నా మెరుగేనా? నా పేరే 'కాననం కాళీ', 'అడవి' ఇంటి పేరుని మా పూర్వీకులు కాననం అని సంస్కృతీకరించుకున్నారేమో తెలీదు. అడవి నా శాశ్వతచిరునామా! ఈపాటికి చత్తీస్‌గఢ్ అడవిలో ఉండవలసినదాన్ని అక్కడ మా తుపాకీకి పనెక్కువ.

కానీ, నన్ను మా నాయకత్వం బెజవాడ పంపింది. సామాన్యగృహిణిగా మారిపోయి మధ్య తరగతి అడవాళ్ళలో చైతన్యం కలిగించే కార్యక్రమాల కోసం నన్ను ఎంపికచేసి, ఇక్కడకు పంపారు. ఉన్నట్టుండి జనంలో కలిసిపోయే ఈ మార్పు ఎలాంటి పరిణామాలకు దారితీస్తుందో నేనిప్పుడే చెప్పలేను. నాలో విప్లవచైతన్యం ఉన్నంతవరకూ నేను జనంలో ఉన్నా అడవిలో ఉన్నట్టే!

చిన్ననాటి నేస్తాలు 'సౌదా' మినీ, కుంతల గుర్తుకొచ్చారు. వాళ్ళిద్దరూ ఎక్కడున్నారు...?

ఎవరికీ చెప్పకుండా ఇల్లోదిలేసి వచ్చేశాను. అలా వెళ్ళిపోవటం తప్పే! తప్పుచేయక తప్పులేదు. చెప్పి వెళ్ళిపోయివున్నట్లైతే వాళ్ళు నా రహస్యాన్ని కాయలేరు కాబట్టి!

సౌదామిని నా ప్రాణస్నేహితురాలు. దాని ఆలోచనలూ, నా ఆలోచనలూ బాగా కలుస్తాయి. నావి విప్లవభావాలనీ, దానివి అభ్యుదయభావాలనీ అనేదాన్ని.

“ఈ రెంటికీ పెద్ద తేడాలేదు. సుఖాన్ని సాధించటానికి విప్లవమూ, సుఖాన్ని నిలబెట్టేందుకు అభ్యుదయమూ ఉపయోగపడాలి” అనేది కుంతల.

“నుఖం గురించిన ఆలోచన తప్పు నీకు ఇంకొకటి పట్టదా...? విప్లవం జనసామాన్యం కోసం. కుతి తీర్చుకోవటం కోసంకాదు” అని కుంతలను కేకలేసేదాన్ని.

“నీవన్నీ సెంట్రీస్టు భావాలు. నువ్వు బూర్జువా వ్యవస్థకు ప్రతినిధివి. ధూస్సామ్యవ్యవస్థ అవశేషానిది అంటూ ఒకరోజు కుంతలను పట్టుకుని చదామదా కడిగేశాను. అది అలిగి, బుంగమూత పెట్టుకుని అంది “ఎరుపు రంగు చూసి ఉదయించే సూర్యుడంటావు నువ్వు.” ఆ ‘సౌదా’ మినైతే “కలకత్తా కాళిక నాలిక, జనజ్వాళిక” అని పాడుతుంది.

నాకైతే ఎరుపురంగు. రతీదేవి పాపట సింధూరంలా కనిపిస్తుంది అంది.

“నీతెప్పుచున్నా పెళ్ళియ్యాలేనా?” అన్నాను కోపంగా!

“అజ్ఞానతిమిరాంధకారంలో పడి కొట్టుకుపోతున్నావే! నిన్ను బాగు చేయటం ఎవరివల్లా కాదే!” అని బాధపడేదాన్ని! బూజుపట్టిన మూర్ఖువా, భూస్వామ్యవ్యవస్థలకు

సంబంధించిన భావజాలాన్ని పట్టకు వేలాడే మనస్తత్వంలోంచి బయటకు లాగి, లోకం వైపు కుంతలను మళ్ళించాలని ఆనుకునేదాన్ని. ఇలాంటి విషయాల్లో సాదామిని నాకు మద్దతుగా ఉండేది. అందుకే, అదంటే నాకు ప్రాణం.

“నే చెప్తున్నానుకదా! చివరికి మీ ఇద్దరూ నేనే మెరుగంటారు.... చూస్తుండండి” అనేది కుంతల.

రైలు దిగినప్పుడు ఆ చీకట్లో ఎవరో ఒకావిడ నావైపే ఆత్రంగా రావటం గమనించాను. కొంచెం ఆగి చూస్తే బావుండేది! ఆ సమయంలో అక్కడికి నన్ను వెదుకుతూ వచ్చేది శత్రువే గానీ మిత్రులని ఎలా భావిస్తాను...? అందుకే, వేగంగా వచ్చేసి, ఈ దుర్గగుడిదగ్గర సత్రంలో దిగాను.

నా కదలికల మీద దేగకన్ను కొనసాగుతూనే వుండొచ్చుకదా...అని!

విజయవాడకి రావటం నాకు ద్యూటీ, వ్యక్తిగతంగా ఇంతకన్నా సురక్షితమైన ఊరు ఇంకొకటి లేదు కూడా!

వ్యక్తిగతవిషయాలైనా చెప్పవలసిన సమయం వచ్చినప్పుడు చెప్పదగినవి తప్పక చెప్పాలి. ఒకరోజు “బెజవాడ కనకదుర్గమ్మ గుడికి వెళ్ళొద్దామండీ” మా నాన్నను అనడిగింది అమ్మ!

సాధారణంగా మా అమ్మ ఏదైనా అడిగితే మా నాన్న కాదనటం రివాజు, కానీ ఆ రోజున అమ్మ అడగంగానే నాన్న సరే అనేసినప్పుడు ఇందులో తిరకాసుందేమోనని నేను ఆలోచించలేదు.

“అమ్మాయీ! కారు మాట్లాడుకుని సరదాగా విజయవాడ దుర్గగుడి క్షూడా వెళ్ళొద్దాం, రేపొద్దునే ప్రయాణం. నువ్వింకే పనులూ పెట్టుకోకు....” అని సచ్చెప్పి వెళ్ళాడు మా నాన్న.

నాన్నంటే భయమేగానీ, పెద్దపులిని చూస్తే కలిగే భయంలాంటిది కాదు, అది భక్తితో కూడిన భయం! కొండపైన దుర్గగుడిలో బలిదానానికి అన్నీ సిద్దం చేసివుంచారు. గుళ్ళొకి వస్తూనే నా చేత బట్టలు మార్పించి, ఏజేజో అలకారాలు చేసి తీసుకెళ్ళి పీటలమీద కూర్చోబెట్టారు.

కూర్చున్నాక చూశా, నా పక్కన ఎవడో ఒకబ్బాయి పెళ్ళికొడుకు వేషంలో కూర్చున్నాడు. అంటే ఇప్పుడు నేను పెళ్ళికూతురినా? ఇంత అమాయకంగా ఎలా దొరికిపోయాను...?! అరిచి అల్లరిచేస్తే అమ్మానాన్నల పరుపుపోవటం తప్ప ప్రయోజనం లేదని అర్థం అయిపోయింది. ఇంతకింత పరాభావం చెయ్యాలి....

అయినా ఈ పెళ్ళికొడుక్కయినా సిగ్గుండొద్దూ...

కనీసం నా ఇష్టాయిష్టాలైనా తెలుసుకోవద్దా?

పెళ్ళికొడకా... కాచుకో! కాళ్ళ సత్తా ఏవిటో చవిచూస్తాన్!!

కార్యంరోజునే పెళ్ళికూతురు ఎవడితోనో లేచిపోయిందని అనుకుని వుంటారు. మా నాన్న నాకు ఘటశ్రాద్ధం పెట్టుంటాడు.

ఒకసారి లలితక్కతో అన్నాను....

“అక్కా! ఇలా ఇవ్వు ఆ తుపాకి, తీర్చుకుంటాను నా తరతరాల బాకీ....” అని!

నా కోపం ఆడదాన్ని అణగదొక్కే వ్యవస్థమీదే! స్త్రీ జాతిని అణగొట్టేవాళ్ళందరినీ వరసగా నిలబెట్టి కాల్చేయాలి! మగాడొచ్చి ఏదో చేస్తాడని, దానివల్ల కుతి తీర్తుందని ఆడపిల్లలు కలలు కంటారు. వాడు అణగొడుతున్నాడన్న సంగతి అనుభవం మీద గానీ వాళ్ళకు తెలిసిరాదు.

స్త్రీ దోపిడీని అరికట్టే నూతన వ్యవస్థ తేవాలి. అదీ నా కల!

చైతన్యం కోసమే పుట్టాను. చైతన్యంతోనే తుపాకీ పట్టాను. చైతన్యం నింపాలనే మనుషుల్లో కొస్తున్నాను. వస్తున్నానొస్తున్నానొస్తున్నాను.

ఇన్నేళ్ళ తరువాత ఇప్పుడు కొద్దిగా విరామం వచ్చింది. మాలోంచి కొందరిని జనంలోకి పంపించి మహిళాచైతన్య కార్యక్రమాలు విస్తృతం చెయ్యాలని మా హైకమాండ్ నిర్ణయించింది. నాకు విజయవాడ అప్పగించారు.

మహిళా చైతన్యం కలగాలంటే నినాదాలు చాలవు. క్షేత్రస్థాయిలో పనిచేయాలి. అందుకోసం సంసారపక్ష స్త్రీలాగా పనిచేయాలని నేను భావించాను. అర్జెంటుగా నేనిప్పుడు బ్రాహ్మణ ముత్తైదువుగా మారిపోవాలి. అదీ నా తక్షణ కర్తవ్యం.

ఈ బెజవాడలో మా అత్తారిల్లు ఎక్కడో తెలీదు. అత్తారింటి సంగతులు కూడా తెలీవు. రంగంలోకి దిగితే అన్నీ తెలుస్తాయి. ఎర్రపట్టుచీర తీసి కట్టుకున్నాను. ఆరుగజాల చీర అది! నా సన్నని పర్సనాలిటీకి అందులో సగం చీర చాలు! కాసేపు ప్రయాసపడి కాశీగోచీ పెట్టుకున్నాను.

చిన్నప్పుడే అలాంటివన్నీ బలవంతంగా నేర్పిస్తారుకదా పెద్దవాళ్ళు. అవన్నీ గుర్తుచేసుకున్నాను. ముఖానికి పసుపు రాసుకొని, నుదుట పెద్ద కుంకుమబొట్టు, పాపిట సింధూరం పెట్టుకున్నాను. తిన్నగా దుర్గగుడికెళ్ళి, అర్చకులుగా పనిచేసే మా మామగారు శాస్త్రిగారి కోసం ఆరా తీశాను. మామగారు కాలం చేశారని, కొడుకు సాఫ్ట్వేర్ ఉద్యోగం చేస్తూ, ముంబయిలో ఉన్నాడనీ, అత్తగారు శ్రీనగర్ కాలనీలో స్వంత ఇంట్లోనే ఉంటోందనీ వివరాలు తెలిశాయి.

మొత్తానికి గుడితోనే నా కార్యక్రమం ప్రారంభం అయ్యింది.

గుడికి వచ్చినందుకు అమ్మవారు ప్రత్యక్షమై, “కాళీ! నీకు ఏ వరం కావాలో కోరుకో....” అని నన్నడిగితే, సంకోచించకుండా ‘ఈ ఆడవాళ్ళలో హేతువాదం వర్ధిల్లాలి’ అనే కోరుకుంటాను. అలాంటి ఆలోచన వచ్చినందుకు నాకే నవ్వాచ్చింది.

గుడికొస్తే విప్లవకారులకూడా భక్తిస్పందనలు కలుగుతాయా? ఎట్లాగైతేనేం, మా అత్తగారి ఇంటిని కనుక్కోగలిగాను. ఇంటికి తాళం పెట్టివుంది. చుట్టుపక్కలవాళ్ళను

////// బిగురులు వేసిన కలలు //

8. లాయర్ సదాశివ

“నా బాధ నన్ను పడనివ్వదు. నా మనవి నన్ను చేరుకోనివ్వదు.

ప్రియుడి పంజరంలోనే బందీగా ఉండాలట చనిపోయేదాకా” సంసారపంజరంలో చిక్కుకున్న ఓ ప్రేయసి మనోవేదన ఇది.

అలా చిక్కుకున్న ఒక బుల్ బుల్పిట్ట ఆవేదనని ఇలా వర్ణించాడా ఉర్దూకవి!

తన పెళ్ళాం సంసారపంజరంలో చిలకలా ఉండాలనుకుంటాడు పురుషుడు. స్త్రీ కూడా పంజరం లేకపోతే తనకు మనుగడే లేదనుకుంటుంది.

పంజరంలో చేరాక కలిగే దురవస్థకు విరుగుదేం ఉంటుందీ...? మహిళా ఉద్యమాలెన్నో నడుపుతూ, ‘లా’ చదివినంతకాలం కాలేజీలో కన్నా పోలీసుస్టేషన్లోనే ఎక్కువ గడిపాను.

పోలీసుల దేవతా పులుసు ఆ రోజుల్లో నేనే ఎక్కువ తినివుంటాను.

నా చదువేదో నేను చూసుకొని వ్రంటే ఈ పాటికి జడ్జిని అయివుండేవాణ్ణి. ఇలా లాయర్ సదాశివంలా మిగిలిపోతానా? గాంధీగారి రోజుల్లో ప్రజా ఉద్యమాలు నడిపినవాళ్ళకి తామ్రపత్రాలిచ్చి గౌరవించే ఈ ప్రభుత్వం తమ పాలనలో ఉద్యమకారుల్ని ఇలా హింసించటం వివక్ష కదా...?

ప్రజా ఉద్యమాలతో సంబంధంలేదని పోలీసు సర్టిఫికెటు ఉంటేనే ఐఎఎస్లు గానూ, జడ్జీలుగానూ నియమిస్తారు. ఏ మాత్రం ప్రజాచైతన్యం లేనివాళ్ళు చైతన్యవంతమయిన నిర్ణయాలు ఎలా చేయగలరూ...?

ఈ ప్రభుత్వ విధానం మార్చాలని కోరుతూ ఒకసారి నేను ప్రజాప్రయోజనవ్యాజ్యం వేశాను. ఇంకెప్పుడూ ఇలాంటి పిచ్చివ్యాజ్యాలు వేసి కోర్టువారి అమూల్యసమయాన్ని వృధా చెయ్యవద్దని ఆఖరి వార్నింగిచ్చింది కోర్టు.

ప్రజల గురించి అవగాహన లేని వ్యక్తులు ప్రజల భావాల్ని సరిగా అర్థం చేసుకోలేరనేకదా నా బాధ, అదే జరిగింది.

చదువులైపోయాక ఈ ఐదేళ్ళలో మొదటిసారిగా ఒక అపురూపవ్యక్తి నా దగ్గరకొస్తోంది. ఆమె సౌదామిని!

ఆమెకు నేను ఒక లాయర్ని మాత్రమేగానీ, నారావిడ అత్యంత ముఖ్య అతిథి.

ఆమె నా చిన్ననాటి స్నేహితురాలు! మా ఊళ్ళో యువకుల కలల పంట.... యువతులకు ఆత్మబంధువు ... వృద్ధులకు చేదోడు... మహిళలకు పెద్ద అండ...

ఆమె లేని మా ఊరు వెలవెలబోతోంది.

అలాంటి సౌదామిని ఇన్నేళ్ళ తర్వాత మొదటిసారిగా మా ఆఫీసుకొస్తోంది.

బర్మాలో పెద్ద కలప వ్యాపారం చేసిన కుటుంబం వాళ్ళది, తెలుగువాళ్ళు బర్మాలో కనీసం నలభైశాతంమంది ఉండేవాళ్ళు.

బర్మాలో సైనిక నియంతృత్వ ప్రభుత్వం వచ్చింది. ఆ సమయంలో పండిట్ నెహ్రూ భారత ప్రధానమంత్రిగా ఉన్నాడు.

అక్కడ స్థిరపడిన భారతీయుల్ని తట్టా, బుట్టా సర్దుకుని వెళ్ళిపోవాలని ఆదేశించింది. సైనిక ప్రభుత్వం ఈ భారతీయుల్లో తెలుగువారైన కలప వ్యాపారులూ, కూలీలూ ఎక్కువ. నెహ్రూ రాయబారాలు ఫలించలేదు.

“మీ దేశం తలుపులు మీకోసం ఎప్పుడూ తెరిచే వుంటాయి. నిర్భయంగా రండి...” అని ఆహ్వానించాడు పండిట్జీ .... తిరిగొచ్చిన తెలుగు బర్మీయులు విజయవాడ నుండి విశాఖపట్టణం దాకా అనుకూలమైన చోట్ల స్థిరపడి కాందిశీకుల్లా జీవించారు.

మాది కూడా అలా వచ్చిన కాందిశీకుల కుటుంబమే! సౌదామిని తండ్రి విజయవాడలో వ్యాపార స్పర్థల కారణంగా తన కుటుంబాన్ని మాఊరుకు తరలించాడు.

మా ఇంటిపక్కనే ఓ మంచి ఇంటిని కట్టుకుని వుండేవాళ్ళు వాళ్ళ కుటుంబం మంచిచెడ్డలు మావాళ్ళు చూస్తారని ఆయన నమ్మేవాడు. మా నాన్న.

సౌదామినీ వాళ్ళ నాన్న ‘బావా’ అని పిలుచుకునేవాళ్ళు సౌదామినీ నేనూ బావా, వదినా అని పిలుచుకునేవాళ్ళం.

అప్పటివరకూ ఆంధ్రప్రాంతంలో కట్టిన ప్రతి ఇల్లా రంగూను బేకుతో కట్టిందే! ఇనుముకన్నా గట్టిగా నిలబడేది.

రంగం వెళ్ళటం అంటే, రంగూను వెళ్ళటమే! మా చిన్నప్పుడు ‘రంగూను రౌడీ’ నాటిక చాలా ఫేమస్. అందులో నేను రౌడీ వేషం వేశాను.

సౌదామిని మనసులో నా రౌడీ పాత్ర అలాగే నాటుకుపోయి, నన్ను కూడ రౌడీ అనుకుందేమో తెలీదు.

క్లాసుమేటు కాబట్టి సన్నిహితంగా ఉంటూనే, మనసులో మాత్రం నన్ను దూరంగా ఉంచింది. అది నా దురదృష్టం.

మా తెలుగుమేష్టారు సరదాగా ఓ సంగతి చెప్పేవాడు.

“పల్లెటూళ్ళలో నెయ్యి దొరుకుతుంది. ఉప్పు దొరకదు. పట్టణాల్లో ఉప్పు దొరుకుతుంది. నెయ్యి దొరకదు. అందుకే పల్లెల్లో స్నేహం (నెయ్యి) ఎక్కువ, లావణ్యం (లవణం) తక్కువ అని! కానీ, స్నేహ, లావణ్యాలతో పాటు అపురూపమైన వ్యక్తిత్వం సౌదామిని సొత్తు, ఆమె వ్యక్తిత్వాన్ని సన్నిహితంగా ఎరిగినవాణ్ణి నేనే!

నేను టెంత్ చదివేరోజుల్లో ‘సౌదా’ వాళ్ళ కుటుంబం విజయవాడ నుండి మా ఊరు తరలివచ్చింది. ఇద్దరికీ ఒకే క్లాసు.

46 //డా. జి.వి. పూర్ణచందు //

ఇలా జీవించటంలో చట్టబద్ధత గురించి నన్ను సంప్రదించాడు.

“చట్టాల సంగతి అలా ఉంచండి. మీ ఇద్దరూ అలా కలిసి జీవించటాన్ని మీ మనసే ఆమోదిస్తోందా...?” అనడిగాను.

“నేను ఒక స్త్రీతో ‘సహజీవనం’ చేస్తున్నాను. అది లేచివచ్చినన బాపతు సహజీవనం కాదు. స్నేహబంధం మాత్రమే!”

“నిజమే, నేను కాదనటంలేదు. వివాదం వచ్చినప్పుడు మీరు వివాహం నిరూపించుకోవాల్సిన అవసరం రావచ్చు.

వివాదం లేనంతవరకూ సహజీవనమా, సమజీవనమా, సంసారజీవనమా అనే మీమాంస ఎవరికీ ఉండదు.

ఎందుకైనా మంచిది. మ్యారేజీ అఫిడవిట్ మీద మీ ఇద్దరూ కలిసున్న ఫోటో అంటించి సంతకాలు చేసి నోటరీ చేయించండి. మీది సహజీవనం అని, అవసరంగా చాటుకోవాలని చూడకండి. ఎప్పటికైనా ప్రమాదం...” అని వివరించాను.

“చట్టం ఏం చెప్తోందో అది చెప్పండి” అనడిగాడు సుందరం.

“లైంగిక అవసరాలకోసం ఒక మగా, ఒక ఆడా కలిసి జీవించటం వివాహబంధంతో సమానం కాదని, సుప్రీంకోర్టు స్పష్టం చేసింది.

యాన్ ఇల్లిగల్ కాంటాక్ట్ ఈజ్ యాన్ ఇల్లిగల్ కాంటాక్ట్” అన్నాను.

“అనేక విధాలుగా నష్టపోయిన నా జీవితానికి నా సహజీవి ఒక ఊరట. ఆమెని మీరు చెప్పినట్టే పెళ్ళి చేసుకోవచ్చు.

కానీ, నేను విడాకులు పొందని వివాహితుణ్ణి. నా అసలు భార్యమీద నాకు విరక్తి లేదు. అనురక్తి కూడా లేదు.

“నా సహజీవితో వివాహ ప్రస్తావన చేయలేకపోవటానికి కారణం ఇదే! నాది ఒక ప్రత్యేకమైన, కేసుగా భావించి మార్గాంతరం చెప్పండి” అని ప్రాధేయపడ్డాడు సుందరం.

అప్పుడునాకో ఆలోచన తట్టింది.

జస్టిస్ మార్కండేయ కట్టు, జస్టిస్ టి.ఎస్. రాకూర్లతో కూడిన ధర్మాసనం, కొన్ని సడలింపులిచ్చింది.... దాని ప్రకారం మీ ఇద్దరూ కలిసి జీవిస్తున్నా, సహజీవనం చేస్తున్నా లోకం దృష్టిలో మాత్రం మీ జంట భార్యభర్తలే అన్నట్లుండాలి.

మీ చుట్టుపక్కలవాళ్ళూ, మీ కొలీగులూ, మీకు తెలిసినవాళ్ళూ, మిమ్మల్ని తెలిసినవాళ్ళూ మీరు భార్యభర్తలుగానే ఉన్నట్టు సాక్ష్యం చెప్పాలి.

లైంగిక జీవితానికి చట్టబద్ధంగా ఉండవలసిన సమవయసు మీ ఇద్దరికీ ఉండాలి.

మీ ఇద్దరూ సహజీవనానికి ఇష్టపడిన ఋజువుకూడా కావాలి. ఉదాహరణకు డబ్బు సాయం చేస్తూ ఒక ఆడమనిషిని చేరదీసి, లైంగికంగా అనుభవిస్తూ, సహజీవనం

డా॥ జి.వి. పూర్ణచందు

ఫలితం ఉంటుంది. రోజూ ఇలాంటి కేసులు వస్తూనేవున్నాయి. నాకు తోచిన సాయం చేస్తూనేవున్నాను.

ఓ కేసు గురించి చెప్పాలి... “సహజీవనం చేసి, అన్ని రకాలుగా బావుందనుకుంటే అప్పుడు పెళ్ళి చేసుకుందాం... అని యువతీయువకులు కోరుకోవటంలో తప్పేమిటండీ?” అని వాదించిందో లాయరమ్మ. పెళ్ళికి ముందు లైంగికానుభవం అపకారం చేస్తుందంటూ కక్షిదారుడి పక్షాన నేను వకాల్తా పుచ్చుకున్నాను.

“నీచమైన ఆలోచనలకు, మనోవికారాలకూ ఆధునిక రంగు పులిమి, మన సంస్కృతిని పాతచింతకాయ పచ్చడిగా తూలనాడటం అభ్యుదయం కానేకాదు.

ప్రతి కులటా వ్యభిచార నేరం నుండి బయటపడటానికి సహజీవన మంత్రమే చదువుతుంది. కిరాణాకొట్లో మనకు కావలసిన సబ్బు లేదనంటే ఉన్నదేదో కొనుక్కుని కాంప్రమైజ్ అయిపోయే వ్యక్తులు ఇంట్లో పెత్తనం దగ్గరికొచ్చేసరికి ఆడ ఎక్కువగా ఎక్కువగా అనేదాకా వెళ్తారు.

“ఎవరెక్కువో తేల్చుకోవటానికి కాదు, సరిసమానమైన గౌరవం కోసం మహిళాభ్యుదయ ఉద్యమం పనిచెయ్యాలి!” అని వాదించాను.

పచ్చట్లో ఉప్పు తక్కువేసిందని జీవితాంతం పెళ్ళాంతో మాట్లాడడం మానేసిన ఓ అవధానిగా గొల్లపూడి మారుతీరావు నటించిన దృశ్యం అప్పుడు గుర్తుకొచ్చింది.

మూర్ఖపు పట్టుదలలకు లింగభేదం ఉండదు. ఆడయినా, మగయినా ఒకటే!

మహిళా ఉద్యమ లక్ష్యం స్త్రీపురుష సమానత్వం సాధించటమేగానీ, ఈ భూమ్మీంచి మగాళ్ళని అంతం చేయటం కాదు! పురుషద్వేషం వదిలేస్తేనే మహిళాభ్యుదయం సాధ్యం అవుతుంది” అన్నాను.

సౌదామిని రాకకోసం ఎదురుచూస్తుంటే బుర్రనిండా ఈ అక్రమసంబంధాల విషయాలే కమ్ముకుంటున్నాయి. ఎంత కంట్రోలు చేద్దామనుకున్నా అనే ఆలోచనలు, రోజూ జీవించేది ఈ కేసుల్లోనే కదా!

-- XXX --

9. కుంతల

విజయవాడ పెళ్ళి వచ్చినదగ్గర్నంచీ సుందరంలో ఏదేవో చూర్పలు కనిపిస్తున్నాయి. ఏమయింది ఇతనికి...?

ఎప్పుడైనా కాఫీ తాగిన గ్లాసు టీపాయిమీదే ఉండిపోతే, అది చూ ఇద్దరిలో ఎవరు తాగిందని చూడకుండా తీసి కడిగి కంచాల స్టాండులో పెట్టేవాడు. ఇప్పుడు, కుంతలా... “నువ్వు తాగిన గ్లాసు కడుక్కోలేదు” గుర్తుచేస్తున్నాడు.

“నా గ్లాసుకదా! నా ఇష్టం వచ్చినప్పుడు కడుక్కుంటాను. మధ్యలో నీకు దేనికీ...?” అని అనేయొచ్చుగానీ, ఎందుకో అనబుద్ధికాలేదు. పాపం ఫీలవుతాడేమోనని!

ఇలాంటివి ఒకటికాదు, చాలా జరిగాయి. ఇన్నాళ్ళూ అంతో ఇంతో విసుగు నేను ప్రదర్శించి వుంటాను కానీ, సుందరం మంచిబాలుడులాగా తనే సర్దుకుపోయేవాడు...

ఇప్పుడు నీను రివర్స్యూయింది. నేనే సర్దుకుపోతున్నాను. సర్దుకుపోతున్నకొద్దీ దాష్టీకం పెరుగుతోంది! ఒకరోజు ప్రశాంతంగా ఉన్నప్పుడు, “సుందర్!” అని పిలిచాను. చెప్పమన్నట్టు నా పంక చూశాడు.

“నీకు పెళ్ళిమీద గాలి మళ్ళిందా?” అనడిగాను, అకస్మాత్తుగా ఇలా నా ప్రశ్న వచ్చేసరికి ఏదో బాణం గుండెల్లో తగిలినట్టు ముఖం పెట్టాడు.

“నీతో నేనేమైనా అశ్లీలంగా ప్రవర్తించానా?” కంగారుగా అడిగాడు.

“ప్రశ్నకు ప్రశ్న జవాబా?” అన్నాను.

“నేను మనసా వాచా కర్మణా ఏనాడూ కాముకత్తంతో వ్యవహరించలేదు” అన్నాడు ధీర గంభీరంగా!

“ఒకవేళ అదే అయితే నా ప్రశ్న సూటిగానే ఉండేది. నా నుండి నువ్వు సెక్స్ కోరుతున్నావా... అని! కానీ నీ మనసు సంసార జీవితం మీదకు మళ్ళింది.... అవునా కదా...?” అని మళ్ళీ సూటిగా ప్రశ్నించాను.

“నీది కేవలం అపోహ” అన్నాడు నా వైపు చూడకుండా తల వంచుకొని.

“కాదు, నీలో పురుషలక్షణాలు కనిపిస్తున్నాయి ఈ మధ్య”

“పురుష లక్షణాలంటే?”

“పెళ్ళాం అనే దాసీది కావాలని కోరుకోవటం”

“నేనే ఒక దాసానుదాసుణ్ణి... నాకింకో దాసీనా?”

“దాసానుదాసుడైన పాలేరుక్కూడా దాసీడైన భార్య ఉంటుంది కదా! భార్య అనే పదానికి పనిమనిషి అని అర్థం?”

సుందరం ఏమీ మాట్లాడలేదు. ఈ సంభాషణ తరువాత సుందరం వింతగా

మాట్లాడటం తగ్గించాడు. అంటిముట్టనట్టే ఉన్నా మునుపంత పెడసరం తగ్గింది.

ఎమైనా, ఇతని మనసులో పెద్ద తుపాను రెగుతోందని మాత్రం అర్థం అయ్యింది.

సుందరంలో ఈ మార్పులు రావటానికి ఎం కారణమో నాకు అంటుబట్టలేదు. అంత పరిశోధించాల్సినంత తీరిక లేదు.

ఈ మధ్య ప్రమోషను రావటంతో నాకు పని ఒత్తిడి పెరిగింది. మామూలు అసిస్టెంటుగా ఉన్న రోజుల్లో చెప్పినవని చేసి అక్కడ పదేసి మాదారిన పోయేవాళ్ళం. కాకపోతే పనులన్నీ మారే చెప్తున్నారని గొడగేవాళ్ళం! అలా అనుకోవటం మానవసహజం.

ఇప్పుడు పనులు ఇచ్చే బాధ్యతలోకి ఎదిగాక తెలిసొస్తోంది. పని చెప్పటంకన్నా చెయ్యటం తేలికని!

పనులు చేసేవాళ్ళకు వందల్లోనూ, చెప్పేవాళ్ళకు వేలల్లోనూ ఎందుకుంటాయో కూడా అర్థమైంది.

ఈ కంపెనీలో చేరినప్పటికన్నా జీతం పదిరెట్లు పెరిగింది. కానీ పని ఒత్తిడి పాతక రెట్లు పెరిగినట్టనిపిస్తోంది.

అందువలన మా ఇద్దరి గురించి ఆలోచించే తీరిక దొరకటంలేదు.

అతన్ని నేను అశ్రద్ధ చేస్తున్నానెమో.... సుందరంలో మార్పులకు నా బాధ్యత కూడా ఉందేమో... మొదట నన్ను నేను సరిచేసుకొని తర్వాత అతన్ని సరిచేయటం గురించి ఆలోచించాలని అనుకున్నాను. ఒకరోజు చాలా అలస్యంగా ఇంటికొచ్చాడు సుందరం.

ఇంత లేటుగా రావటం ఎప్పుడూ లేదు. మనిషి అదోలాఉన్నాడు. రేగిన జుట్టూ, జారిన టై, సగం బయటకొచ్చిన టక్కు - ఇలా ఎప్పుడూ కనిపించలేదు.

ఇలానే ఒక ఆడపిల్ల కనిపిస్తే. ఎవరైనా రేప్ చేశారేమో అనుకుంటాం.... అలా ఉన్నాడు. బహుశా తాగివచ్చాడేమో అనుకున్నాను. కొద్దిగా ధయం వేసింది.

“ఏమైంది... ఎందుకలా ఉన్నావు...?” అందోళనగా అడిగాను.

అతను ఏంలేదులే... అంటూ తనగదిలోకి వెళ్ళిపోయి తలుపు వేసేసుకున్నాడు. నాకు ఏ మీ అర్థం కాలేదు. మర్నాడు ఎంతసేపటికీ తలుపు తెరిచి బయటకు రాలేదు. ఆ రోజున నేను చాలా ఎర్లీగా వెళ్ళాల్సివుంది. ఇతను ఎంతకీ లేవలేదు.

చేసేది లేక వెళ్ళి తలుపుతట్టాను. ఎక్కేళ్ళ మా సహజీవనంలో అతన్ని తలుపు కొట్టి లేపటం ఇదే మొదటిసారి. రెండు మూడుసార్లు తట్టిన తరువాత నెమ్మదిగా తలుపు తీశాడు. రాత్రి ఏ విధంగా వచ్చాడో అలాగే పడుకున్నాడు. ‘కనీసం బూట్లు అయినా ఛిప్పకుండా పడ్లుకున్నావా...’ అంటూ అతన్ని గదిలోంచి బయటకు లాగి గదిలోకి చూశాను.

గదంతా చిందరవందరగా ఉంది. పరమనీటుగాడిలా లెక్చరిచ్చే ఈ సుందరమేనా తన గదిని ఇంత సుందరంగా అట్టేపెట్టాడూ... అనుకున్నాను. చకచకా అతని గదిలోకి వెళ్ళి రెండు నిమిషాల్లో గదంతా నీట్గా సద్ది, పక్క దులిపి సరిచేశాను.

“నా కారులోనే వెళదాం త్వరగా తయారవుతావా? వచ్చేప్పుడు నేనే పికప్ చేసుకుంటాను” అని అనడిగాను. “వద్దు! నా కార్లోనే వెడతాను” అన్నాడు. మనిషి చాలా నీరసంగా ఉన్నాడు. బావిలోంచి వస్తున్నట్టుగా ఉన్నాయి అతని మాటలు.

నాకు టైమ్ అయిపోతోంది. ఆ పరిస్థితిలో అతన్ని వదలివెళ్ళటం మనస్కరించలేదు.

ఇదే అసిస్టెంటుగా ఉన్న రోజుల్లో అయితే, సెల్మెసేజ్ పెట్టి డ్యూటీకిడుమ్మాకొట్టేసేవాళ్ళం. ఇప్పుడు నేనే ఇన్చార్జిని. పర్మిషనిచ్చే అధికారి నాపైన లేరు!

ఆడది ఉద్యోగంలో ప్రమోషన్ పొందటం అంటే మగాళ్ళకు ఇబ్బందిగానే ఉంటుంది ఆఫీసులో కాదు ఇంట్లో! మగాళ్ళు గొర్రెతోకలా బెత్తెడు ఉద్యోగాలకే ఎక్కువ ఇష్టపడతారు.

రిస్కు తీసుకోవటాన్ని ఒప్పుకునేవాళ్ళు మగాళ్ళలో తక్కువ.

ఆడాళ్ళకు ఉద్యోగాల్లో ప్రమోషన్లు బాగానే వస్తాయి. కానీ, బాధ్యతలు పెరిగేకొద్దీ ఇంటికి మరింతగా దూరం అయిపోతుంటాం.

ఆఫీసు ప్రెషర్సుని తట్టుకోవటానికి ఈ సమయంలోనే మగాడి ఆసరా కావాలి. కానీ చాలామంది మగాళ్ళు ఈ సమయంలోనే ఇలా ప్రవర్తించి కొత్తటెన్నను తెచ్చిపెద్దుంటారు.

కొంతమంది సుపీరియర్ల వ్యక్తిగత జీవితాలు నాకు తెలుసు. అందుకే హైయర్ కెరీర్ సాధించుకోవటానికి సంసారజీవితం అడ్డుకాకూడదనే ఇంత జాగ్రత్తగా ఉన్నాను.

నా ‘కెరీర్ ఫస్ట్’ నిజం అయ్యింది. ఇప్పుడు దాన్ని నిలబెట్టుకోవాలి. ఇప్పుడే నేను మరింత జాగ్రత్తగా ఉండాలి. సుందరంతో మనసువిప్పి మాట్లాడేయాలి. అతను నాకో తలనొప్పి కాక మునుపే కొన్ని చర్యలు తీసుకోవాలి తప్పదు!

“సుందర్! ఈ రోజున అఫిషియల్ గెట్ టు గెదర్ ఉంది. అర్జైంటుగా వెళ్ళాలి. రాత్రికి ప్రశాంతంగా మాట్లాడుకుందాం... థాంక్యూ... గుడ్ డే... అంటూ వెళ్ళిపోయాను. సుందరం నావైపు చూస్తూండిపోయాడు. ఆ సాయంత్రం నేను కొంచెం పెందరాళే ఇంటికి వెళ్ళాను. నాకూడా త్వరగా అలసట వచ్చేస్తోందీ మధ్య! మనసు రెస్ట్ కోరుకుంటోంది.

నేనే తలుపులు తెరచుకోవాల్సివస్తుందేమో అనుకున్నాను.

సుందరం ఇంట్లోనే ఉన్నాడు. బహువా సెలవు పారేసి ఉండిపోయింటాడు.

హోల్లో కూర్చుని టీవీ చూస్తున్నాడు... టీవీ పెద్దగా వినిపిస్తోంది.

కారు పార్కింగ్ చేసివస్తుంటే టీవీలో ఎవరిదో మగగొంతు వినిపిస్తోంది...

“ప్రియా! ఒక్క విషయం గుర్తుపెట్టుకో! నేను తిరిగింది చెడ్డదారుల్లోనే కావచ్చు. కానీ, నా మనసు మాత్రం చెడ్డదికాదు. నేను వెళ్ళవలసిన చోటుకు రాచమార్గం లేదు కాబట్టి, చెడ్డదారుల్లో వెళ్ళానంతే! నిజమే తాటిచెట్టుకింద పాలు తాగేవాడిలా లోకనింద ఉంటుందని నాకూ తెలుసు... నేనేదో మహా ఉత్తముణ్ణి నీ ముందు శ్రీరామచంద్రుడిలా నిలబడలేదు. ఎందుకంటే, నా గతం అవగతం కానంత అనంతమైంది.

అందులో ఎగుడూదిగుడూ ఎన్నో ఉన్నాయి. వాటిలో దేనికీ నేను కారణం కాదు.

నాకు ఒకసారి లాటరీలో లక్ష వచ్చింది.

బ్యాంకులోంచి లక్షని డ్రా చేసుకుని వస్తుంటే ఎవడో దొంగాడు బ్యాగ్ కొట్టేశాడు.

చివరికి ఆ లక్ష రూపాయలకు కట్టిన ఇన్ కంటాక్సు ఖర్చు, లాటరీ వచ్చిందని ఫ్రెండ్సుకిచ్చిన పార్టీ ఖర్చు కలిపి పదివేలు చిల్లుపడింది. వీటికి నేను కారణం కాదుకదా! నా జీవితం అంతా ఇలానే సాగింది. నా జీవితంలో ఆశించింది ఏదీ జరగలేదు.

డాక్టరుని కావాలనుకున్నాను. ఎమ్ సెట్ లోనే చాచి తన్నింది విధి. తెలుగు లిటరేచర్ చదవాలనుకున్నాను. మా మేనమామ వచ్చి ఎమ్ బీయే చదవమని, ఉద్యోగం ఇప్పించి తన కూతురునిచ్చి పెళ్ళిచేస్తాననీ అన్నాడు. దాంతో అమ్మా, నాన్న నన్ను ఎమ్ బీయేలోకి తోశారు.

నా చదువు అయ్యాక మేనమామ కూతురు తనకు మేనరికం వద్దు పొమ్మంది. దాంతో పెళ్ళితతంగం కాస్తా తుస్సుమంది. నా ఉద్యోగం నా అంత నేను సంపాదించుకున్నదే. మా మేనమామ ఇప్పించిందేమీ కాదు.

ఆ తరువాత ఇంకెవతెనో తెచ్చి పెళ్ళిచేశాడు నాన్న! ఉద్యోగం వచ్చిందిగా మంచిపిల్లే ఏలుకో అన్నాడు. అది ఫీటలు దిగుతూనే ఎవడితోనో లేచిపోయింది. రెండోపెళ్ళి తతంగం కూడా మళ్ళీ తుస్సుమంది. వెలగని మతాబులా అయిపోయింది.

మధ్యలో ఒకసారి ఓ ఆల్కెమిస్టు బంగారం చేసే యోగం చెప్తానంటే కొన్నాళ్ళు ఆయన శుశ్రూష చేశాను... బంగారం యోగం ఆయనకే సిద్ధించిందో లేదో తెలీదు... సన్యాసం స్వీకరించి, హిమాలయాలకు వెళ్ళిపోయాడు.

నా జీవితంలో కనీసం రెండేళ్ళు అలా వృధా అయిపోయాయి.

మనిషన్నాక ఏదో ఒక సుఖానుభవం కోసం ఆపేక్షపడతాడు. అలా అందించేందుకు ఓ స్త్రీ సిద్ధపడింది. నా కథంతా విని జాలిపడింది. నీకేం తక్కువా..? దిగులుపడకు. నిన్ను ఆదుకుంటాను... నేను పెళ్ళిచేసుకుంటాను... అంది. కానీ, అదే ముహూర్తానికి మా ఆఫీసర్ని పెళ్ళాడింది. “నీకన్నా ఎక్కువ కష్టాల్లో ఉన్నాడీయన; అందుకని ప్రస్తుతానికి

ఈయనతో ఉండి ఈయన్ని అడుకోవాలని అనుకున్నాను. ఎంకోసాటి కలుద్దాం డియర్... అంది నా ప్రేయసి!

ఇలా టీవీలో చెప్పుకుంటూపోతున్నాడెవడో దొర్చాగ్గుడు.

ఏదో సీరియల్లో సీను అనుకుంటాను... సుందరం భుజం మీద చెయ్యివేసి తలనిమిరి వెళ్ళి అతని పక్కనే కూర్చున్నాను. 'కాఫీ తాగుదామా...?' అనడిగాను గోముగా!

"ఫ్లాస్కులో ఉంది తాగు..." అన్నాడు. ఆ మాట ముక్తసరిగా అన్నట్లు అనిపించింది.

కాఫీ రెండు కప్పుల్లో పోశాను. తనకొద్దన్నాడు.

రెండింటినీ ఒకే కప్పులోకి ఒంపుచుని నేనే తాగేశాను.

"ఇంత అంక చందాలుడి కదని అంత ఇంట్రెస్టింగుగా చూస్తున్నావేంటి" అన్నాను.

అతనేడీ చూట్టాడలేదు.

ఓ గంటసేపు పడుకోవాలనిపించి నా రూములోకెళ్ళిపోయాను.

సోడామని దగ్గర్నుంచి ఉత్తరం ఏదీ రాలేదు.

కాఫీ కర్తనానం కూడా నెలీడు.

ఆ రోజుల్లో మా స్నేహితులైన స్నేహాలు, ఆత్మీయానుబంధాలు జీవితంలో అవి చెక్కు చెదరినవని అనిపించింది. మనకు స్నేహం కోసం ఆశ్రయపడసాగింది.

ఒక మాదగట్టుకుని హాలోకొచ్చాను. హాలో లైటు వేసిలేడు. టీవీ మోగుతూనే వుంది. సుందరం టీవీ చూస్తున్నాడనుకున్నాను.

టీపాయి మీదే రిమోటు ఉంది. చురుకూ దట్ట వాల్యూమ్ తగ్గించాను. సుందరం కదలేడు. లైటు వేసి చూశాను.

అతను రక్తమూసుకుని వున్నాడు.

తట్టిలేపాను. అతను లేవలేడు గోహోలోనే ఒక పక్కకు ఒదిగిపోయాడు.

ఆ క్షణాన థయంతో వణికిపోయాను. ఏం చెయ్యాలో తోచలేదు.

అయిదెక్లోని ఏరిచించి మోంటే గదినుంచిషాలో సుందరాన్ని అనుపత్రికి తీసుకెళ్ళిపోయాను.

ఎన్నానో ఏ బలమోనో భుగియో ఏ చెబ్బ రొడుతుందో తెలీదు. అది ఇతరులపైన ఎలా పడుతుందో అంతకన్నా తెలియదు. అతనిని చెప్పాలి...? ఇతనికేమైనా అయితే ఎవరికి తెలియదేయాలి...? అందులో నానానామరారీ ఏమిటీ...?

అనుపత్రి నాళ్ళ సుందరం భార్యగా నా సంతకం కావాలన్నారు...

సుందరం చెప్పినప్పుడు నా వెంటనే వణికాయి.

-- XXX --

10. కామేశం

“దేని గురించి ఆలోచించకూడదో దా.. గురించే ఆలోచిస్తున్నావు కామేశం! చుట్టూ అన్నీ తెలిసినట్టే మాట్లాడతావు. తెలివైనవాళ్ళు గడిచిపోయిందాని గురించి, గడవబోయే దాని గురించి ఆలోచిస్తూ టైమ్ వేస్తు చేసుకోరు” అంది సౌదామిని.

నేను మాట్లాడేది ఈ రోజు ఎగిరిపోతున్న నా ట్యూషన్ గురించి, ఆమె చెప్పేది చెల్లుబాటు గాని అయిదొందల నోటు గురించి.

అన్నీ ఆవిడే మాట్లాడేస్తోంది. ఎదుటివాళ్ళ మాటలతో కన్ఫ్యూజ్ చేయటంలో ఆమెకు సాటి నేను కాదని ఒప్పుకున్నాను. నా గర్వం అంతాదిగిపోయింది.

నేను దిక్కుమాలిన ఆక్యుపక్షిలా అడవిమందు ఆ ఫాస్టుఫుడ్ రెస్టారెంట్లో చేతులు కట్టుకుని కూర్చున్నాను. అర్జునుడికి ధగవద్దీత బోధిస్తున్న కృష్ణుడిలా మాట్లాడుతోంది సౌదామిని!

చేతిలో చిల్లిగవ్వలేదు, గూట్లో గుడ్డిగుప్పలాంటి ఆ చెల్లుబడికాని అయిదొందల నోటు తప్ప! లేనిది వచ్చేదీ లేదు. ఉన్నది పోయేదీ లేదు అన్నట్లుంది నా పరిస్థితి. ఇవి రెండూ అచ్చమైన పచ్చినిజాలు. ఇంతలో హోటలువాడు ‘సెల్ఫ్ సర్వీస్’ అంటూ ఒక అరుపు అరిచి వెళ్ళాడు. “మనమే తెచ్చుకోవాలటండీ” అన్నాను.

సౌదామిని ఒకసారి నా వంక కొరకొరా చూసి, నా దగ్గరున్న చెల్లని అయిదొందల నోటు తీసుకొని తన విలాసవంతమైన వానిపింగ్ బ్యాగులో పెట్టుకుంది. స్థైర్యంగా నడుచుకుంటూ క్యాష్ కౌంటరు దగ్గరకు వెళ్ళింది. మా ఇద్దరికీ టిఫిన్ బోకెన్లు తీసుకుని మిగిలిన చిల్లరతో సహా తిరిగొచ్చింది. నాకు మతిపోయినట్లయింది.

“సృష్టి సర్వస్వంలో నాశనం లేనిది ఒక్కటే! దాన్నిఎవ్వడూ నాశనం చేయలేదు. ఈ దేహాలన్నీ నశించినా అది నశించదు.

ఓ భరతవీరా! లే! లేచి ఆ టిఫిన్ కౌంటర్ దగ్గర మూగిన జనంతో యుద్ధం చెయ్యి.

నువ్వు చంపుతున్నానుకోకు, నువ్వే చస్తున్నానని అనుకోకు. అవి రెండూ అబద్ధాలే!

నిజం ఏమిటంటే నువ్వెళ్ళి పోరాడి, టిఫిన్ పట్టుకురావటం...” అంది. టిఫిన్ బోకెన్లనీ, మిగిలిన నాలుగొందల నలభై రూపాయల చిల్లర నోట్లనీ నా చేతుల్లో పోస్తూ!

టిఫిన్లెచ్చే కౌంటరు దగ్గర విపరీతంగా జనం ఉన్నారు. అందరి ఆర్రర్నా అయ్యేసరికి మరో గంటైనా పడుతుండేమో! ఇంతలో ఇందాక సెల్ఫ్ సర్వీసు అంటూ అరిచిన హోటల్ అసామి ఆ జనం దగ్గరకువచ్చి అందరికీ నెంబర్లున్న ప్లాస్టిక్ బోకెన్లెచ్చి, “ఈ నెంబర్ల ప్రకారం నేను పిలుస్తానండీ... మీరంతా మీమీ కుర్చీల్లో కూర్చోండి” అన్నాడు.

నేలమీద పడి ఆ పిల్ల గిలగిలా కొట్టుకుంటుంటే సౌదామిని తట్టుకోలేకపోయింది
చుట్టూ మూగిన జనం చోద్యం చూస్తున్నారు.

కొంతమంది మోటారు సైకిలువాణ్ణి పట్టుకోవాలని వాడి వెంటపడ్డారు.

సౌదామిని ఒక ఆటో పిలవమని చెప్పి ఆ పిల్లని తన ఒళ్ళో పెట్టుకొని గవర్నమెంటు
హాస్పిటల్ కు పోనీయమంది. నా చెయ్యి పుచ్చుకొని నన్ను ఆటోలోకి లాగింది.

“ఇలాంటప్పుడు యాక్టివ్ గా ఉండాలి. అలా మీనమేషాలు లెక్కపెడతావేంటి...”
అంటూ నా వంక కోపంగా చూసింది.

“అదికాదు, ఆ పిల్ల ఎవరి తాలూకానో ఏమిటో...” అంటూ ఏదో చెప్పబోయాను
ముందు ప్రాణం పోయ్యాలి. ఆ తరువాతే మిగతావన్నీనూ! నువ్వు త్వరగా పదవయ్యా,
ఆటో...” అని అతన్ని అదిల్చింది. ఆటో దిగేటప్పుడు, “బాబూ! ఈ పిల్లని గవర్నమెంటు
హాస్పిటల్ లో చేర్పించామని ఆ చుట్టూ పక్కలవాళ్ళకి కొద్దిగా చెప్పు” అని బ్రతిమాలింది.

ఆటోవాడు మా దగ్గర డబ్బులు తీసుకోలేదు.

“రండమ్మా! నేను కూడా వస్తాను. కాజువాలిటీలో నాకు తెలిసిన ఒకాయన
ఉన్నాడు” అంటూ ఆటో అతను సరిగ్గా యాక్సిడెంటు కేసులు ఆ ఆసుపత్రిలో ఎక్కడ
చూపించాలో అక్కడికి తీసుకువెళ్ళాడు. ఆటో అతని సాయంతోనే ఆ పిల్లకి సకాలంలో
వైద్యసాయం అందింది. సౌదామిని ఆటో అతనికి కృతజ్ఞతలు చెప్పి షేక్ హ్యాండిచ్చింది
ఇదంతా జరిగేసరికి మధ్యాహ్నం 12 అయ్యింది. ఆటో అతను ఆటో స్టాండులోంచి తన
ఆటోని తీసుకునివచ్చాక మళ్ళీ అదే ఆటో ఎక్కి గాంధీనగరం బయల్దేరాం.

“మీరెక్కడికి వెళ్ళాలో చెప్పండమ్మా! ఇంకేం ఖంగారులేదు. ఇందాక ఆటోస్టాండ
దగ్గర ఆ పిల్ల బంధువులు కలిశారు. వాళ్ళు పిల్ల దగ్గరకు వెళ్ళారు” అన్నాడు ఆటో
డ్రైవర్.

హమ్మయ్య అని ఊపిరి పీల్చుకున్నాను. తరువాత లాయర్ సదాశివగారి ఆఫీసుదగ్గర
ఆటో దిగాం. నేను ఓ వంద నోటు తీసి ఆటో అతనికి ఇచ్చాను.

“నీ సహాయం మరిచిపోలేమయ్యా... ఉంచు” అంటూ ఇంకో వందనోటు కూడా
ఇప్పించింది సౌదామిని. అతను సంతోషంగా తీసుకుని, “బేరం తగలకపోతే మీరాచ్చేదాక
ఇక్కడే ఉంటాలెండి” అని అన్నాడు.

“నీ పేరేమిటీ...” అనడిగింది.

అతను ‘శివ’ అన్నాడు. ‘గుడ్ నేమ్’ అని మెచ్చుకుంది సౌదామిని.

ఆ మాటకే వాడు దణ్ణం పెట్టేశాడామెకి!

నాలో లేనిదీ, ఆమెలో ఉన్నదీ ఏమిటో నాకిప్పుడిప్పుడే అర్థం అవుతోంది.

-- XXX --

11. సుందరం

కుంతల సరిగ్గా ఆ సమాచారాన్ని అర్జున లేకపోతే నా పరిస్థితి ఏమై ఉండేదో తెలీదు.

ఈ పాటికి వన్యైంద్రుల రోజు ఘోషనాలు చేస్తుండేవారు.

నాకేమైనా జరిగినా కన్నీరు కార్చే ఎదుకు నా అనేవాళై వరున్నారని...?

అదుగో మళ్ళీ బుర్రని అలోచనల్లోకి నెడుకున్నావు ముందరం... "కొంత జరిగాక కూడా గ్రహింపు లేకపోతే ఎలా?" అని ముందరించింది కుంతల.

నా పలన ఆపిడకు చాలా ఇబ్బందులు కలుగుతున్నాయి. తన ఉద్యోగానికి ఇబ్బందిగా ఉంటుంది. నాకు తెలిదా... ఎన్ ఫార్మింగ్ ఒత్తడి ఏలా ఉంటుందో!

హాస్తి రుల్లో నాకు తోడుగా కూర్చునే ల్యాండ్‌హెడ్‌లో రేయిలబ్రక్కా పనిచేస్తోంది. ఆయెకు ఉన్నంత మనోబలం నాకు లేదు.

ఇప్పుడు శరీరజలం కూడా లేనిదానియ్యాను.

అ రోజు టీవీ చూస్తూ కూర్చుంటే, ఆరస్యోత్తుగా ఆ గీతియల్లోకి ఎవడో నాలాంటి ఓ వాడుమ్మ వచ్చి ఏదోదేనితో మాట్లాడటం మొదలుపెట్టాడు.

అది నా ఆత్మ అనిపించింది నాకు. అప్పుడు నా కథే చెప్తున్నానని విస్తుపోయాను. నా జీవితంలో జరిగిన ఆకారాన్ని వాడు తనదిగా ఏకరువు పెట్టాడు.

అది వింటుంటే నాకు భయం వేసింది. నా పరిస్థితి కూడా ఈ వేగజాండ్ లాంటిదేనా... అనిపించింది. యివ్ లెక్కిగిపోయింది. గుండెలు ఒరువెక్కిపోయాయి.

సరిగ్గా అదే సమయానికి కుంతల ఇంటికొచ్చింది.

నేను చూస్తున్న సీరియల్లో ఆ హాత్ర మాట్లాడుతుంది అంతా తనూ విన్నది.

వెనకనుండి వచ్చి, నా భుజం మీద చేతులేసి, తలనిమిరి, స్నేహంగా వచ్చి పక్కన కూర్చుంది.

టీటీలో నాడు తన దర్శనాన్వితా విరరపుపెద్దున్నాడు. కాఫీ ఇచ్చి తాగమంది కుంతల. నాకు మైకం కమ్ముతున్నట్లునీపించి వద్దంటూ చేత్తోనే సైగ చేశాను.

“ఇంత అంక చందాలుదీ వధను అంత ఇంట్రెస్టింగుగా చూస్తున్నావేంటి” అంది.

అ మాటతో నా గుండె పిండినట్లయిపోయింది. ఆ అంక చందాలున్నీ నేనే! అది నా కథే! పరమవిరారంగా కనిపిస్తున్నది నా ఆత్మ!

కుంతల నన్ను గమనించలేదు. లేచి తన గదిలోకి వెళ్ళిపోయింది. ఆ తరువాత మీ జరిగిందీ నాకు తెలీదు. స్వహా వచ్చేసరికి ఈ చెడుమీద ఉన్నాయి.

దాక్షరుగారు చచ్చి 'లవ్వాళ దీశ్చార్ది చేద్దాం' అన్నాడు.

గా వంక చూసి, "బుగ్గల్ గుందల్! మీరు కాస్త ఆలోచనలు తగ్గించుకోవాలి. తీవ్రమైన డీప్రెషన్ కు లోనుకావటం వలనే ఇంత ప్రమాదం జరిగింది..." అని వివరించాడు.

"లేదు లెండి... అయిన మనసు సంతోషంగా ఉండేలా నేను చూసుకుంటాను. నాదీ బాధ్యత!" పరమిచ్చే దేవతలా లంది కుంతల.

దాక్షరుగారు సంతోషంగా వెళ్ళారు. నాకూ మనసు కొంచెం కుదుటపడినట్టే అనిపించింది.

ఇంటికి వెళ్ళాక కుంతల పాదదాసిలా మారిపోయింది. భర్త ప్రాణాలకోసం యముడితో పోరాడిన పరమపతివ్రతలాగా కనిపించింది కుంతల.

భర్త కష్టాలలో ఉన్నప్పుడు మానవత్వంతో సేవలందించటాన్ని పాతివ్రత్యం అనటం సేవా శత్రురతను తగ్గించటమే అనేది నా అభిప్రాయం.

భార్య చేస్తే పాతివ్రత్యం. ప్రియురాలు చేస్తే ప్రేమ. స్నేహితురాలు చేస్తే? అదే సేవాసరతి. దానికింకో పేరు పెట్టాలనుకోవటమే తప్పు!

అప్పుటికైనా కుంతలను సరిగా అర్థం చేసుకోకపోతే నేను మరో తప్పు చేసినవాడిని అయిపోతాను.

నేను కూడా ఆఫీసుకు వెళ్ళటం మొదలుపెట్టాను.

కుంతల తన వృత్తిలో మునుపటికన్నా బిజీ అయిపోయింది. నేను మామూలు స్థితికొచ్చాను. మళ్ళీ జీవితం రోటీనుకు రాసాగింది.

ఒ సాయంత్రం పూట ఇద్దరం మేడపైకి వెళ్ళి కాసేపు వెన్నెల్లో కూర్చున్నాం.

నేను ఏజేవో లోకాభిరామాయణాలు మాట్లాడుతున్నాను.

తను న్యూస్ పేపరు చదివేది కాదు.

నాకు అన్నం తినేటప్పుడు టి.వీలో వార్తలు చూడటం అలవాటు. రాత్రి పడుకోబోయే ముందుకూడా ఒకసారి హెడ్ లైన్లను చూసి పడుకుంటాను.

కానీ మర్నాడు నిద్రలేస్తూనే పేపరు రాకపోతే చిరాకనిపిస్తుంది.

పేపరువాడి కోసం కాలు కాలిన పిల్లిలా తిరుగుతాను.

న్యూస్ ఛానల్స్ ఎంత ఇరవైనాలుగంటలూ వార్తలిస్తూనే ఉన్నా పేపరు ప్రాధాన్యత పేపరుదేనన్నమాట.

కుంతల ఏవో మాట్లాడాలని ఆనుకుంటున్నట్టుంది.

టి.వీ అంటర్ప్లూయర్ లాగా తనను మాట్లాడనీయకుండా నేనే మాట్లాడేస్తున్నాను.

డా॥ జి.వి. పూర్ణచందు '///'

ఇద్దరం పైకొచ్చాం. ఒకరికొకళ్ళం తోడుగా ఉండబట్టే ఇది సాధ్యం అయ్యిందని నమ్ముతున్నాను.

ఈరోజే నాకు మళ్ళీ ప్రమోషన్ అయ్యింది. ఈ ప్రమోషన్ కోసం రేటింగ్ పెట్టారు. కానీ, అది జరిగిన పదిరోజులూ నువ్వు బెడ్డుమీద ఉన్నావు.

ప్రమోషన్ అంచున ఉన్నప్పుడు ఇలాంటివి ఇబ్బందే! అయినా కంపెనీకి నష్టం రాకుండా మేనేజి చేశాను. అది నాకు కలిసొచ్చింది.

ఇప్పుడు నాలుగురాష్ట్రాల బాధ్యత నాకు అప్పగించారు. జీతం అనూహ్యంగా నాలుగు రెట్లు పెరిగింది... కుంతల ఆ మాటలు చెప్తున్నప్పుడు ఆమె కళ్ళలో మెరుపు రేఖలు కొట్టొచ్చినట్టు కనిపించాయి.

ఇంతకన్నా సంతోషకరమైన వార్త ఇంకొకటి ఉంటుందా. నేను లేచి ఆనందంగా ఆమె రెండు భుజాల మీదా చేతులు వేశాను. ఆమె అప్రయత్నంగానే లేచి నుంచుంది.

నాకు తెలీకుండానే నేను ఆమెను దగ్గరకు తీసుకున్నాను.

ఆమె నన్ను గట్టిగా హత్తుకుంది. జీవితంలో మొదటిసారి ఒక దివ్యానుభూతికి లోనయ్యాను. ఇంతలో వానచినుకులు మొదలయ్యాయి.

“ప్రకృతి పులకరింత, చూశావా?” అన్నాను.

“తడిశాక జలుబుకు ముక్కు బలుబులా పొంగుతుంది. నీకసలే చలిగాలి పడదు... పద కిందికి వెడదాం...” అంటూ నన్ను ఇంట్లోకి లాక్కుపోయింది.

అంతలో ఆఫీసునుండి ఆమె సెల్ కి కాల్ అయ్యింది. ఆమె ల్యాప్ టాప్ తెరిచి ఆఫీసుపనిలో మునిగిపోయింది. నేను సోఫాలో కూచుని టివీ చూస్తూ, అక్కడే నిద్రపోయాను.

వర్కొస్తే ఆమెకు లోకం తెలీదు. నిద్రొస్తే నాకు ఒళ్ళు తెలీదు.

మర్నాడు విజయవాడలో మా ఇంటిపక్క నాయన అర్రెంటుగా రమ్మని నాకు ఫోన్ చేశాడు.

మా ఇంట్లో ఎవరో ఒకావిడ బంధువునని చెప్పి వచ్చి చేరిందట... మా అమ్మ ఇంకా కాశీ నుండి రాలేదట! బయల్దేరక తప్పలేదు.

-- XXX --

12. ಸೌದಾಮಿನಿ

పన్నెండు జన్మలు దానిగా పనిచేసినా తొలవలే దదాంధ యుడల తీర్పుకోలేను. అతని పేలు విలువకట్టలేంది. “నా మనోభావాలన్నీ మూజరిగిపోతాయి అలాగా రాసిపెట్టాను. దాన్ని తురలోనే అచ్చుతోరి తీసివేస్తాను. అది నీకు అంకితం చేసేకుంటాను. అంతవన్నా ‘ఏమిచ్చగలిగాననురా?’ అన్నాను. అ చివరిమూలల్ను పాటలాగా పాడుతూ!

“నీ కమ్మని పొద వెన చాలా పిళ్ళైంది. చక్కదానిగా నవ్వు చాల్చుంటోంది
రామ్మోయూర్లు మళ్ళీ” అన్నాడు సంతోషంగా సదాశివ.

“నువ్వు లోకానికి తాముకీ సదాశివగారివే గానీ, నాకు మాత్రం నా బాల్కన్ మిత్రుడు సదాదే! అలాగే ఏలిగ్గె నికేయైతా ఆధ్వర్యతరహా?” అనడిగాను.

సదా పెద్దగా నమ్మి, "భలేవానివి! అలా పిలవడమే నేనే కోరాలనుకున్నాను. నీ వేటగాడి ఆలోచనలకు భయపడి ఆగాను. అసలే కరాటేయోధవి కదా!" అన్నాడు.

“నాకు అదిరూదా వచ్చుకదూ.. అ సంగతే మరిచిపోయాను స్వీ!” అన్నాను పాత జ్ఞాపకాలు గురుచేసుకుంటూ!

“అ రోజు సీచెంప దెబ్బ తిని నిన్ను నివంగి అని పిలిచాడే... మన సోమనాథుడు గుర్తున్నాడా... ఆయనే జిల్లాబద్దీ అయ్యాడు. నీ కేసుకు అనుకూల తీర్పు ఆయనిచ్చిందే...” అన్నాడు.

నాకేం మాట్లాడాలో తెలిలేదు. నా చేతుల్లో చెంబుదెబ్బ తన్నాయని తర్జీవాదు.

నన్ను పెళ్ళి చేసుకుంటాననిందే రిక్కర్డిమి చూశాను. దాంతో భయపడి వెనక్కిపోయిన ఈ సదాశి నా తరపున వాటించాడు.

రేపటిరంగుల్ని, రంగవల్లుల్ని తిహిస్తూ, నమ్మి వెళ్ళిన మొగుడు నన్ను నట్టేట ముంచాడు.

అ రోజున చాళ్ళు తాగబోయిస్తే, నీసాదు సారాటి రక్తుల్లిపని, మా వస్త్రావేజులు ఏ బ్లౌరులో ఉన్నాయో రహస్యం చెప్పేసింది స్వయంగా నా మొగిచే...

విందుకలా చేశాడంటే సమాధానం ఏమంటుంది? తాగుదోతుకి నియతి ఉంటుందా? ఆ చేష్టలకు తర్కం ఉంటుందా? నాకు అస్తి వస్తే, ఆతనకి లాభం కాదా...?

“అమ్మో! ఇదదాని చేతికి పడ్డట్టై చింక మాట వింటుందా...? నెత్తెత్తేయదూ...”
అన్నాడు తాగిన మైకంలో!

నా యొగుడీచ్చిన సమాచారంతో నాన్నగారి శత్రువులు బొంబు వేసేజరుని
చూయచేసి, మా దస్తావేజులు కాజేశారు. వాటితో మా అన్నని సొమ్ము చేసుకోవాలని
చూశారు.

విజయవాడ నుండి మా కుటుంబాన్ని తరలించి, మా నాన్న వాళ్ళతో న్యాయపోరాటం చేశాడు. జీవితాంతం పోరాడుతూనే ఉన్నాము. రెండు తేలికమునుపే

అడ్డునాకు, ఎప్పుడూ వెళ్ళిపోయారు. ఈ గొడవల గురించి నాకు చూచాయిగా తెలుసుగానీ, ఇంత లోతుగా తెలియదు. సదాశివ పట్టించుకున్నాడు కాబట్టి, మా ఆస్తి మళ్ళీ నాకు దక్కింది.

వ్యాపారంలో చూ వాటాగా రావాల్సిన డబ్బుకి వడ్డితో సహా కట్టాలని కోర్టు తీర్పుచ్చింది.

కోర్టుఖర్చుల కింత కోర్టువారు ఎక్కించిన డీడీని మారినే, చేతిసొండా డబ్బొచ్చింది. ఒకటారొండా యాభైవేలు! పొద్దున బదలించు దొంగనోటు మార్చాల్సినప్పుడు పడిన మనోదేదన... రాత్రి అరకప్పుటే తాగి సరిపెట్టుకోవాల్సి వచ్చినప్పుడు కలగిన బాధ... అన్నీ ఈ డబ్బు చూడగానే మటుమాయమైపోయాయి.

“దీన్ని నీ దగ్గరే ఉంచు” అని యాభైవేల రూపాయల కట్టని కామేశానికి చెప్పాను. అతను ఆ డబ్బుని ముట్టుకోవటానికి గజగజా వణికిపోయాడు.

“ఇన్ని నోట్లను నాకంటితో నేనెప్పుడూ చూశ్శీదు...” అన్నాడు.

“ఇప్పుడు చూశావుగా! ఉంచు” అన్నాను.

“సిద్దలో నడిచే జబ్బులాంటిదే. డబ్బు పారేసుకునే జబ్బుకూడా! అది నాకుంది. నన్ను క్షమించండి” అన్నాడు కామేశం.

అతని మాటలకు నవ్వాల్సింది. “పోతే పోతుంది. డబ్బు గురించి అంత దుఃఖపడకూడదు. కుక్కని కొడితే రాలింది” అన్నాను అతన్ని ఓదారుస్తూ! ఆ మాట అన్నానని నా చేతిలోంచి డబ్బు తీసుకుని కళ్ళకద్దుకుని మళ్ళీ నాచేతిలోనే పెట్టేశాడు.

“నీక్కూడా సెంటిమెంట్లున్నాయా...?” అని అడిగాను ఆశ్చర్యంగా!

“వెయ్యిరూపాయల నోట్లు మొత్తం యాభై ఉన్నాయి. ఇవి మడిచి జేబులో పెట్టమని నీకిస్తున్నాను. చెప్పింది చెయ్యి” అన్నాను కొంచెం కటువుగా!

అతను మాట్లాడకుండా నా అజ్ఞని పాటించాడు.

బ్యాంకులోంచి బయటకు వచ్చాక ఆసుపత్రిలో చేర్పించిన ఆ చిన్నపిల్ల ఎలా ఉందో చూద్దామని అనిపించింది. ఇంతలో ప్రొద్దున ఆటో తోలిన ‘శివ’ అటుగా పోతూ మమ్మల్ని చూసి ఆటో ఆపి “నమస్తే మేడమ్” అని పలకరించాడు.

“ఇంకేం... దొరికాడు తోడు... పదా” అన్నాడు కామేశం. అతని కళ్ళలో ఏదో అసూయ, రేఖామాత్రంగా కనిపించింది. నాకు నవ్వాల్సింది. ఇద్దరం ఆటో ఎక్కిం. తిన్నగా గవర్నమెంట్ హాస్పిటల్ కి తీసుకెళ్ళాడు. ఆటోని పార్క్ చేసి శివానీ కూడా రమ్మన్నాను. ఇంటిపక్కావిడట ఎవరో ఓ ముసలమ్మ ఆ పిల్లదగ్గర కూచునివుంది.

ఆ పిల్లని ప్రసవించి తల్లి చనిపోయిందనీ, తండ్రి ఈ పిల్లని అమ్మమ్మ దగ్గర వదిలేసి, చెప్పాపెట్టకుండా వెళ్ళిపోయాడనీ, అతన్ని వెదుక్కొంటూ ఈ ఊరొచ్చిందనీ, గత ఆరేళ్ళుగా ఆ అమ్మమ్మే పాచిపసులు చేసుకొంటూ ఈ పిల్లని సాకుతోందని చెప్పింది. మందులు రాసిచ్చారంటూ చీటీ చూపించింది. డబ్బు అప్పుకోసం అమ్మమ్మ వెళ్ళిందట.

బుర్రని ప్రతిబింబిస్తున్నాయి. ఆన్ చేస్తే రేడియో బుర్రబుర్రలాడింది. “పని చేస్తోందండోయ్...” అనుకున్నాను. స్టేషన్ ట్యూను చేస్తే, ప్రాంతీయవార్తలు వస్తున్నాయి.

నాకు ఊహ తెలిసేటప్పటికే రేడియో వాడకం పోయింది.

పూర్వం రోజుల్లో హోటళ్ళలో కూడా రేడియో పెట్టి జనరంజని పాటలు వినిపించేవాళ్ళట. మా అమ్మమ్మ చెప్పింది.

“మీరు అదృష్టవంతుల్రా! పుడుతూనే టివీ చూస్తున్నారు. మాకు ఇప్పటిగ్గానే ఆ అదృష్టం దక్కలేదు” అనేది అమ్మమ్మ.

ఎవరూ వినట్లేదు కాబట్టి, మూడొంతుల ఇళ్ళల్లో రేడియో అటకెక్కింది.

విజయవాడలో శ్రీనగర్ కాలనీలో జరిగిన పెద్ద అగ్నిప్రమాదం గురించి వార్తల్లో చెప్తున్నారు. మా ఇల్లు ఉన్నది కూడా అక్కడే! ఖంగారుగా రేడియో వాల్యూము పెంచాను. వార్త స్పష్టంగానే ఉంది. శ్రీనగర్ కాలనీలో ఓ పాతభవంతిలో షార్టు సర్క్యూట్ కావడంగా మంటలు రేగాయి.

ఆ సమయానికి గాలులు తీవ్రంగా ఉండటంతో మంటలు చుట్టుపక్కలకు త్వరగా వ్యాపించాయి. ప్రమాదంలో చాలామంది ఒళ్ళుకాలి ఆసుపత్రుల్లో చేరారు.

మంటల్లో చిక్కుకున్న అనేకమంది పిల్లల్ని, ముసలివాళ్ళనీ కాపాడిన ‘కాననం కాళీ’ అనే యువతిని ప్రత్యేకంగా కలెక్టరుగారు అభినందించారట.

వార్త అక్కడితో ఆగలేదు... ఈ ప్రమాదం వెనుక విద్రోహచర్యని పోలీసులు అనుమానిస్తున్నారనీ... కోర్టు వ్యాజ్యంలో ఓడినవారు ఈ అగ్నిప్రమాదాన్ని సృష్టించి ఉండవచ్చనీ... ఆ కోణంలో పోలీసులు పరిశోధిస్తున్నారనీ... నాకు గుండె ఆగినట్టయ్యింది. అది నా ఇల్లే! రేపో ఎల్లుండో నాపేరున రిజిస్టర్ కానున్న ఇల్లు... సందేహం లేదు.

నాపైన కూడా హత్యాయత్నం జరిగే అవకాశం ఉందా...?

అంతలో కామేశం ఖంగారుగా వచ్చాడు.

కోర్టు నుండి ఇంటికెడుతూన్న లాయర్ సదాశివ దారిలో హోటలుదగ్గర కలిశాడట... ఈ రాత్రికి సురక్షిత స్థావరంలో ఉండమని చెప్పాడట... మర్నాడు పోలీసు కమీషనర్ గారిని వ్యక్తిగతంగా కలుద్దాం అన్నాడట...

వార్తలు నన్నూ నా ఆకలిని పూర్తిగా చంపేశాయి.

దిగాలుగా కామేశంవంక చూశాను. అతను భయపడవద్దన్నట్టు నా వంక చూశాడు.

“ఎక్కడో తలదాచుకోవటం కన్నా ఇక్కడుండటమే సేఫ్” అన్నాడు.

నేను మాట్లాడకుండా బొంతని పరుచుకుని పడుకున్నాను. పడుకున్నానన్నమాటే గానీ బుర్రంతా ఆలోచనలు ముసురుకొని పెద్ద తేనెతుట్టెలా ఉంది. అకస్మాత్తుగా కాళీ ఈ ఊళ్ళో ప్రత్యక్షం అయ్యిందేమిటి...? నా ఊహ నిజం అయ్యింది... రేపు కాళీని కలవటం గురించే మనసు ఊరింతలాడింది. ఎప్పుడు నిద్రపట్టిందో తెలీదు.

-- XXX --

13. કાંઈ

“చీమలూ పాములూ ఒప్పుందానికొచ్చాయి ఒకసారి.

చీమరాజు అన్నాడు...“ నాగరాజా! మా కోసం మేం అంతా కలిసికట్టుకున్న ఇళ్ళను మీరిలా ఆక్రమించి మమ్మల్ని మా ఇళ్ళలోంచి వెళ్ళగొట్టడం ధర్మంకాదు. కొన్ని యుగాలుగా మీకూ మాకూ జాతి వైరం స్థిరపడిపోయింది.

మీ నోటికి చిక్కి మా సంతతి ఎంతో నశించిపోయింది. ఇంకా ఇంకా నశించిపోవటానికి మేం సిద్ధంగా లేం" అన్నాడు.

నాగరాజు బిగ్గరగా నవ్వి, “మీ అంతగా మీరే మాకు ఇల్లుకట్టిస్తే మనకూ మనకూ గొడవలుండవు కదా...” అన్నాడు. చీమరాజు అందుకు ఒప్పుకున్నాడు.

“తమకోసం ఒకటి, పాములకోసం ఒకటి రెండిళ్ళు ఒకేసారి కట్టటానికి సిద్ధపడ్డారు చీమలు.

పాములు తమకోసం కట్టే ఇంటిని జాగ్రత్తగా దగ్గరుండి కావల్సిన పద్ధతిలో కట్టించుకున్నారు.

రెండోది ఎటు తిరిగి చీమలు తమకోసమే కట్టుకున్నారు.

కాబట్టి, తమ ఇంటికన్నా దృఢంగా కట్టేవుంటారని పాములు అనుమానించాయి. వెళ్ళి చూసి రెండిళ్ళలో ఏది నచ్చితే దాన్ని ఉంచుకోవాలని అనుకున్నాడు నాగరాజు.

ఇళ్ళు పూర్తయ్యాక నాగరాజు సకుటుంబసపరివారంగా తరలివచ్చాడు.

“అయ్యా! తమ ఇంట గృహప్రవేశం చేసి, తరువాత మా ఇంటి గృహప్రవేశం కూడా తమరే చేసి మమ్మల్ని పావనం చేయండి...” అని వేడుకున్నాడు చీమరాజు. నాగరాజు ఈ మర్యాదకు పొంగిపోయాడు.

యుద్ధవ్యయం, యుద్ధనష్టాలు తప్పినందుకు ఆనందించాడు.

“ముందు మీ ఇంట్లోకి ప్రవేశించటం మర్యాద... ఎందుకంటే నిర్మాతలు మీరు కాబట్టి” అన్నాడు నాగరాజు. అంటూనే తన పాము పరివారిన్ని వెంట బెట్టుకొని చీమల ఇంట్లోకి వెళ్ళాడు.

వాళ్ళలా వెళ్ళారో లేదో పథకం ప్రకారం చీమల ఇల్లు కుప్పకూలిపోయింది. ఒక్క పామూ బయటకు రాలేదు. ఇంక, చీమలన్నీ పాముల ఇంట్లో సుఖంగా ఉన్నాయి!

అమ్మలారా! అక్కలారా! ఈ వ్యవస్థ ఇంతకన్నా ఎక్కువగా మనల్ని స్వార్థానికి బలి చేస్తోంది. ఈ కథలో చీమల్లా మనం దాన్ని ఎదుర్కోవాలి.

'జలవంతంబగు సర్పము చలిచీమల చేత చిక్కి చావదే... అంటాడు సుమతీ శతకకారుడు.

మనం కూడా సంఘటితమైతే ఈ వ్యవస్థ కోరలు పీకేయగలిగితేనే. మనల్ని మనం కాపాడుకోగలుగుతాం..." అని ప్రబోధించటం మొదలుపెట్టాను.

శ్రీనగర్ కాలనీలో ఆడవాళ్ళని కూచోబెట్టి నెమ్మదిగా వారికి అభ్యుదయభావాలు నూరిపోయసాగాను. మహిళాచైతన్య సాధనేకదా నా లక్ష్యం కర్తవ్యం కూడా!

మొన్న ఈ ఇంట్లో అగ్నిప్రమాదం సంఘటన తరువాత ఈ వారం రోజుల్లో ఇక్కడ నా మాటకు విలువ పెరిగింది.

ఆ రోజు సాహసం చేసి వుండకపోతే చాలామంది ఆడవాళ్ళు, పిల్లలూ, వృద్ధులూ అగ్నికి ఆహుతి అయిపోయుండేవాళ్ళు. వీళ్ళంతా దిక్కుమొక్కులేని అనాధలు.

ఈమూడంతస్తుల మేడ ఇన్నేళ్ళుగా కోర్టుకేసుల్లో పడి ఖాళీగా ఉండటంతో భూత్ 'బంగ్లా'లాగా తయారయ్యింది.

ఎంతోమంది ఎక్కడా ఆశ్రయం దొరకని బిచ్చగాళ్ళు, పేవ్మెంటు పైన పడుకునేవాళ్ళూ ఇక్కడే జీవిస్తున్నారు.

అగ్నిప్రమాదం జరిగినప్పుడు ఇక్కడ అందరూ ఆడాళ్ళే ఉన్నారు. మగాళ్ళు పనులనుండి ఇంకా ఇళ్ళకు చేరలేదు.

అందరమూ కలిసి భవనంలో ఉన్నవాళ్ళందరినీ బయటకు తెచ్చేశాం. లేకపోతే, కనీసం ఓ వందమంది ప్రాణాలు కోల్పోయేవాళ్ళు. ఇక్కడ ఆనాటి పరిస్థితి ఇది.

ఆ రోజున కలెక్టరు వచ్చి నన్ను ప్రశంసించాడు. నేను పని చేసింది ఆయన మెప్పుకోసం కాకపోయినా, అది నాకు కలిసొచ్చింది.

కాలనీలో ఉన్న అమ్మాయిల్నీ, అమ్మల్నీ, అమ్మమ్మల్నీ సమీకరించటానికి బాగా ఉపయోగపడింది. నా మాటకు విలువ పెరిగింది.

విప్లవసంఘ నాయకత్వం నాకప్పగించిన బాధ్యతని నెరవేర్చటానికి దీన్ని చక్కగా ఉపయోగించుకుంటున్నాను. అగ్నిప్రమాదానికి షార్ట్ సర్క్యూట్ కారణం అసీ పోలీసులు నిర్ధారించినట్టు పేపర్లలో వచ్చింది.

ఆ ఇంటికి ఇన్నేళ్ళుగా కరెంట్ ఎక్కడవుందని షార్ట్ సర్క్యూట్ ఏర్పడుతుందీ! ఎవరైనా వింటే నవ్విపోతారు.

అగ్నిప్రమాదం జరిగిన మర్నాడు తెలిసిందీ అది సౌదామిని వాళ్ళ ఇల్లని...! అప్పుడే మొదటిసారిగా సౌదామిని దివ్యమంగళస్వరూపాన్ని చూశాను. సాధారణంగా వ్యక్తులకు ఇలాంటి విశేషణాలు వాడే అలవాటు మాకుండదు.

దివ్యమంగళ స్వరూపంలాంటి పదాలు పూర్వం వ్యవస్థ అవశేషాలని మా నమ్మకం. కానీ, మా సౌదామినిలో ఉన్న ఏదో ఆకర్షణశక్తి నా చేత అలా అనిపింపజేసింది. సౌదామిని...! ఎంత అందమైన పేరూ... ఎంత సుందరమైన రూపూ... ఎంత మహోన్నత వర్తమా...!

తనలో ఏ మాత్రం మార్పులేదు. అప్పుడెలా ఉండెదో ఇప్పుడూ అలానే ఉండేదాన్ని! ఎన్నాళ్ళకు చూడగలిగానో దాన్ని!

అప్పుడప్పుడూ సౌదామినిని చూడాలని అనిపించేదిగానీ, ఆ అడవి బతుకులో అది సాధ్యం అవుతుందా...? ఇన్నేళ్ళలో నేను అడవి దాటి బయటకు రాలేదు. అడవిలోకొచ్చే అవసరం సౌదామినికి లేదు.

ఇలాంటి సంఘటనలు యాదృచ్ఛికంగా జరుగుతుంటాయి. కానీ, సామాన్యమానవులు వీటినే దైవికంగా జరిగిందని భావిస్తారు.

కాకతాళీయాలు కూడా ఒక్కోసారి నమ్మశక్యం కానంత గొప్పగా ఉంటాయి. ఒక తాటిచెట్టు మీద కాకి వాలింది. సరిగ్గా అదే సమయానికి, పండి పక్వానికొచ్చిన ఒక తాటి పండు రాలింది.

ఆ చెట్టునీడన ఒక బాటసారి ఎవడో విశ్రాంతి తీసుకుంటున్నాడు. రాలిన తాటిపండు తిన్నగా వచ్చి అతని నెత్తిన పడింది. అతను అక్కడికక్కడే మరణించాడు.

కాకి వాలటం వలనే తాటిపండు రాలిందనుకుంటే దాన్ని దైవికం అంటారు.

పండిన తాటిపండు రాలిపడబోతోంది. అది రాలింది.

కాకి వాలింది వరుసగా, వేర్వేరుగా ఒకేసారి జరిగిన సంఘటనలివి. ఇది కాకతాళీయం, అంటే కాకి తాటిచెట్టుమీద వాలినప్పుడు జరిగిన కథ. కాకి వచ్చి వాలినందువలన జరిగింది కాదు.

శ్రీనగర్ కాలనీలో మా అత్తగారింట్లోకి నేను వచ్చినప్పుడు జరుగుతున్న వరుస సన్నివేశాలివి. ప్రతి సన్నివేశంలోనూ కొన్ని సంఘటనలుంటాయి. కాకి వచ్చి వాలటం సన్నివేశం పండు రాలటం, బాటసారి మరణించటం వరుస సంఘటనలు.

జనజీవనంలో కొచ్చిన తరువాత ఈ వరుస సంఘటనలు నన్ను కూడా ఊపిరి సలపనీయటం లేదు. వాటిలో కొన్ని బాటసారి మరణంలాంటి పీడకలలా ఉన్నాయి. సౌదామినితో కలయిక లాంటి ఆనందదాయకమైనవీ ఉన్నాయి.

నాకు మహాదానందం కలిగించిన అంశం ఇంకొకటుంది... సౌదామిని, ఈ కోట్ల రూపాయల ఆస్తి తన చేతికొచ్చిన వైనం అంతా చెప్పి, “ఇంత ఆస్తికి నేను హక్కుదారుని కాదు, సంరక్షకురాలిని మాత్రమే” అంది. అదీ నన్ను అబ్బురపరచిన విషయం.

సౌదామినికి నేను స్నేహితురాలినని చెప్పుకోవటం నాకు గర్వంగా అనిపించింది.

“నలుగురికి ఉపయోగపడే కార్యక్రమాలు చేస్తే, నీ లక్ష్యానికో ఫలితం ఉంటుందీ” అన్నాను. సౌదామిని వెంటనే అందుకు అంగీకరించింది.

“ఇన్నాళ్ళూ ఈ ఇంటిని ఆశ్రయించి. రిక్షావాళ్ళూ, రోడ్డు కూలీలు. ఏచ్చగాళ్ళూ ఎందరో జీవిస్తూవచ్చారు. వాళ్ళందరినీ వెళ్ళగొట్టటం నాకిష్టంలేదు.

అందుకని, ఈ భవనంలో ఒక వృద్ధాశ్రమాన్ని ఏర్పాటుచేస్తాను. చిద్దల అదరణకు దూరమైన తల్లిదండ్రుల్ని ఇక్కడ చేరదీస్తాను.

అనాథ బాలబాలికల్ని చదివించటంలాంటివి చేస్తే శాశ్వత ప్రయోజనాన్నిచ్చేవిగా ఉంటాయి” అంది.

అది మంచి ఆలోచన అని ‘సౌదా’ ని నేను ప్రోత్సహించాను.

“చేతిపరిశ్రమలు ఏర్పరిస్తే దిగువతరగతి నుండి మధ్యతరగతి ఆడవాళ్ళకూ, వృద్ధులకూ పని కల్పించవచ్చు.

వాళ్ళు ఇళ్ళలో కూర్చునే ఉత్పత్తుల్ని తయారుచేస్తారు.

మనం వాటికి మార్కెటింగ్ కల్పించగలిగితే, ఆ రాబడితో మహిళలు, వృద్ధులూ ఎంతో మంది స్వయం పోషకాలవుతారు. స్వయం ప్రకాశులవుతారు కూడా... నువ్వు సహకరిస్తానంటే ఈ ప్రాజెక్టు చేపడతాను అనడిగింది సౌదామిని, సౌదామిని అందనంత ఎత్తుకు ఎదిగిందనిపించింది. నేను సంతోషంగా అంగీకరించాను.

“ఇది మా నాన్నగారి కల! ఎప్పటికైనా ఇక్కడ వృద్ధాశ్రమాన్ని నడపాలని ఈ భవంతిని ఇలా గదులు గదులుగా కట్టించారు. మేవంతా పుట్టి పెరిగిన ఈ ఇంట్లోకి మళ్ళీ అడుగుపెడతానని అనుకోలేదు.

ఈ డబ్బుమీద నాకు వ్యామోహం లేదు. నాన్నగారి ఆశయాన్ని నెరవేర్చాలనేదే లక్ష్యం...” అన్నది సౌదామిని.

అగ్నిప్రమాదానికి తగలబడిన ఆ ఇంటిని రిపేర్ చేయించటం మొదలుపెట్టింది. త్వరగా వృద్ధాశ్రమాన్ని ప్రారంభించాలని అది ఉవ్విళ్ళూరుతోంది.

అందుకోసం ముందుగా తను మేనేజింగ్ బ్రస్ట్రీగా ఒక బ్రస్టు ఏర్పాటు చేయాలనుకుంది.

ఈ కేసు గెలవటానికి కారణమైన లాయరు సదాశివను చైర్మనుగా ఉండాలని కోరింది. నన్ను బ్రస్ట్రీగా ఉండాలని కోరింది. అలాంటివి నా ఒంటికి సరిపడవని చెప్పాను.

కానీ, తను వినలేదు. బలవంతంగా బ్రస్టుని రిజిష్టరు చేయించటానికి నన్ను రిజిస్ట్రారు ఆఫీసుకు తీసుకెళ్ళింది. అక్కడికి వెళ్ళాక బ్రస్టులో సభ్యుల పేర్లు చూశాను.

ఆశ్చర్యం... కుంతల పేరుకూడా కనిపించింది.

“కుంతల నీతో టచ్చిలో ఉందా! ఎక్కడుంటోంది...” అనడిగాను ఆత్రంగా!

“ఈ మధ్య అది ఉత్తరం రాసింది. ముంబై నగరంలో ఉంటోందిట, వెంటనే రమ్మని చెప్పాను. ఇప్పుడో ఇంకాసేపటికో వస్తుంది” అంది.

యాదృచ్ఛికాలు ఇంత గమ్మత్తుగా ఉంటాయా... అని ఆశ్చర్యపోయాను.

నాకైతే అంతా విరలాచార్య సినిమా చూస్తున్నట్లు అనిపిస్తోంది.

డా॥ జి.వి. పూర్ణచందు

14. కామేశం

నేను కామేశాన్ని!

భగవంతుడు రాస్తున్న 'సౌదామిని' అనే నవలలో ఒక పాత్రని ముఖ్యపాత్రనే!
నవలా ప్రారంభంలో సుగంధాలు వెదజల్లినట్టే చిత్రించాడు నన్ను భగవంతుడు.
ముగింపుకొచ్చేసరికి కరివేపాకులా మార్చేశాడు.

ఆ రాత్రిపూట గుడ్లగూబలూ, గబ్బిలాల చేతుల్లో చిక్కుకుంటుందేమోనని
సౌదామినికి ఆశయం ఇచ్చి ఆసరాగా నిలబడినందుకు సౌదామిని మనసనే ఇంటివసారా
చూరుకు నన్ను తలకిందులుగా వ్రేలాడేశాడు... నాకు సౌదామిని పైన ఎలాంటి
భేదాభిప్రాయమూ లేదు.

నా విభేదం అంతా నన్ను ఒక పాత్రగా సృష్టించిన ఆ రచయిత మీదే!

సౌదామినితో పరిచయం అయి పట్టుమని పదిరోజులు కూడా కాలేదు.. చాలా
స్వల్పకాలంలోనే అనేక పరిణామాలు జరిగాయి...

భగవంతుడు రాసే నవల కదా... ప్రతి గంటా ఒక నిమిషంలా పరిగెట్టింది
కాలం... ఈ పదిరోజుల్లోనే పదేళ్ళ అనుభవాన్ని పొందేస్తున్నాయి పాత్రలన్నీ! బహుశా
చెయ్యి తిరిగిన రచయిత కావటంవలన కాబోలు, అన్నీ అతిమంచి పాత్రలే కనిపిస్తున్నాయి.

నా ఒక్కడి పాత్రే ఎంచేతనో ఒక వేగబాండ్లాగా మార్చాడు. మిగిలిన
పాత్రలముందు బిచ్చగాడిలాగా చేశాడు రచయిత నన్ను!

బహుశా పెళ్ళాంతో పోట్లాడిన రోజున టెటాఫ్ మూడ్స్లో ఉండగా నా పాత్ర
చిత్రించాడేమో...! నా మానాన నా బతుకేదో బతికేస్తుంటే నా చేతిలో దొంగనోటు పెట్టి,
నన్ను సౌదామినికి పట్టించాడంటే ఏమనాలి?

రచయితలు ముందు హీరోలుగానే పాత్రల్ని ప్రవేశపెడ్తారు. అంతమాత్రానికే ఆ
పాత్రలు తాము హీరోలం అనుకుని మురిసిపోకూడదు... పోను పోనూ ఆ హీరో
యాంటీహీరో అయిపోతాడు. అటోడ్రైవరు హీరో అయిపోతాడు. నవలల్లో పాత్రలకే
నోళ్ళుంటే, తమ రచయితల్ని ఎన్ని పాత్రలు ఎన్ని రకాలుగా తిట్టుకుంటాయో...?

విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారు వేయిపదగలు నవల్లో రామశాస్త్రి అనే పుణ్యాత్ముడైన
ఒక పెద్దమనిషిని సృష్టించాడు. మొదట ఆయన పెద్ద మనిషి! తరువాత అతనికి నలుగురు
ఆడాళ్ళతో అక్రమసంబంధం కలిపి, పరమభ్రష్టుణ్ణి చేస్తాడు.

అందరూ రామశాస్త్రిని తన్ని తరిమేస్తారు. గుళ్ళో ప్రసాదం తిని బతుకుతూ, ఆ
గుడి అరుగుమీదే దిక్కులేని కుక్కచావు చచ్చినట్టు చిత్రించాడా పాత్రని విశ్వనాథవారు.

అదిగినట్టు రాస్తే నా పరువేం కావాలి...? 'ప్రేమనగరు' సినిమాలో వాణిశ్రీలా నోట్లో గుడ్డలు కుక్కుకుని కాసేపు ఏడ్చి ఆ యింట్లోంచి నేను బయటకు పోవాల్సివస్తుంది కదా! అంత్యనిష్ఠారంకన్నా అది నిష్ఠారం మేలు... అందుకే నా ఈ నిష్క్రమణం.

రేపటి గురించి ఆలోచించే తత్వం నాకు లేదనీ, ఈ పూట గడిస్తే చాలనుకుంటానని నా గురించి అందరూ అంటారు. మా లైఫ్, మా మూడో మిత్రుడు కూడా అలానే ఉన్నారు. అందుకే, ఈ సారి ఎంతో ముందుచూపుతో వెడ్డున్నాను.

రిజిస్ట్రేషను రోజున నన్ను కూడా రమ్మని పిలిచింది సౌదామిని.

నాకు ట్యూషను క్లాసులున్నాయి... వీలుచూసుకొని వస్తానని చెప్పాను.

'ఇంకా ఆ ట్యూషన్లెందుకు మానేయి' అంది సౌదామిని

'మానేశాక నేను యాచకుడిగా మారిపోతానేమో' అన్నాను.

నేనుండగా నీకలాంటి పరిస్థితి రాదులే... అని నవ్వింది.

నిజమే! ఎవరూ అందనంత ఎత్తుకు ఎదిగిన మేరునగధీర సౌదామిని.

ఎంతటివాడైనా ఆమె ముందు తల వంచాల్సిందే!

'సౌదా మినీ' శరణాలయానికి సంబంధించి కలెక్టరుగారి దగ్గరకు ఇలా వెళ్ళి అలా అనుమతులు, నిధులు మంజూరులు సాధించుకొచ్చిందంటే, అది ఇంకొకరి తరమా?

కోర్టు కాయితాలు చేతికొచ్చాక సౌదామిని విశ్వరూపం చూపించింది.

ఆస్తిగొడవలకు కారకులైన శత్రువర్గాన్ని మళ్ళీ దరిదాపుల్లోకి రాకుండా చేసింది.

లాయరు సదాశివగారు ఆఖరికి ఆమె వ్యక్తిగత లాయరుగా మారిపోయాడు.

పెద్ద పెద్ద అధికారులు రోజూ వచ్చి వరుసకట్టి ఆమెను పలకరించి వెడ్డున్నారు. పత్రికల వాళ్ళొచ్చి సౌదామిని ఇంటర్వ్యూలు తీసుకుంటున్నారు. రోజుకో స్టోరీ రాసి, మంచి పబ్లిసిటీ ఇస్తున్నారు. శ్రీనగర్ కాలనీలో సౌదామిని ఇప్పుడు సూపర్ స్టార్. ఆమె మాటకు ఎదురులేదు.

మొగుడు తాగి ఇంటికొస్తే జంకూగొంకూ లేకుండా ఆ మొగుణ్ణి వదిలేయాలని ప్రబోధించింది. అలా వ్యక్తిత్వాన్ని ప్రదర్శించిన మహిళలను తాను ఆదుకుంటానని ప్రకటించింది.

స్త్రీని అణగదొక్కేవాళ్ళని పరిత్యజించటమే పరిష్కారం అంది.

పెళ్ళాం వదిలేసిన మొగుడని అనిపించుకోవటమే ఆ మగాడికి పెద్ద శిక్ష... అని అన్నప్పుడు ప్రజల్లో మంచి స్పందన వచ్చింది.

రాళ్ళీని, మరికొందరు ఆడవాళ్ళనీ ఇంటింటికీ పంపించి డోర్ -టు-డోర్ సర్వే చేయించింది. కమీషనర్ గారు పోలీస్ సహకారం ఇచ్చారు.

ప్రతి ఇంటికీ వెళ్ళి, ఆ ఇంట్లో ఆడవాళ్ళు ఎందరున్నారు...?

ఆరేళ్ళక్రితం పండంటిబిడ్డని ప్రసవించి, నా భార్య మరణిస్తే, ఆ బిడ్డ మొహమైనా చూడకుండా దానిమానాన దాన్ని వదిలేసి ఈ బెజవాడ వచ్చేసి నిజంగానే వేగబాండు జీవితాన్ని గడుపుతున్నానని చెపితే నా ముఖం మళ్ళీ చూస్తుందా...?

సౌదామినిలాంటి ఉత్తమురాలిని నాలాంటివాడికి దూరంగా వుంచాలనే ఇంగితం నన్ను సృష్టించిన మా నవలా రచయితకు లేకపోయినా, నాకుంది.

అందుకే గౌరవంగా తప్పుకుంటున్నాను.

నీ జీవితంలో మొదటిసారి ఒక గౌరవప్రదమైన పని చేస్తున్నానని భావిస్తున్నాను. సౌదామినితో ఈ స్వల్పకాల సాంగత్యం వలన నా తప్పు నేనే తెలుసుకోగలిగే శక్తి నాకు సమకూరింది. సజ్జనసాంగత్య ఫలితం ఇదన్నమాట!

అందుకే, మా అత్తయ్య ఇంటికి బయల్దేరాను. నా వలన కలిగిన కష్టానికి ఆ పెద్దావిణ్ణి క్షమించమని అడిగితే తప్ప నా మనసులో బాధ దిగదు.

నా బిడ్డను చూసుకోవాలనిపించింది. దాన్ని ఎత్తుకొని ముద్దాడాలని మనసు ఆరాటపడింది. “నేను మీ నాన్ననమ్మా! ఇంకెప్పుడూ నిన్ను వదిలివెళ్ళను. నీతోనే ఉంటాను” అని చెప్పుకోవాలనిపించింది. అత్తారింటికి బయల్దేరింది బస్సు.

అత్తగారిది సిరిగలవారి ఇల్లేమీ కాదు, ఆ ఇంటిముంగిట నేను సిరిమల్లెనూ కాను, వెళ్ళాక తెలిసింది... బిడ్డను పొత్తిళ్ళలో పెట్టుకుని అత్తమ్మ నన్ను వెదుకుతూ బెజవాడ వచ్చిందని!

ఎక్కడుందో తెలియదు, ఏవయ్యిందో తెలీదు...

రచయిత! నువ్వే గెలిచావు.

బెజవాడ జీవితాన్ని నాకు నువ్వు రాస్తే, తుడిపేయగలనని అనుకోవటం ఎంత భ్రమ!

రిజస్ట్రేషనుకు వెళ్ళకుండా సౌదామిని ఆదేశాన్ని దిక్కరించాను.

అలా చివరిక్షణంలో ఎగ్గొడితే అప్పటికప్పుడు ఆమె ఏం చేయగలుగుతుందీ...?

బహుశా నా స్థానంలో బోర్డు ఆఫ్ ట్రస్టీస్ సభ్యుడిగా అప్పటికప్పుడు ఆటోడ్రైవరు శివా పేరు మార్చివుండొచ్చు. మొత్తం ప్రాజెక్టు నా కారణంగా దెబ్బతినకూడదు కదా! సాయంత్రానికి బెజవాడొచ్చేశాను. తిన్నగా నా రూముకే వెళ్ళాను.

సౌదామిని శరణాలయానికి వెళ్ళేందుకు మనసొప్పలేదు వెళ్ళినప్పుడల్లా గిల్టీకాన్షస్ నా గుండెల్ని రంపంతో కోసేస్తోంది. దాన్ని నేను తట్టుకోలేను. ఇంక సౌదామిని గురించి ఆలోచించటం మానేసి, నా కూతురు గురించి ఆలోచించటం ఆవసరం.

అత్తమ్మ ఈ ఊళ్ళో ఎక్కడుందో...?

-- XXX --

15. సాదామిని

అందంగా ఉందని ఊళ్ళో ప్రతిఒక్కరూ దానివంకే కన్నార్పకుండా చూస్తూండటంతో చివరికి ఆ అమ్మాయి గ్రామదేవత అయిపోయిందట!

గాథాసప్తశతిలో ఒక చిన్న గాథ ఇది. దీన్నే మనవాళ్ళు దిష్టి అంటారు. దిష్టి తీసేస్తే అదొక ఉపశమనం. శకునాలు బాగోకపోయినా, దిష్టి తగిలినా చేపట్టిన పనులు చెడతాయని మన పెద్దవాళ్ళ నమ్మకం.

చంటిపిల్లలకు బుగ్గన చుక్క పెట్టినా, ఖరీదైనా మేడ కట్టుకుంటున్నప్పుడు గడ్డితో చేసి, ప్యాంటూ చొక్కా తొడిగి లక్షలంగా ఒక దిష్టిబొమ్మ పెట్టినా అదంతా దిష్టి తగలకుండా ఉండాలనే కదా!

కాకపోతే ఈ రోజుల్లో రాజకీయకక్షలు తీర్చుకోవటానికి దిష్టిబొమ్మల్ని త గారుచేసి తగలపెడుతున్నారు.

ఈ విధంగా దిష్టిబొమ్మల గిరాకీ పెరిగిందిప్పుడు, కొన్నాళ్ళకు దిష్టిబొమ్మలు ఎమ్మె పాపులు విరివిగా వచ్చేస్తాయి. ఈవెంట్ మేనేజర్లు జనాన్ని పోగేసి ఊరేగింపు జరిపి, దిష్టిబొమ్మ తగలపెట్టినందుకు ఇంత... అని చార్జి చేసే పరిస్థితులు కూడా దాపురిస్తాయి.

ఎవరైనా సరే మనకు వ్యతిరేకంగా ఉంటే, వాడి దిష్టిబొమ్మను తగలపెట్టించే కార్యక్రమాలు ఇప్పటికే సాగుతున్నాయి.

నాకైతే శకునాలు. దిష్టి వగైరాల మీద నమ్మకం లేదు గానీ... ఇది కేవలం సెంటిమెంటుని కొట్టిపారేయటానికూడా వీల్లేదేమో అనిపిస్తుంది ఒక్కో సంఘటన జరిగినప్పుడు, ఈ రోజు ప్రొద్దున్నే తయారై ఇంట్లోంచి బయటకు వస్తూండగానే, ఎవరో పెద్దగా తుమ్మారు. నేను పట్టించుకోకుండా బయల్దేరిపోయాను.

అంతలో ఒక విధవావిడ ఎదురొచ్చి, “ఎక్కడికెళ్తున్నావమా...?” అనడిగింది. ‘విమానాశ్రయానికి’ అని నవ్వుతూ చెప్పాను. కొంచెం ముందుకెళ్ళగానే ఒక శవయాత్ర ఎదురైంది.

సందు తిరిగి సాంబమూర్తి రోడ్డులోకి వచ్చామో లేదో, ఎవడో పిల్లాడు మా కారుకే అడ్డం వచ్చాడు. శివా చాకచక్యంగా కారును పక్కకులాగి ఆ పిల్లాడిని ఏ ప్రమాదం జరక్కుండా తప్పించాడు.

నేను కారు దిగి ఆ పిల్లాణ్ణి ఎత్తుకొని వాళ్ళ ఇల్లెక్కడో కనుక్కొని ఇంట్లోకి వెళ్ళి పిల్లాణ్ణి అప్పగించివచ్చాను.

“మేడమ్! ఈ పూట శకునం బాగాలేదు! ఇంటికెళ్ళి కాళ్ళు కడుక్కొని కాసేపు కూచొని బయల్దేరుదాం” అన్నాడు శివా! నేను అతన్ని కేకలేశాను.

ఈ యుగంలో కూడా ఇంకా మూఢనమ్మకాలేవిటి శివా...? అన్నాను. ఎన్నిదినములో వేచి మంచిమూర్తము చూసి - బయలుదేరబోవ 'హాచ్చి' అన్న ఆరుద్రగారి కూనలమ్మపదం ఒకటి గుర్తుకొచ్చింది.

మంచి శకునం, మంచి ముహూర్తంకోసం ఎదురుచూస్తూ రోజులు గడిపేస్తే, అన్నీ కుదిరినా బయల్దేరే సమయానికి నీకే తుమ్మొస్తే ఏం చేస్తావు? వెనక్కిచూడకు పద ముందుకు..." అని తొందర పెట్టాను. అతను అయిష్టంగానే కారుని పోనిస్తున్నాడు.

నా మనసంతా కామేశం గురించే ఆందోళనగా ఉంది.

'కామేశం! వెంటనే నువ్వు నీ దారి మార్చుకొని మా దారిలోకి రాకపోతే నీ దిష్టిబొమ్మ తగల బెట్టించాల్సి వస్తుంది...' అనుకున్నాను మనసులో!

తిన్నగా కామేశం ఇంటికి తీసుకెళ్ళమని చెప్పాను. ఆ ఇంటి తలుపు తాళం తీసే ఉంది. తలుపులు వేసివున్నాయి.

అంటే ఆ మనిషి ఇంట్లోనే ఉన్నట్టే కదా! నిన్ననంతా కనిపించకుండా అదృశ్యం అయి, గుట్టుచప్పుడు కాకుండా ఇంటికొచ్చి పడుకున్నాడు. కోపంగా వెళ్ళి తలుపుల్ని బడబడా బాదాను. ఖంగారుగా వచ్చి తలుపు తీశాడు. ఎదురుగా నేను....

"మీరా...?"

"మీరాని కాదు, సక్కుబాయిని! ఏం? మీరా అయితే నీకేమైనా అభ్యంతరమా...?"

"మీరాలు, బీరాలు, ఘోరాలు నాకు తెలియవు... నేను అత్యంత సామాన్యుణ్ణి!"

"ఏడ్చినట్టుంది నీ ప్రాస! త్వరగా బయల్దేరు..."

ఎక్కడికి?

గన్నవరం ఎయిర్పోర్టుకు కుంతలావాళ్ళు బెంగుళూరునుండి ఈ పూట ఫ్లైలుకు వస్తున్నారు. నిన్న రావటానికి ఫ్లైటు క్యాన్సిలయ్యిందట!

గడగడా చెప్పేశాను. తనేదో చెప్పబోతున్నాడు కామేశం.

ఉష్షంటూ నేను అతన్ని మాట్లాడనీయలేదు.

నిన్నంతా ఏమయ్యావు... రమ్మన్న సమయానికి ఎందుకు రాలేదు... నా దృష్టిలో ఇవన్నీ వ్యర్థప్రశ్నలు అడిగితే వచ్చే సమాధానం వలన ఒరిగేదేమీ లేనప్పుడు అడగటం దండగ.

అడగకుండా ఉండటమే అతనికి వేయగలిగిన శిక్ష.

"నేను ఇక్కడే ఉంటాను. నువ్వు త్వరగా రెడీ అయిపోయిరావాలి!" అంటూ బయటకొచ్చి కారులో కూర్చున్నాను.

నేను వందంకెలు లెక్క పెట్టే లోపు నువ్వు రావాలి... ఒకటీ... రెండూ... అంటూ అక్కణ్ణించే బిగ్గరగా అరిచాను.

ఇంతకు మునుపు లేని కళ అతని కళ్ళలో కొట్టొచ్చినట్టు కనిపిస్తోంది. అది రేబాన్ కళ్ళజోడు వలన వచ్చింది కాదు. కళ్ళజోడు వెనుక తడిబారిన కళ్ళవలన వచ్చింది.

కామేశం మునుపటిలా కాదనీ, అతను మారతాడనీ, గిరీశం లక్షణాలు వదులు కుంటాడనీ, నాకెందుకో నమ్మకం కలుగుతోంది. ఎయిర్పోర్టుకు త్వరగా తీసుకెళ్ళమని శివాకు చెప్పాను. ఏలూరు రోడ్డున వెడితే ట్రాఫిక్ ఎక్కువని సాంబమూర్తిరోడ్డు మీంచి చుట్టుగుంట మీదుగా ఏలూరు రోడ్డుకు చేరుకున్నాడు శివా, నిడమారు వంతెనకూడా దాటింది కారు.

రోడ్డుపైన పెద్దగా వాహనాలు లేవు. దాంతో స్పీడుగానే పోతున్నాడు.

వంతెన దిగాక అవతల రోడ్డు మీంచి విజయవాడ వైపు వెళ్తున్న ఒక ట్రక్కు చటుక్కున రోడ్డు కటింగ్ దాటి మా కారుకు అడ్డంగా రాసాగింది.

అల్లంత దూరానే ఆ ట్రక్కువాడు ఇటు వస్తున్న సంగతి గమనించి, బాగా లెప్టుకు కట్ చేశాడు శివా అదే సమయానికి మా వెనకనుండి మరొక పెద్దలారీ మమ్మల్ని అంటుకొని వస్తూ లెప్టుకు తిరక్కుండా అడ్డుకోసాగింది. ఆలోచించి నిర్ణయం తీసుకునేంత సమయం లేదక్కడ.

వెనకాల లారీకి దారి ఇచ్చేందుకుగానీ, ముందు ట్రక్కును తప్పించుకుని పక్క నుండి వెళ్ళటానికిగానీ అవకాశం లేదని అర్థం అయిపోయింది. వెనకాల లారీవాడు వేగంగా వస్తూ అమాంతం లారీలోంచి దూకి అవతలకు దూకేశాడు.

ముందూ, వెనకా రెండు భారీ వాహనాల మధ్య మా కారు నలిగిపోయేందుకు ప్రణాళిక సిద్ధం అయ్యిందన్నమాట! ముందు సీట్లో డ్రైవరు పక్కన కూర్చున్న కామేశం రియల్ వ్యూ మిర్రర్లోంచి ఇదంతా గమనించాడు.

“శివా! రోడ్డు ఎడంపక్క డౌనులోకి కారుని తోసేయ్. ఏం ఫర్లేదు, సరిపడినంత మార్జినుంది...” అని అరిచాడు.

ఆ సరికే మా కారు లెప్టుకి వెళ్ళిపోయింది. మేం కంప్లీటుగా లెప్ట్ డౌనుకు వెళ్ళిపోయాం.

మేం అవతలకు తప్పుకోగలగటంతో వెనకాల లారీ రోడ్డుకు వస్తున్న ట్రక్కుముందు భాగాన్ని ఢీ కొట్టింది అంతే! ఆ ట్రక్కు పెద్దశబ్దం చేసుకొంటూ పక్కకు ఒరిగిపోయి గీమంటూ రోడ్డుమీద ఈడ్చుకుపోయింది.

దాని డ్రైవరు రక్తపుమడుగులో వడి, కాసేపు గిలగిలా కొట్టుకుని బిగుసుకుపోయాడు.

ఢీ కొట్టినవాడు కూడా ఆ లారీలోనే ఉంటే ఎట్టి పరిస్థితిలోనూ బతికేవాడు కాదు. దూకేసి బతికిపోయాడు. “మేడమ్! ఇది నిస్సందేహంగా మనపైన హత్యాయత్నమే! నేచురల్ గా జరిగిన యాక్సిడెంటుగా చిత్రించాలని పథకం పన్నారు.

దేవుడు మీ పక్షాన ఉండటం మూలాన మీతో పాటు మేం కూడా సేవయ్యాం...”
అన్నాడు శివా.

నెమ్మదిగా నేను ఆ షాకు నుంచి తెప్పరిల్లాను.

“మనం జాగ్రత్తగా ఉండాలి...” అంటున్నాడు కామేశం.

“అందుకే నామానాన మమ్మల్ని వదిలేసి నిన్న పారిపోయావు” అన్నాను కోపంగా!
కామేశం సిగ్గుపడి తలవంచుకున్నాడు.

‘ఇంకెప్పుడూ వెళ్ళను’ అంటున్నట్టు నా వంక చూశాడు. ఒక రకమైన అపరాధభావం అతని కళ్ళలో కనిపించింది.

యాక్సిడెంట్ జరిగినచోట ఎక్కువసేపు ఉండటం మంచిదికాదన్నాడు కామేశం.
రోడ్డుపైదుకు దిగిపోయిన మా కారుని ప్రయాసపడి నెమ్మదిగా మళ్ళీ రోడ్డెక్కించాడు
శివా!

మా వెనకాల పస్తున్న వెహికల్స్ కూడా మమ్మల్నే అనుసరిస్తూ రోడ్డు దిగి యాక్సిడెంట్ స్పాటుని తప్పించుకొని మాతోపాటే కదిలాయి.

కాసీంత ఊపిరి పీల్చుకుని కారుని ఎయిర్పోర్టులోకి పోనిచ్చాడు శివా! కుంతలావాళ్ళు వచ్చే వరకూ చెట్టు నీడన ఆపుకొని రిలాక్స్ అవమని చెప్పి, కారు దిగి వెయిటింగులాంజ్లోకి వెళ్ళిపోయాం. ప్లాట్ సమయానికి వచ్చింది.

అన్ని ఫార్మాలిటీలూ పూర్తయి ముందుగా కుంతల చకచకా బయటకొచ్చేసింది. నన్ను చూస్తూనే గట్టిగా కావలించుకొని కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకుంది.

నిన్ను చూసి ఎన్నాళ్ళయ్యిందే!... మళ్ళీ మనం కలుస్తామని ఊహించనేలేదు.
అంతా దైవికంగా జరిగినట్లుంది అంది.

ఏడి! మీ సహజీవి...? పరిచయం చేయనే లేదు” అనడిగాను.

వస్తున్నాడు వెనకాల... సూటుకేసులు రావటానికి కొంచెం టైం పడ్తుందిగా...
అంది.

అంతలో, సహజీవి సుందర్ ట్రాలీతో వస్తూ కనిపించాడు. 'అడుగో అతనే... ఎలా ఉన్నాడు?' అంది నవ్వుతూ! 'నువ్వు రాసినట్టే పేరుకు తగ్గట్టు ఉన్నాడు' అన్నాను మెచ్చుకుంటూ!

సుందరం మా దగ్గరికి వచ్చేశాడు. నన్ను పరిచయం చేసింది కుంతల. నేను కామేశాన్ని ఆ ఇద్దరికీ పరిచయం చేశాను.

“మా ట్రస్టుకు మేనేజర్ కమ్ ట్రస్టీ” అని చెప్పాను.

అది విని కామేశం ఆశ్చర్యపోయాడు.

బహుశా అనుకొని వుంటాడు... నా తరపున అన్నీ నిర్ణయాల్నా ఈవిడే

తీసుకుంటుందేమిటీ... నా ఇష్టాయిష్టాలతో పనిలేదా...? నాకామాత్రం వ్యక్తిత్వం లేదా? అని!

అతని వ్యక్తిత్వానికి గుర్తుగానే కదా... ఆ పదవి ఇచ్చింది. మరో గిరీశంలా కాపర్స్ కోసం కక్కుర్తి బతుకు గడుపుతూ విలువైన జీవితాన్ని నాశనం చేసుకోనిస్తానా...! దారితప్పిన బిడ్డను దారికి తెచ్చేందుకు తల్లిపడే శ్రమలాంటిదే నా శ్రమకూడా, లోకంలో మనుషులంతా దుష్టులు కాదు. దుష్టులు కూడా ఎల్లకాలం దుష్టులుగానే ఉండిపోరు. అందరినీ మన దారికి తెచ్చుకోగలగటంలోనే ఘనత ఉందని నా నమ్మకం. కామేశం మీద నా నమ్మకానికి ఇదొక్కటే కారణం!

కారుని మాదాకా తీసుకురమ్మని శివా సెల్ కి ఫోన్ చేశాడు కామేశం.

కారు రాగానే ఇద్దరూ కలిసి సామాను డిక్రీలోకి ఎక్కించేశారు.

నలుగురమూ ఇంటికి వెళ్ళాం. అప్పటికే యాక్సిడెంట్ స్థలంలో జనం మూగి వున్నారు. వార్తలు మర్నాడు పేపర్లో తెలుస్తాయిగదా అనుకొని ఆగకుండా వెళ్ళిపోయాం.

ఇంటికి వెళ్ళాక కుంతల వచ్చిందని వెంటనే రమ్మని కాళీకి కబురుపెట్టాను.

కాఫీలయ్యాక సుందరం తనకు లాయర్ అప్పాయింట్మెంట్ ఉందనీ, అవగానే వచ్చేస్తాననీ అన్నాడు. రిజిస్ట్రేషన్ అవగానే తన సెల్లుకి కాంటాక్ట్ చేస్తే తను తిన్నగా ఇక్కడికే వచ్చేస్తానన్నాడు. “దగ్గర్లోనే మా ఇల్లు ఉందిగా... మా ఇంట్లో ఎవరో చుట్టం చేరిందట... ఆవిడ సంగతి ఏమిటో చూడాలి. పనులన్నీ పూర్తి చేసుకొని వస్తాను. నా కోసం ఎదురు చూడకండీ...” అంటూ గడగడా చెప్పేశాడు. “కారు తీసుకెళ్ళండీ... డ్రైవరు మిమ్మల్ని దింపివస్తాడు” అన్నాను.

“నేను పుట్టి పెరిగిన ఊరండీ ఇది... నా జన్మభూమి సెంటిమెంటుని కాసేపు ఆస్వాదించనీయండీ” అన్నాడు సుందరం నేను “సరే”నని నవ్వాను.

సుందర్ అటు వెళ్ళాడో లేదో కాళీ ఇటు వచ్చింది.

“ఆ ఇద్దరూ ఒకరినొకరు ఎదురుపడే ఉంటారు గానీ, ఒకరినొకరు ఎరుగరుకదా! సుందర్ ఒక్కక్షణం ఆగివుంటే ఇద్దరికీ పరిచయం చేసి వుండేదాన్ని!” అన్నాను.

“కథలో ఆ మాత్రం సస్పెన్స్ లేకపోతే మజా ఉండదు కదా! సుందరమే కాళీని పరిచయం చేసుకుంటాడు చూడు... కాళీని చూడగానే గుర్తుపట్టగలిగేంతగా దాని గురించి అతనికి వర్ణించి చెప్పాను...” అంది కుంతల!

సుందర్ అనే పేరు వివగానే ఉలిక్కిపడింది కాళీ. ఎందుకో నాకు అర్థం కాలేదు.

-- XXX --

16. కుంతల

వెనకటికి ఓ కథ ఉంది! అది నీకు ఇప్పుడే చెప్పాలోయ్ సుందరం..

తెల్లవారుఝామున కోడి కూయగానే హడావిడిగా నిద్రలేచాట్ట ఓ కుర్రాడు.

పక్కనే ఉన్నవాడి పెళ్ళాం “పడుకోండి ఇది మనిల్లే... అందిట! అలా ఉంది నీ తంతు. అసలు నీకీ కథ అర్థం అయ్యిందా?” అనడిగాను.

సుందరం నా ప్రశ్నకు ముసిముసినవ్వులు నవ్వాడు, “ఈ యాండ్రాయిడ్ ఫోన్లో నీ సిగ్గుబుగ్గలు ఎర్రగా కంది అందంగా కనిపిస్తున్నాయిలే...” అన్నాడు.

మళ్ళీ సిగ్గుమొగ్గయ్యాడు సుందర్ “ఎవతె ఇంట్లోనో ఉన్నప్పుడు గుట్టు రట్టు కాకుండేందుకు కోడి కుయ్యంగానే లేచి వచ్చేసే అలవాటు కదా... ఇంట్లో ఉన్నప్పుడు కూడా అదే అలవాటున లేచి కూచున్నాడట...” అన్నాను. అతన్ని కవ్విస్తూ.

“లోకంలో పెళ్ళాలు అందగత్తెలుగా ఉంటే సరిపోదు, తెలివిగలవారుగా కూడా ఉండాలి. బహుశా ఆ మొగుడు మళ్ళీ అలాంటి కక్కుర్తిపని చేసి వుండకపోవచ్చు...” అంటూ సుందరాన్ని బాగా ఉడికించటం మొదలుపెట్టాను.

బెజవాడ వచ్చాక సుందరం ఏవేవో పనుల వంక చెప్పి తిరుగుతున్నాడు. నాకే దొరకటం లేదు. మధ్య మధ్య ఫోన్ చేసి అక్కడున్నాను, ఇక్కడున్నాను అని చెప్తున్నాడు.

“రాత్రిపూట మాయమైపోతున్నావు... ఎవరైనా చిన్ననాటి స్నేహితురాళ్ళు దొరికారా...?” అనడిగాను, ఉడికింతగా! కావాలనే బహువచనం వాడాను.

“నువ్వనుకునే ఆ భాగ్యానికి రాత్రే కావాలా?” అన్నాడు ఎదురు నన్ను ఉడికించా ని.

“అంత రాత్రీ పగలూ తేడా లేకుండా ఉందా వ్యవహారం?” అనేసరికి, మైకం దిగిపోయింది. ఫోన్లోనే దణ్ణం పెట్టేసి ‘ఇంకెప్పుడూ నీతో పెట్టుకోను’ అన్నాడు.

“ఈ కథలో లాగా కొత్త అలవాట్లు చేసుకోకు... చేసుకున్నావంటే దొరికిపోతావు జాగ్రత్త” అని బెదిరించాను.

“అలాగే! నేను మాట తప్పను, మడమ తిప్పను” అన్నాడు గర్వంగా!

“ఈ మధ్య రాజకీయాల్లో వినిపిస్తున్న కొత్త డైలాగనుకుంటా ఇది! న్యూస్, పేపరు పరిజ్ఞానం బాగానే వంటబట్టింది.” అన్నాను. సుందరం మాట్లాడలేదు.

“ఇంతకీ, మీ ఇంటికి ఎవరో ఒంటరి చుట్టం వచ్చివుంటోందని ఎవరో ఫోన్ చేసి చెప్పారన్నావు కదా... ఆ చుట్టంగారు బాలికా? కన్యా? ప్రౌఢా? వృద్ధా...? అనడిగాను. ఆ సంగతి తనకే తెలియదన్నాడు అతను ఎప్పుడు వెళ్ళినా ఇంటికి తాళం వేసుంటోందిట...

“అయ్యో పాపం! భలే ఛాన్స్ మిస్సయ్యావే...” అని ఏడిపించాను.

“అంత సీనేం లేదులే! నా సంగతి నీకు తెలీదా...?” అన్నాడు

“ఇంకో ఆడదాని దగ్గర నీ సీనేంట్ నాకెలా తెలుస్తుందీ...” అని అతన్ని ఉడికించాను.

ఫోనోలోనే ఏద్యేశాడు సుందర్.

“సరే! ఇంక ఏడిపించనీ! నా ముద్దుల సుందరానివి గదా...” అన్నాను ఊరడిస్తూ!

ఈ ‘సౌదా’ దగ్గరే ఉండిపోయి అది చేపట్టే సేవాకార్యక్రమాలలో భాగం కావాలని నాకు చాలాసార్లు అనిపించింది. నిజానికి ప్రొద్దునే వచ్చి సాయంత్రమే బయల్దేరి బెంగళూరు వెళ్ళిపోవాలి అనుకున్నాం. ఆఫీసు ఒత్తిడి అలాంటిది. కానీ ఇక్కడకు వచ్చాక పోబుద్ధికావటంలేదు. సౌదా దగ్గర ఉంటే ఏదో తెలీని మానసిక శాంతి దొరికనట్టనిపిస్తోంది!

‘వర్క్ ఎట్ హోమ్’ పెట్టుకొని, రెండు రోజులు అలాగే ఉండిపోయాను.

ఇదే అదనుగా సుందర్ నాకు దొరక్కుండా తప్పించుకు తిరుగుతున్నా...

‘సౌదా’తో చెప్పి, మా పెళ్ళి దాని చేతులమీదుగా జరిపించుకోవాలని నా తహతహ ఇక్కడి కొచ్చాక ఈ పనుల హడావిడిలో ఆ విషయమే ప్రస్తావించటానికి సమయం చిక్కటంలేదు.

“ఈ రోజు లంచకి ‘సౌదా’ వాళ్ళ ఇంటికే రమ్మని సుందరానికి గట్టిగా చెప్పాను. ‘సౌదా’ను మించి ఆపులేవరున్నారు మనకి...? మన పెళ్ళి సంగతి ‘సౌదా’కి చెప్పి దాని ఆశీస్సులు తీసుకుందాం” అన్నాను. అన్నమాట ప్రకారం మధ్యాహ్నం పన్నెండుకల్లా వచ్చేశాడు సుందర్.

మొన్న అగ్నిప్రమాద బాధితులకు ప్రభుత్వం ప్రకటించిన నష్టపరిహారాన్ని వెంటనే ఇప్పించాలని కోరుతూ సబ్ కలెక్టర్ ఆఫీసు ముందు ధర్నా ఉందంటూ సరిగ్గా అదే సమయానికి కాళీ బయటకు వెళ్ళిపోయింది. కాళీ అలా వెళ్ళింది. సుందర్ ఇలా వచ్చాడు.

“గేటు దగ్గర మా ఫ్రెండు ఎదురయ్యిందా? చూశావా దాన్ని? గుర్తు పట్టావా?” అనడిగాను ఆత్రంగా!

“కుంతలా! ఆడాళ్ళు కనిపిస్తే కళ్ళలోకి ముఖం పెట్టి ఎలా చూస్తాను...? ... అయితే ఒకామె మాత్రం ఎర్రజెండా పట్టుకొని బయటకు రావటం చూశాను. ఎక్కడో చూసినట్టనిపించింది గానీ ఆమె ఎవరో తెలీదు...” అన్నాడు.

“అదే ... మా కాళీ! సబ్ కలెక్టరు ఆఫీసుముందు ధర్నా చేయటానికి వెడ్తోంది...” అన్నాను.

“ఎందుకీ ధర్నాలు? ప్రభుత్వంతో పనులు అవుతాయని మనం అనుకోవటం పెద్ద భ్రమ! అలాగే, ధర్నాలతో విజయాలు సమకూరటమూ భ్రమే!” అన్నాడు సుందర్.

“నిజానికి, రాజకీయ పార్టీల వాళ్ళు జనానికి తామేదో చేస్తున్నట్టు కనిపించేందుకు

పోనుచేశాడు... తాను బెయిల్ కాయితాలు తీసుకొస్తున్నాననీ! కాళీకి లాకప్పులోంచి విముక్తి లభించింది. మాతో కాళీని ఇంటికి వెంటబెట్టుకొచ్చేశాం. మేం అక్కణ్ణించి వెళ్ళిపోయాక లాయర్ సదాశివం, సుందర్, కామేశం ముగ్గురూ స్టేషనుకు వెళ్ళారు.

సదాశివ పోలీసు అధికారులతో మాట్లాడాడు.

ప్రభుత్వం ప్రకటించిన నష్టపరిహారాన్ని 'సౌదామినీ శరణాలయం ట్రస్టు' వారు భరిస్తారనీ, కాళీపైన కేసులు ఉపసంహరించుకోవాలనీ కోరాడు. అవసరమైన కాయితాలపైన సంతకం చేయటానికి బ్రస్ట్ మేనేజర్ కమ్ బ్రస్టీ సిద్ధంగా ఉన్నారని చెప్పాడు.

యస్సై ఈ విషయాన్ని పోలీసు కమీషనరు దృష్టికి తీసుకెళ్లాడు.

కమీషనరు కలెక్టర్తో మాట్లాడారు. కాళీ పైన ఇంతకుమునుపు ఎలాంటి కేసులూ లేవు కాబట్టి, ప్రథమ తప్పిదంగా భావించి కేసు ఎత్తేయటానికి అంగీకరించినట్లు ప్రకటించారు. అక్కడికి ఈ కథ సుఖాంతం అయ్యింది. ఈ తతంగం అంతా పూర్తయ్యేసరికి సాయంకాలం అయ్యింది ఆ పూట ఎవరికీ భోజనాలేవు.

కాళీని రెండు రోజులపాటు తనదగ్గరే ఉండిపోమ్మంది 'సౌదా'! మేమిద్దరం బెంగుళూరు తిరిగి వెళ్ళేవరకూ తనకు చెప్పకుండా ఎక్కడికీ వెళ్ళకూడదని కాళీని శాసించింది.

సుందర్ మన్నాడు ప్రొద్దున్నే వస్తానని నాకు పోను చేశాడు.

“ఈ గందరగోళంలో మూడ్సున్నీ ఆఫయిపోయాయి. ఇప్పుడెందుకులే! మన పెళ్ళి సంగతి... రేపొద్దున ఫ్రెష్గా మాట్లాడదాం” అన్నాడు.

నేను కూడా సరేనన్నాను.

సుందరం నన్ను ఎవాయిడ్ చేస్తున్నాడని నాకేమీ అనిపించలేదు.

కానీ, కాళీని అతనింతవరకూ పరిచయమే చేసుకోలేదని మాత్రం బాధ కలిగింది.

కాళీకి ఎంతకష్టం వచ్చిందోననిపించింది. సుందరే శ్రద్ధ తీసుకుని ఆమెపైన కేసులు తప్పించాడు. లాయర్ సదాశివ అందుకు ఒక అండగా నిలబడ్డాడు.

సదాశివ మా ముగ్గురికీ బాల్యస్నేహితుడు. నేనన్నా, 'సౌదా' అన్న అతనికి ఎంతో ఇష్టం. కాళీ అతనితో కలిసి మహిళా ఉద్యమాల్లో పనిచేసింది కూడా!

గమ్మత్తేవిటంటే, కాళీ అకస్మాత్తుగా మా మధ్య నుండి అప్పట్లో ఎందుకు మాయమయ్యిందోచ ఎక్కడికిచేరిందో, ఇక్కడికి ఎందుకొచ్చిందో ఆ మిస్టరీ గురించి దాన్ని ఇంతవరకూ అడగనే లేదు. తనకేమైనా తెలుసేమోనని 'సౌదా'ని అడిగాను.

“గతచరిత్రలతో మనకు పనేమిటని అడగలేదు...” అంది 'సౌదా'!

తీరుబడి లేక పనుల ఒత్తిడిలో ఎవరమూ మాట్లాడుకోలేదని చెప్పింది.

86 //డా. జి.వి. పూర్ణచందు //

అంతే! సివంగిలాగా పెద్దగా గర్జించింది సౌదా! వాడు బిత్తరపోయి చూశాడు.
ఎగిరి వాడిమీదకు దూకి, చాచి దొక్కల్లో తన్నింది.

నిజానికి ఇదికాళీ చేయాల్సిన పని! కానీ, సౌదాయే చేసింది. వాడికి బుద్ధి చెప్పాలని!
ఎన్ని నాళ్ళనుండో గుండెల్లో గూడు కట్టుకుని వున్న కసి ఆ తన్నులో కన్పించింది.

అప్పుడు నాకు గుర్తుకొచ్చింది... 'సౌదా' చిన్నప్పుడే కరాటే నేర్చిందని!

ఇట్లాగే, చదువుకునే రోజుల్లో ఓ కుర్రాడు కాలేజీలో ఆడపిల్లల్ని అల్లరిచేసి
ఏడిపిస్తుంటే 'సౌదా' వాణ్ణి దగ్గరకు పిలిచి, చాచి తన్నింది. కాలేజీగేటుదాకా అలానే
తన్నుకుంటూ వెళ్ళింది.

అక్కణ్ణించి వాడి స్నేహితులు వాణ్ణి ఆసుపత్రికి మోసుకుపోయారు.

ఇప్పుడీ మొగుడిగాడికి కూడా అదే గతి పడుతుందని నాకు తెలుసు.

'సౌదా' తన్నిన ఇంకో తన్నుకి, అక్కణ్ణించి మెట్లదాకా వెళ్ళిపడ్డాడు.

మెట్లదగ్గర నిలబడి మళ్ళీ తన్నేసరికి వాడు దొర్లుకొంటూ కిందమెట్టు
దగ్గరకొచ్చిపడ్డాడు.

నీ ఇంట్లో ఉన్నంతకాలం "నిన్నిలా ఎందుకు తన్నలేదో తెలుసా? మొగుడివనే
పనికిమాలిన పాత్రలో ఆ రోజున నువ్వున్నావు కాబట్టి! నన్ను బయటకు గెంటి,
"నిన్నొదిలేశాను, దిక్కున్న చోటుకి పోయి చెప్పుకో" అన్నావు కాబట్టి నిన్ను ఇలా
తన్నగలిగాను.

ఆ రోజున పిరికివాడిలా తలుపులేసుకొని లోపల దాక్కున్నావు కాబట్టి,
బతికిపోయావు.

ఇవ్వాళ నిన్ను రెచ్చగొట్టి పంపినవాళ్ళకి చెప్పు... మళ్ళీ నా జోలికి వస్తే, వాళ్ళకీ
ఇదే గతిపడుతుంది" అని అంది.

వాడు తాగిందంతా దిగిపోయి కళ్ళు బైర్లుకమ్మి లేచి నుంచుని మళ్ళీ పడిపోయాడు.

"ఇది ఆఖరి తన్ను. ఇంతకన్నా ఎక్కువ తంటే నెత్తురు కక్కుకుని చస్తావు...!
బతకాలని వుందో, చావాలని వుందో ఈ తన్ను తర్వాత తేల్చుకో" అంటూ మళ్ళీ తన్నింది.

వాడు బయట గేటుదాకా దొర్లుకుంటూ పోయాడు.

గూర్ఖావాణ్ణి పిలిచి "వీణ్ణి లాక్కుపోయి బయట ఆ చెట్టుకి కట్టెయ్. పోలీసులకు
ఫోన్ చేసి, జరిగింది చెప్పు" అంది.

'సౌదా' విశ్వరూప సందర్శన భాగ్యం నాకు ఆ విధంగా కలిగింది.

'కుంతలా! నీ జన్మధన్యం అయ్యిందే...' అని నన్ను నేనే అభినందించుకున్నాను.

అక్కడ మూగిన తన పరివారాన్ని ఎవరిపనుల్లోకి వాళ్ళని వెళ్ళమంది సౌదా!

ఈ జనం అంతా కలిసి తలా ఒక తన్నూ వాణ్ణి తన్నివుంటే, వాడి గతేం
అయివుండేదో...! 'సౌదా'యే తన్ని వాణ్ణి బతకనిచ్చింది.

ఎస్సైగారు వెంటనే వచ్చారు. అందరినీ జరిగిందేమిటంటూ వాకబు చేస్తున్నారు.

“జరిగిందేమిటో నేను చూపిస్తాను రండి సార్...” అంటూ ఇందాక ఫోటోలు తీసిన అమ్మాయి ఆ కెమెరాలో ఉన్న మెమరీకార్డుని తీసి ల్యాప్టాప్లో ఉంచి స్విచ్ ఆన్ చూపించింది.

ఆ మొగుడుగాడు లోపలకొచ్చి వాగిందీ, తన్నులు తిన్నదీ అంతా ఆ కెమెరా వీడియో మోడులో చిత్రించింది ఆ అమ్మాయి.

దాని సమయస్ఫూర్తికి మెచ్చుకోకుండా ఉండలేకపోయాను. ఎంతైనా ఈ జనరేషన్ మాతో పోల్చుకుంటే చాలా పాస్టు అనిపించింది నాకు.

“నాలుగు రోజుల క్రితం నిడమానురు వంతెనదగ్గర మీ మీద హత్యాప్రయత్నం జరిగింది. అందుకు ఉపయోగించిన ఆ రెండు లారీలూ ఆ సమయంలో ఒకదానినొకటి గుద్దుకున్నాయి. మీరు దైవికంగా ఆ ప్రమాదంలోంచి బయటపడ్డారు.

ఆ సంఘటన వెనుక వున్న వ్యక్తులే ఇప్పుడు మిమ్మల్ని హత్య చేయటానికి ఇతన్ని ప్రేరేపించారు. మీరు మరణిస్తే ఈ ఆస్తి అతనికే దక్కుతుందని అతను దురాశతో ఈ దాడి చేశాడు... ఇలా అనుమానిస్తున్నారని భావించవచ్చా!” అనడిగాడు ఎస్సై.

“ఇటీజ్ నాట్ ఎ ప్రిజంషన్, ఇటీజ్ ఎ ఫ్యాక్ట్...! రోజూ నాకు ఏదో ఒక సమయంలో ఆకాశరామన్న బెదిరింపుకాల్స్ వస్తూనే వున్నాయి” అంది ‘సౌదా’.

ఆమె కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకుంది. నాకూ కళ్ళు చెమర్చాయి.

అంతలో లాయర్ సదాశివ కూడా వచ్చాడు.

ఎస్సైగారితో మాట్లాడి, ఆయన్ని పంపించేశాక, సౌదాతో అన్నాడు.

“మేడమ్! మీరు విడాకులు తీసుకోవటం మేలనుకుంటాను”

“చూద్దాం... రేపు ఆలోచిద్దాం...” అంది తదుముకోకుండా సౌదామిని. ‘రేపు’ అనే ఆప్షన్ తనెందుకు అట్టేపెట్టుకుందో నాకు వెంటనే అర్థం కాలేదు...

కత్తితో తనమీద దాడి చేసిన నేరానికి తన భర్తను కాలితో తన్ని బుద్ధి చెప్పింది. కానీ, అతనితో తాళి కట్టించుకున్న పాపం కూడా ఉంది కదా... తను కూడా ఒక సగటు భారతీయ స్త్రీయే కదా...! తెగతెంపు అనేది ఆవేశపూర్వకంగా తీసుకోగలిగే నిర్ణయం కాదని ఆమెకు తెలుసు. ఆలోచించి రేపు తన నిర్ణయం చెప్తానంది!

చివరికి అది ఏ నిర్ణయం చెప్తుందో నాకు తెలుసు... తనకు విడాకులే కావాలంటుంది.

కానీ, తాను హేష్టీ డెసిషన్లు తీసుకునే మనిషిని కాదని ఆమె నిరూపించుకుంటోంది.

-- XXX --

17. లాయర్ సదాశివ

తల్లీబిడ్డల మధ్య పేగుబంధం ఉంటుంది. భార్యాభర్తల మధ్య మాంగల్యబంధం ఉంటుంది. డాక్టర్ పేషెంట్ మధ్య లాయరు క్లయింటూ మధ్య వృత్తిపరమైన బంధం ఉంటుంది. సౌదామినికీ, నాకూ మధ్య వీటన్నింటికీ అతీతమైన స్నేహబంధం ఉంది.

బంధాలన్నింటిలోనూ స్నేహం ఉన్నప్పుడే ఆ బంధంలో నాణ్యత ఉంటుంది.

స్నేహం ఆత్మ అయితే, బంధం ఆకృతి!

సౌదామిని జీవితంలో చల్లగా సాగుతున్న మూగకాళ్ళకు మొగుడనే సంకెళ్ళబంధం తగులుకుంది. అది అంత తేలికగా తెంచుకోగలిగేదిగా కనిపించలేదు.

సౌదామిని భర్త విషయాన్ని వెంటనే నేను ఫ్యామిలీ కోర్టుకు నివేదించాను. అతని బారి నుండి ఆమెకు సత్వరం విముక్తి కల్గించవలసిందిగా కోర్టువారిని ప్రార్థించాను.

సౌదామిని భర్తకు సంబంధించిన చరిత్రంతా తెచ్చి కోర్టుముందుంచాను.

ఆమెను చంపితే ఆ ఆస్తి తనది అవుతుందనే దుష్టచింతనతోనే అతను ఉన్నాడనటానికి సాక్ష్యంగా, నిన్న దాడి చేసిన సందర్భంలో అతని మాటల వీడియో రికార్డింగు కోర్టు ముందుంచాను. అతనిపైన దాడికేసు నడుస్తోన్న సంగతి కోర్టుకు నివేదించాను.

లారీ ప్రమాదానికీ, ఇతనికీ సంబంధం ఉందనే కోణంలోంచి పోలీసులు కేసును పరిశోధిస్తున్నారని చెప్పాను.

నిజానికి ఆ కేసు ఋజువైతే అతనికి శిక్షపడుతుంది.

కానీ, అది పెద్దదిగా ఉండకపోవచ్చు... మనకు అన్యాయంగా కనిపించింది పోలీసులకో, కోర్టులకో అలా కనిపించాలని లేదుకదా... కనిపించినట్లయితే కిందికోర్టులో శిక్షపడినవాడిని పై కోర్టులో నిర్దోషిగా పంపటం ఎందుకు జరుగుతుందీ... రిమాండు ఖైదీ కాబట్టి, సౌదామిని మొగుణ్ణి పోలీసులు వెంటబెట్టుకుని కోర్టుకు తీసుకువచ్చారు.

వాడు వాదన ప్రారంభంలోనే తాను చాలా దుర్మార్గుణ్ణి ఒప్పేసుకున్నాడు. 'సౌదామిని ఒక దేవత' అన్నాడు. బుద్ధి గడ్డి తిని తాను ఆమెకు ద్రోహం తలపెట్టానని చెప్పుకున్నాడు. తనకు ఏ శిక్ష వేసినా సంతోషంగా స్వీకరిస్తానన్నాడు.

ఉరిశిక్ష వేసినా క్షమాభిక్ష అడగనన్నాడు, సంతోషంగా ఉరితాడుని మెడలో ధరిస్తానన్నాడు తనలాంటివాడు బతకకూడదనీ, చావాలనీ సవినయంగా కోర్టుకు విన్నవించుకున్నాడు.

ఇదొక గొప్ప టెక్నిక్ ఎవరైనా మనల్ని తిట్టాలని వస్తున్నాడనుకోండి. ఆ తిట్లు తప్పించుకోవటానికి ఇది మంచి ఉపాయం.

90 ///డా. జి.వి. పూర్ణచందు //////////////////////////////////////

ఆ దృశ్యాన్ని వీడియోలో చూపించి కోర్టువారికి అతనిపట్ల సరైన అవగాహన కలిగించాలని ప్రయత్నించాను. ఆ హడావిడిలో అతను పారేసుకున్న ఆ కాయితాల్ని న్యాయమూర్తికి అందించాను ఆస్తిని కైవసం చేసుకోవటానికి అడ్డుగా ఉంటుందని సౌదామినిని ఇంట్లోంచి వెళ్ళగొట్టాడనీ, దిక్కులేని స్థితిలో సౌదామిని. ఆత్మహత్య చేసుకుంటుందనీ, ఆస్తి తనకే సంక్రమిస్తుందనీ అతని ఆలోచనగా నిరూపించే ప్రయత్నం చేశారు.

ఆమె మీద అతను ఎన్నిసార్లు హత్యాయత్నాలు చేసిందీ వివరించాను.

మొన్నటి ఆ లారీ ప్రమాదం ఈ క్రమంలో చివరినుండీ రెండోదనీ, నిన్నటి ఈ దాడి లేటెస్టనీ అన్నాను.

కానీ, సౌదామిని తన యావదాస్తిని ట్రస్టు పేరున బదలాయించిన సంగతి ఆ మొగుడికి తెలీదు. ఇప్పుడామెను చంపినా ఆ ఆస్తిలో చిల్లిగవ్వ అతనికి దక్కదు.

ఆ సంగతి కోర్టుసాక్షిగా అతనికి తెలియపరిచాను.

అతనే భర్త కాబట్టి, ఆమె వ్యక్తిగత వ్యయాన్ని ఎదురు భరించవలసి వస్తుందని బెదిరించాను.

జైలు నుండి తిరిగివచ్చేవరకూ ఆమె జీవించటానికయ్యే వ్యయాన్ని డిపాజిట్ చేసేలా తీర్పు ఇవ్వవలసిందిగా కోర్టువారిని కోరాను.

విడాకులు ఇవ్వకుండా రేపు జైలుకెళ్ళి కూర్చుంటే ఆమె పోషణ ఎవరు చూస్తారని ప్రశ్నించాను. అదుపాజ్ఞల్లో ఆమెను ఉంచాలనుకుంటే గృహహింస చట్టం ఊరుకోదని కూడా చెప్పాను. ఆమె సేవాకార్యక్రమాలకు అడ్డుతప్పుకుంటే మంచిదని నచ్చచెప్పాను.

సౌదామిని మొగుడి దుష్టత్వాన్ని న్యాయమూర్తి ఆమోదించారు.

అలాంటి భర్తతో చేసేది కాపురం కాబోదన్నారు. కానీ, ఏ దేశంలో అయినా చట్టాలనేవి ఆ సమాజపు సంస్కృతికీ, ఆచార వ్యవహారాలకూ అతీతంగా ఉండజాలవన్నారు.

“ఎంతటి దుర్మార్గుడైనా అతనిలో పరివర్తన తప్పక రావచ్చునని మన రాజ్యాంగకర్తలు నమ్మారు. మన పురాణేతిహాసాలలోని గుణనిధి, నిగమశర్మలాంటి వ్యక్తుల జీవితాలే ఇందుకు సాక్షి” అన్నారు న్యాయమూర్తి.

ఒక సంవత్సరం పాటు వేచి వుండి, ఆ తరువాత కూడా వాళ్ళు విడిపోవాలనే కోరుకుంటే అప్పుడు విచారణ చేసి విడాకులు మంజూరు చేస్తామని తీర్పు ప్రకటించారు.

దాడి కేసులో పదే శిక్ష చాలా స్వల్పంగా ఉంటుంది. అందుకని, అతనిపైన ఫోర్జరీ కేసును కూడా బనాయించేందుకు నేను ప్రయత్నించాను.

కానీ, సౌదా ఒప్పుకోలేదు.

92 డా॥ జి.వి. పూర్ణచందు

18. కాళీ

పొయ్యిలో మండుతున్న కట్టెపుల్లను చేత్తో పుచ్చుకొని సూర్యుడు ఉదయించాడు.

రోజూ అలానే ఉదయిస్తాడు. కానీ ఆ విషయాన్ని నేను ఒకరోజు ప్రొద్దునపూట మా ఇంటికి తెలియని చుట్టాలోచ్చిన రోజు గుర్తించాను.

మా ఇంటిముందు ఆవులు మేతమేస్తున్నాయి. శుభాలకో, అశుభాలకో గోదానాలు పుచ్చుకున్నందువలన మా ఇంట్లో ఆవులమంద ఉండేది. మాకు పాలూ, పెరుగులకు లోటు ఉండేది కాదు. పెరట్లోని ఆవులమందలో ఒక ఆవుదూడలాగా నేను కూడా అతిగారాబంగా పెరిగాను. నా మాటంటే మా ఇంట్లో అందరికీ వేదం. నన్ను కాదనేవారు లేరన్నంతగా పెంచారు మా నాన్న.

ఆ ప్రొద్దునపూట మా ఇంట్లో పెద్ద పంచాయితీ ఏదో జరుగుతోంది. ఎవరో బంధువులకు సంబంధించిన విషయం... అది! పెళ్ళి సంబంధాల గురించి మాట్లాడుకుంటున్నారు.

ఇచ్చిపుచ్చుకోవటాల దగ్గర పేచీలమద పంచాయితీ జరుగుతుందేమో అనుకున్నాను. మొదట్లో విషయం నాకూడా అర్థం కాలేదు.

నాన్నగారు మధ్యవర్తి అనుకుంటాను. మధ్యలో కూర్చున్నారు. వాళ్ళలో పెళ్ళికూతురు తరపువారెవరో, పెళ్ళికొడుకు తరపువారెవరో తెలీదు. పేచీ ఎందుకొచ్చిందో కూడా తెలీదు. పెళ్ళికొడుకు కూడా ఆ చర్చలో ఉన్నాడేమో తెలీదు. మా అమ్మ కూడా తనకు తెలీదంది!

అమ్మ కాఫీ పెట్టి గ్లాసుల్లో పోసి అందరికీ ఇవ్వమని చెప్పి నన్ను పంపించింది.

నాకు అతిథిమర్యాదలంటే మహాఇష్టం. బంధుమిత్రుల ఇళ్ళలో పెళ్ళి జరుగుతున్నా ముందుగా వెళ్ళి చేతుల్లో పనిని అందుకోవటం అంటే మహా సరదా!

నేను కాఫీలు అందిస్తున్నప్పుడు ఒకాయన అంటున్నాడు.

“ఎప్పుడో ఆరేళ్ళ క్రితం బంధువులంతా ఒత్తిడి చేస్తే, ఈ సంబంధానికి ఒప్పుకున్న మాట నిజమే! అప్పట్లో తాంబూలాలు పుచ్చుకున్న మాట కూడా వాస్తవమే! మేం దేనినీ కాదనటం లేదు. కానీ, అప్పట్లో మా ఇంటి స్థితిగతులు వేరు, నేను ఊరుచివర ఎక్కడో శివాలయంలో పూజారిగా ఉండేవాణ్ణి. తరువాత దుర్గమ్మ గుడిలో పూజారిత్వం దొరికింది. అక్కణ్ణించి మా స్థితి మెరుగుపడింది. చూ పిల్లని పై చదువులు చదివించుకున్నాం.

మీతో వియ్యమందాలనుకున్నప్పుడు మా అమ్మాయి పది చదువుతోంది. అప్పటికి దానికి పెళ్ళి సంగీతం వచ్చు. ‘పిల్లవాడు పై చదువులు చదివి మంచి ఉద్యోగంలోకిచ్చాకే పెళ్ళి’ అని మీరే అన్నారు. మేం కూడా పిల్లను చదివించుకోవచ్చు కదా అని, సరే అన్నాం.

దాన్ని బెజవాడ ఘంటసాల వెంకటేశ్వరరావు సంగీత కళాశాలలో చేర్పించి సంగీతం చెప్పించాం. బాలసుబ్రహ్మణ్యం గారి 'పాడుతా తీయగా'లో పాటలు పాడి మా అమ్మాయి మంచిపేరు తెచ్చుకుంది.

సినిమాఛాన్సులు కూడా వస్తున్నాయి. అందుకని ఇప్పుడు పెళ్ళికి అది ఇష్టపడలేదు.

పిల్లకు ఇష్టంలేని పెళ్ళిచేసి దాని గొంతు కోయలేం కదా!

పెళ్ళి ఆనాడే జరిగిపోయివుంటే ఈ చర్చ వచ్చేదే కాదు, కానీ, ఇప్పుడు పరిస్థితులు మారిపోయాయి.

అమ్మాయి ఇష్టానికి వ్యతిరేకంగా నేనేమీ చెయ్యను... అది తెలివైన పిల్ల, దాని భవిష్యత్తు గురించి నిర్ణయించుకునేపాటి తెలివి దానికుంది.

అందుకే నేను ఒత్తిడి చెయ్యదలచుకోలేదు” అన్నాడాయన.

ఆ రోజున మీ అబ్బాయి కెరీరు గురించి మీరు ఆగాలన్నారు. ఈ రోజు మా అమ్మాయి తన కెరీరంట్లోంది. ఆగగలిగితే ఆగండి. లేకపోతే వివాహం రద్దు చేసుకుందాం...” అని నిర్మోహమాటంగా చెప్పాడు పిల్ల తండ్రి.

సరిగ్గా అదే సమయానికి కాఫీ గ్లాసులు ట్రేలో పెట్టుకుని నేను వెళ్ళాను. అప్పుడే ఆయన అంటున్న మాటలు నా చెవిన పడ్డాయి.

‘శభాష్ తండ్రీ! ఆడపిల్ల తండ్రీవంటే నువ్వేనయ్యా...!’ అనుకుని మనసులోనే ఆయనకు దణ్ణం పెట్టుకున్నాను.

నా కర్మకాండీ ఆ పెళ్ళికొడుకు తల్లికళ్ళు నా మీద పడ్డాయి. ఆ కొడుక్కి ఎవతో ఒకటి దొరికితే చాలనుకుందేమో తెలీదు.

ఈ 'కర్మ'లు, 'దురదృష్టా'లు పూర్వజన్మ సుకృతాలూ ఉన్నాయో లేవో నాకు అనుమానమే! ఉన్నాయని నమ్మే కుటుంబం మాది! ఉన్నాయనే ధర్మానికి ప్రచారకుడు మా నాన్న!

లేవని గట్టిగా వాదించే భావాలకు నేను ప్రతినిధిని. నా శరీరం పెరుగుదల అక్కడ, మనసు పెరుగుదల ఇక్కడా జరిగాయి.

నేను మనసుకే ప్రాధాన్యం ఇస్తానెప్పుడూ!

“ఇది మా అమ్మాయండీ! ఎమ్మే ఫిలాసఫీ చేస్తోంది. దీన్ని ఓ అయ్యచేతిలో పెడితే నా బాధ్యతలు తీరిపోతాయి” అన్నాడు నాన్న!

అయ్యచేతిలో పెట్టటం అంటే ముసలోడికిచ్చి కట్టబెడతారా...? పూర్వాచార పరాయణత్వం అంటే బాలికల్ని ముసలోళ్ళకు కట్టబెట్టటమా...?

ఇంటికి ఎవరొచ్చినా, మా నాన్న ఇవే మాటలు అంటుంటాడు. నాకక్కడే కోపం నష్టానికంటుతుంది.

నేను ఫిలాసఫీ చదువుతున్నానని మా నాన్న చెప్పగానే, ఎవడో ఓ కుర్రాడు, 'ఇండియన్ ఫిలాసఫీనా, వెస్టర్నా...' అనడిగాడు. బహుశా అతనే తొక్కలో పెళ్ళికొడుకు అయివుండొచ్చు. ఒక సంగీతవిద్వాంసురాలిచేత తిరస్కృతుడు.

నేను కొంచెం తీక్షణంగానే అతనివంక చూశాను.

“ఏదైతే నీకెందుకు... నీ పెళ్ళాం సంగతేదో నువ్వేదు’ అన్నట్టు చూశానని, చూపుల్ని చదవటం చేతనైనవాడెవడైనా ఖచ్చితంగా గుర్తిస్తాడు. కాఫీ గ్లాసులన్నీ ఇచ్చేశాక ఎంగిలిగ్లాసులు తీసుకొని ఇంట్లోకి వెళ్ళాలి, కానీ, నాకు కోపం ఆగట్లేదు. అందుకని ట్రేని అక్కడే పడేసి వంటింట్లోకెళ్ళి అమ్మ మీద ఇంతెత్తు ఎగిరికేకలు పెట్టాను.

అంగట్లో వస్తువులాగా పెళ్ళిచూపుల పేరుతో నన్ను సింగారించి కూర్చోబెట్టారంటే నేను ఒప్పుకోను.

నా ఇష్టానికి వ్యతిరేకంగా మీరు ఏం చేసినా సహించను ఆ తరువాత జరిగే పరిణామాలకు నా బాధ్యత లేదు...” అని అప్పుడే అమ్మకి చెప్పేశాను.

బహుశా ఆ తరువాత ఎప్పుడో నాన్నకు చెప్పి వుంటుంది అమ్మ... ‘కాళీ అసలు పెళ్ళే వద్దంటోంది...’ అని!

‘పెళ్ళికొడుకు తల్లి అక్కడ నన్ను చూసిందికదా... నన్ను తనకొడుక్కి అడిగినట్టుంది. ఆ తొక్కలో పెళ్ళికొడుక్కి మళ్ళీ పెళ్ళా? గంతకు తగ్గ బొంత దొరక్కపోతుందా’ అనుకున్నాను.

కొన్నాళ్ళ తరువాత ఆ పెళ్ళికొడుక్కి నేను నచ్చానని కబురు చేసినట్టున్నారు. నాన్న వీధి అరుగుమీద అగ్నిహోత్రావధానుల్లాగా తాంబూలాలిచ్చేసి ఇంట్లోకొచ్చి అమ్మకు చెప్పినట్టున్నాడు... “తాంబూలాలిచ్చేశాను, తన్నుకు చావండి” అని!

అప్పట్లో ఇదంతా నాకు తెలీదు. ఆ తరువాత జరిగిన పరిణామాల్ని బట్టి ఇదంతా నా ఊహమాత్రమే! నాకు చెప్పకుండానే కథంతా నడిపేసి, గుట్టుచప్పుడు కాకుండా బెజవాడ దుర్గగుడికి తీసుకొచ్చారు.

నన్ను పెళ్ళిపీటలమీద కూర్చోపెట్టి ఆ ‘తొక్కలో పెళ్ళికొడుకు’ చేత తాళి కట్టించేశారు. సినిమాల్లోనే అనుకున్నాను.

నిజజీవితంలో కూడా ఇలా ఉంటారని అప్పుడే నాకర్థం అయింది. అరిచి గోలచేసి, పంచాయితీకెక్కేకన్నా అందరికీ షాక్ ట్రీట్ మెంటు ఇచ్చే నిర్ణయం ఏదో ఒకటి తీసుకోవాలని గట్టిగా నిర్ణయించుకున్నాను.

మంగళసూత్రాలు తీసి ఇంట్లో చిలక్కొయ్యకి తగిలించేశాను.

ఎవ్వరికీ ఈ విషయం తెలయనివ్వద్దని అమ్మకు హుకుం జారీచేశాను.

ఆఖరికి మీ ఇద్దరికూడా చెప్పలేదు. నేను తీసుకోబోయేది తీవ్రమైన నిర్ణయం. దానికి ఆ పరిస్థితులలో మీరు ఒప్పుకోలేరు.

అందుకే సౌదాతో కలిసి పనిచేయటానికి ఇష్టపడ్డాను. విప్లవ సంఘం నాకు అప్పగించిన పని మహిళాచైతన్యాన్ని సాధించటమే! సౌదా చేపట్టిన కార్యక్రమం అందుకు తోడ్పడుతుందని అనిపించింది. సంతోషంగా ఒప్పుకున్నాను.

కావాలని వెదుకుతూ వచ్చి మా అత్తగారింట్లో చేరాను. నాకెవరి తోడూ అవసరం లేదు. ఎవరూ లేకుండా బతకటం ఎలాగో నాకు ఆరేళ్ళపాటు శిక్షణలిచ్చారు మా అన్నలు.

“సౌదా! నిన్న నీ ‘తాళికట్టిన మొగుడు’కి నువ్వు పాదఘాతాలిస్తున్నప్పుడు నీలో ఒక చైతన్యమూర్తిని చూశాను. ఈ ప్రపంచంలో ఉన్న ప్రతి చైతన్యాన్నంతా ఒక విగ్రహంలా పోతపోస్తే అది సౌదామినిలా ఉంటుందని చెప్పగలను.

ఊరికొక్క సౌదామిని ఉంటే ఈ మృగాళ్ళు ఇలా చెలరేగేవాళ్ళా?

నీ కడుపులో ఆరేళ్ళుగా దాగున్న కసి తీరాలంటే నీకు అలాంటి ఒక అవకాశం రావాలి. వచ్చినప్పుడు నువ్వు దాన్ని గొప్పగా నెరవేర్చావు. కామ్రేడ్ సౌదామినీ’ విప్లవభినందనలు. ఇక్కడకొచ్చి నా చైతన్య కార్యక్రమాలు ప్రారంభించగానే కనిపించావు.

గమ్మత్తుగా మా అత్తగారు లేకపోవటం వలన ఇన్నాళ్ళూ ఆమె పేరు చెప్పుకుని ఆ ఇంట్లో కాలక్షేపం చేశాను. ఇప్పుడావిడ వచ్చేసింది.

ఆవిడ ఎలా ఉంటుందో నాకైతే ఏమీ గుర్తులేదు. నన్ను పెళ్ళాడిన ఆ పెళ్ళికొడుకెలా ఉంటాడో కూడా నాకు తెలీదు. నేనతన్ని చూసిన జ్ఞాపకమే రావట్లేదు...

ఇలా నేను నా గురించి చెప్పుకుంటుంటే కుంతల, సౌదా ఇద్దరూ శ్రద్ధగా వింటున్నారు. లాయరుగారు కూడా అక్కడే ఉన్నారు.

అంతలో, “ఆ పెళ్ళికొడుకు పేరు ‘సుందరం’ అవునా...?” అనే ప్రశ్న వినిపించింది. నలుగురం అటువైపు ఆశ్చర్యంగా చూశాం.

“సుందర్! నువ్వెప్పుడొచ్చావ్?” ఆశ్చర్యంగా అడిగింది కుంతల.

“మీ ఫ్రెండు తన ఆటోబయోగ్రఫీ మొదలెట్టినప్పుడే వచ్చాను” అని కుంతలకు సమాధానం చెప్పి, నా వైపు తిరిగి “సారీ మేడమ్! మీ తొక్కలో పెళ్ళికొడుకుని నేనే” అన్నాడు.

విస్తుపోవటం నా వంతు అయ్యింది. సౌదా ఏ మాత్రం స్పందించకుండా శిల్పంలా బిగుసుకుపోయి కూర్చుంది. కుంతల సంభ్రమాశ్చర్యాల్లోంచి తేరుకోలేదు.

నాకు మాత్రం చాలాసార్లు అనిపించింది.... నా కథను ఇలాంటి మలుపే ఏదో ఒకటి ఉంటుందని! కథ మలుపులు తిరిగితే ఫర్వాలేదు. కానీ, కథ కైమాక్కుకు రాకుండానే, రోడ్డు క్లోజు అయిపోతోంది. ఈ కథ కంచికి వెళ్ళదు. వెళ్ళాలని నేను కోరుకోవట్లేదు కూడా!

-- XXX --

19. కుంతల

చిత్ర విచిత్రాలు సినిమాల్లోనే అనుకున్నాను. నిజజీవితంలో కూడా జరుగుతాయని ఇప్పుడే తెల్సింది. అవి కూడా ఇంత వేగంగా! కాళీ పేల్చినబాంబు సామాన్యమైందికాదు. అది అమెరికా వాడు జపానుమీద వేసిన అణుబాంబుకన్నా పెద్దది. అది వచ్చి నాపైన పడింది.

నాక్కావాల్సిన మొగుడు నా ప్రాణస్నేహితురాలికి ఆల్రెడీ మొగుడంటే కాసేపు నవ్వాస్తోంది. కాసేపు ఏడుపు కూడా వస్తోంది. నెమ్మదిగా తమాయించుకున్నాను.

సుందర్ మీద నాకు కోపం లేదు. ఒకరి చరిత్రలు ఒకళ్ళం అడగరాదని ఒప్పందం చేసుకున్నాం కాబట్టి అతను నాకు ఏమీ చెప్పలేదు.

నేనే చాలాసార్లు అతన్ని చెప్పనివ్వలేదు.

నాక్కుడా ఇలాంటి చరిత్ర ఒకటుంది.

“అది ఇప్పుడు అందరికీ చెప్పినా ప్రమాదం లేనిదే! ఇప్పుడే చెప్పాలి.

ఈ కథ సౌదాకి కూడా తెలియదు.

దాని పెళ్ళయి అది ఏలూరు వెళ్ళిపోయిన కొన్నాళ్ళకు జరిగింది.

“ఒక శుభముహూర్తాన మా మేనత్తకొడుకుతో నాకు ఎంగేజ్మెంట్ అయ్యింది. అంటే, తాంబూలాలు పుచ్చుకున్నారు. నాది శాస్త్రీయసంగీతం. మా బావ ఘంటసాల పాటలు బాగా పాడేవాడు. ‘పాడుతా తియ్యగా’లో వచ్చాడు కూడా!

అతన్ని పెళ్ళి చేసుకోవటానికి నేను మనస్ఫూర్తిగానే ఇష్టపడ్డాను! ఇద్దరం కలిసి ఆడుతూ మతూ బతికేయొచ్చని అనుకున్నాను.

మా పెద్దవాళ్ళు మమ్మల్ని ఇద్దర్నీ కలిపి సినిమాక్కూడా పంపించారు.

కానీ, ఒకరోజు అకస్మాత్తుగా నా పెళ్ళికొడుకు బావ ఎవరో సినిమాపాటలు పాడే అమ్మాయిని తీసుకొచ్చి “ఈ అమ్మాయిని పెళ్ళి చేసుకున్నాను” అని చెప్పాడట.

మా మేనత్త ఏడ్చుకుంటూ మా ఇంటికొచ్చి, ఇలా జరిగిందన్నయ్యా! నన్నేం చెయ్యమంటావు?” అని మా నాన్నకు చెప్పుకొని బోరుమంది.

మా నాన్న మా అత్తని ఓదార్చాడు.

“అయ్యిందేదో అయ్యింది. వాళ్ళిద్దర్నీ ఆశీర్వదించు... అంతకన్నా నువ్వు చేయగలిగిందేమీ లేదు...” అన్నాడు.

ఇక్కడ మీ అందరికీ తెలియనిట్విష్టు ఒకటుంది....

సుందరానికి తప్పిపోయిన పెళ్ళి కూతురు లేచి వచ్చేసింది ఎవరితోనో తెలుసా?
నా పెళ్ళికొడుకు బావతో!

కాళీ ఇందాక చెప్పిందే... 'తప్పిపోయిన పెళ్ళి' కథ... అది మా కుటుంబంలోనే జరిగింది. ఆ పెళ్ళికూతురు కెరీర్ వంకపెట్టి, సుందరాన్ని కాదని, నా పెళ్ళి కొడుకుతో లేచిపోయిందన్నమాట! నా స్నేహితురాళ్ళు నేను చెప్పింది విని ఆశ్చర్యపోయారు.

“మన కథల్లో ఇన్ని పీటముళ్ళున్నాయేమిటే...?” అంది సౌదామిని.

విధి ఎంత విచిత్రమైందో చూశావా...? సుందరం పెళ్ళిని తప్పించి, నా పెళ్ళినీ తప్పించి, ఆ ఇద్దర్నీ కలిపి, మా ఇద్దర్నీ కలిపి... బతుకే ఒక సినిమాలా ఉంది కదూ అంటూ బిగ్గరగా నవ్వాను. వెుత్తం మీద ఈ ఎపిసోడ్లన్నీ నా మంచికే జరిగాయనుకుంటాను. ‘అంతా మన మంచికే’ అనే సిద్ధాంతం గొప్పది. అది నా స్వంత కెరీరుని నిజంగా నిలబెట్టింది.

లేకపోతే మా మేనత్త ఇంట్లో నేను సక్కుబాయిలో, మీరాబాయిలో అయిపోయి, “హే... కృష్ణా” అని పాడుకుంటూ కూర్చునేదాన్ని.

సౌదామిని అంతటిదానికే ఆ గతిపడితే, ఇంక నాబోటి అల్పురాలి పరిస్థితి ఏంటి...?

జీవితంలో ఎంచుకున్న రంగంలో అనితరసాధ్యం అన్నంత ఎత్తుకు ఎదిగిన తరువాత మాత్రమే ఆడది పెళ్ళికి ఒప్పుకోవాలి.

అందాకా మగాడిని మొగుడిగా చేసుకోకూడదు. అల్లంత దూరాన ఆపి వుంచాలి.

సెక్స్ కోసం కక్కుర్తిపడితే అధఃపాతాళానికి దిగిపోయినట్టే!

మగాడిదే పైచేయి అవుతుంది.

లైంగికసంబంధమే లేకపోతే ఆడదానికి జవాబుదారీయే లేదు.

క్లియోపాత్రా కథని ఆదర్శంగా తీసుకుని సెక్స్ తో ఆధిపత్యం సంపాదించవచ్చును కోవటం ఒక భ్రమ!

ఆడదెప్పుడూ ‘ఆ ఒక్కటి అడక్కు’ అన్నట్టుండాలి... ఆ ఒక్కదానికి లొంగితే ఆడది మగాడికి లొంగిపోయినట్టే...!” ఇలా మాట్లాడటం మొదలుపెట్టాను.

వాళ్ళెవరిముఖంలోనూ నెత్తురుచుక్కలేదు. నేను గమనిస్తూనే వున్నాను.

మా సంగీతం మేడమ్ ఒక జానపదం గేయం పాడేది.

‘శిల వృక్ష లతలబుట్టిన చెలువలు తా మువ్వరు గూడిన శుభలగ్నం తాంబూలం’ అని!

రాళ్ళల్లో సున్నాన్నీ, మొక్కల్లో వక్కనీ, లతల్లో తమలపాకునీ తెచ్చి ముడిపెడితే అది తాంబూలం అవుతుందట.

ఈ పాట గుర్తువచ్చినప్పుడల్లా మన ముగ్గుర్నీ ఒక తాంబూలంలాంటి కలయికగా భావించేదాన్ని ఎప్పుడూ!

ఏనాడో సుందర్, కాళీల పెళ్ళి జరిగిపోయింది. జరిగిపోయిన పెళ్ళిని మనం గౌరవించాలి. లేకపోతే జీవితానికి అర్థం లేదు.

తుపానులాంటి ప్రకృతి వైపరీత్యాల మాదిరే విధివైపరీత్యాలు కూడా ఉంటాయి. పెను భూకంపాలు కూడా వస్తుంటాయి. వచ్చినప్పుడు చెదరక, బెదరక నిలబడగలగటమే స్థితప్రజ్ఞత... కాబట్టి, దేవుడి సాక్షిగా పెళ్ళిచేసుకున్న కాళీ, సుందర్ ఒక ఇంటివాళ్ళు కావటం ధర్మం.

మనసా వాచా కర్మణా సుందర్, నేనూ స్నేహితుల్లానే జీవించాం. ఇకముందు కూడా స్నేహితుల్లానే ఉంటాం. మీరు మరీ అంత సీరియస్గా ఆలోచించకండి...” అన్నాను.

నా మాట పూర్తి అయ్యేలోగా సౌదామిని అందుకుని, “అలా జరగటానికి వీలేదు...” అంది. ఈసారి విస్తుపోవటం నావంతయ్యింది. సౌదా చెప్తోన్న ఒక్కొక్కమాట శిలాక్షరాలే నాకు.

“కుంతలా! ఇంత చదువుకొని, దైవసాక్ష్యాలు, గుళ్ళో తాళికట్టటంలాంటి సెంటిమెంట్లతో జీవితాన్ని నడిపించాలనుకోకూడదు.

ఎవడైనా ఒక అమ్మాయిని గుడికితీసుకెళ్ళి, మెడమీద కత్తిపెట్టి, మెళ్ళో తాళికడితే అది పెళ్ళి అవుతుందా...? వాడు మొగుడవుతాడా...? గుళ్ళోనే జరిగినంతమాత్రాన కట్టిన తాళి ఆ ఇద్దరినీ భార్యభర్తల్ని చేయగలదా...?

అలాంటి కథలు సినిమాలు తీయటానికి పనికొస్తాయిగానీ నిజజీవితానికి పనికొచ్చేవి కావు. హిందూ ధర్మశాస్త్రం, కాళీ సుందరాలకు జరిగింది పెళ్ళిగా అంగీకరిస్తుంది. కానీ, మనసెరిగిన మనంగానీ, ఆఖరికి ఈ సుందరం గానీ నిజంగా దాన్ని పెళ్ళిగా అంగీకరించగలరా...?

సుందరం ఎంత ధర్మబద్ధుడో నాకు తెలుసు... ఆయన ఒకసారి మన లాయరు సదాశివనే కలిశాడు. చెడిన తన వైవాహిక జీవితంలోంచి బయటపడి నిన్ను పెళ్ళి చేసుకోవటానికి చట్టపరమైన అవకాశాల గురించి ఏనాడో సంప్రదించాడు.

ఆ సంగతి నీకు తెలీదు. సుందరాన్ని చూడగానే ఈ విషయాన్ని సదాశివ నాకు చెప్పాడు. అది విన్నాక సుందరంగారి పైన నాకు ఎక్కడాలేని గౌరవమూ పెరిగింది.

నేను మళ్ళీ చెప్తున్నాను, నీ సెలక్షన్ గొప్పది! మీవాడు పేరుకు తగ్గవాడు, నీకు జోడీగా ఉండాల్సినవాడు కూడా!

నువ్వన్నట్టు తుచ్చమైన మూడు నిమిషాల కోసం నిన్ను ఎక్స్ “ప్లాయిట్ చెయ్యని వ్యక్తిని నువ్వు కూడా గౌరవించాలి...” అంది. నేనేమీ బదులు చెప్పలేదు.

రేపే మీరు రిజిష్టరు మ్యారేజి చేసుకోండి. నేనే మొదటి సాక్షిసంతకం చేస్తాను.

“లీగల్గా నన్నెక్కడ సంతకం పెట్టమంటే అక్కడ పెద్దాను...” గడగడా చెప్పేసింది కాళీ, ఇంకా ఎక్కువసేపు ఇక్కడుంటే దాన్ని మొహమాటపెట్టో, బ్రతిమాలో దాని అభిప్రాయాన్ని మారుస్తామేమోనని కాళీ అక్కణ్ణించి వెళ్ళిపోయి మంచం మీద పడుకొని నిద్రపోయింది.

అప్పుడు సౌదా అంది “మనం ఈ విషయాన్ని ఈ పూటకు ఇక్కడితో ఆపుదాం. ఈ రాత్రంతా ఆ ముగ్గురినీ ఆలోచించుకోనివ్వాలి.

రేపొద్దుటికి ఎవరి ఆలోచనలు ఎటు తిరుగుతాయో చూద్దాం. రేపే సుందరంగారి తల్లిని కూడా కలుద్దాం. ఆవిడ అభిప్రాయాన్ని కూడా తీసుకుందాం.

“సుందరం గారి మనోభావాలను రేపు విందాం” అని మీటింగు ఎడ్జర్న్ చేసింది సౌదా!

లాయరు సదాశివాన్ని రేపు మ్యారేజి రిజిస్ట్రేషనుకు కావలసిన డాక్యుమెంట్లు సిద్ధం చేయమని చెప్పింది. “కుంతలతో జరిగినా, కాళీతో జరిగినా ఎటుతిరిగి మ్యారేజీ రిజిస్ట్రేషను జరగాలి కదా” అంది! నేను దేనికీ అభ్యంతరం చెప్పదలచలేదు.

నా మంచీ, చెడులూ, కాళీ మంచి, చెడ్డలూ రెండూ సమానంగా చూసే సౌదా ఉండగా నేను ఇంతకన్నా మాట్లాడవలసిన అవసరం ఏముందీ... జీవితంలో అర్థికపరమైన కెరీర్ కోసం ఇన్నాళ్ళూ తాపత్రయపడ్డాం... సుందరమూ, నేనూ... ఇప్పుడు సంసారపరమైన కెరీర్ని నిర్మించుకోవాలి. కలలు చిగురులు వేసే ఈ సమయంలో మొక్కని సమూలంగా పెకలించనీయకూడదనే నా మనసుకు అనిపిస్తోంది. కానీ, కాళీ మనసు మార్చుకుని తన భర్త తనకు కావాలంటే మాత్రం నేను అడ్డుకాకూడదని గట్టిగా అనుకున్నాను.

ఇంతకీ, సుందరం ఏమనుకుంటున్నాడో... అతనితో ఏకాంతంగా చర్చిస్తే, అతని ఆలోచనల్ని ప్రభావితం చెయ్యటం అవుతుందని ఊరుకున్నాను.

తనంత తనే ఒక నిర్ణయానికి రావటం అవసరంకూడా! రేపు సుందరం ఏం చెప్తాడో చూద్దాం. సౌదా అన్నదే కరెక్టు...!

సుందరానికి ఆలోచించుకునేందుకు టైం ఇవ్వాలి. తను వాళ్ళింటికి వెళ్ళి, వాళ్ళ అమ్మ దగ్గర కూర్చుని చర్చించి, అప్పుడతను ఒక నిర్ణయానికి రావటం మంచిది. మా సుందరం సుందరకాండలో నెలకొన్న ఉత్కంఠకు తెల్లవారుతూనే తెరపడుతుంది. సుందరం ఏం చెప్తాడో... నాలాగా కాళీ బుర్ర చించుకోవట్లేదు. అది గాఢనిద్రలో ఉంది. వెళ్ళి దానిపక్కనే నేనుకూడా పడుకున్నాను.

-- XXX --

20. లాయరు సదాశివ

మర్నాడు ప్రొద్దున అందరికన్నా ముందుగానే లేచి, నేను సౌదా వాళ్ళ ఇంటికి వెళ్ళాను.

అప్పటికే కాళీ, కుంతలా రెడీగా కూర్చునివున్నారు.

అందరూ బహుశా సుందరం కోసం ఎదురుచూస్తున్నారేమో అనుకున్నాను.

“ఇంతకీ అసలు పెళ్ళికొడుకు ఏడీ...” అనడిగాను నవ్వుతూ!

“వస్తాడు.. తప్పకుండా వస్తాడు...” అంది కుంతల.

నాకు ఎందుకో కొద్దిపాటి అనుమానం వాసనలు తగుల్తున్నాయి. టెన్షను తట్టుకోలేక ఈ పెళ్ళికొడుకు చెప్పా పెట్టకుండా అదృశ్యం అయితే పరిస్థితి ఏంటని నేను ఆలోచిస్తున్నాను.

కానీ సుందరం ధైర్యవంతుడే! అలా చెయ్యడనిపించింది.

సుందరం సమస్యని జటిలం కానీయకుండా సహకరిస్తే మంచిదే! అలానే జరగాలని ఆశిద్దాం. అప్పుడు నాకు పెద్దపని తప్పినట్టోతుంది.

సౌదాకు నా అవసరం రాకుండా వుండాలనే కోరుకుంటాను.

సమస్య వచ్చినప్పుడేకదా నా ఎంట్రీ...?

సమస్యల్లేని ఇంట్లోంచి పిడికెడు ఆవాలు తెమ్మని ఎవరైనా అడిగితే, సౌదా ఇంట్లో అడగమని చెప్పాలి. అదీ కోరిక! ఇంక నా గురించంటారా...? చెప్పేదేం ఉందీ... పెళ్ళీలేదు. పెటాకులూ లేవు... ఏక్నిరంజన్!

కాళీ తనకు పెళ్ళిధ్యాసలేదని మాత్రమే అంది. నాకు పెళ్ళంటే అసహ్యం కూడా!

పెళ్ళిక్రీ, నాకూ బహుదూరం... ఎంతో మంది అమ్మాయిలూ అబ్బాయిల మనసుల్ని మార్చి పెళ్ళిళ్ళుచేశాను గానీ, నాకు పెళ్ళిచేసుకోవాలని ఏనాడూ అనిపించలేదు.

జీవితంలో ఒకే ఒక్కసారి ఏ కారణంతో పెళ్ళి చేసుకోవాలని అనిపించింది. అదీ సాక్షాత్తు ఈ 'సౌదా'ని ...!

కానీ, సౌదా నావంక ఉరిమి చూడటంతో ఆ ఆలోచన దెబ్బకి చచ్చిపోయింది.

పెళ్ళి చేసుకోమని సూటిగా వెళ్ళి అడిగేస్తే ఏ ఆడదైనా ఏమంటుందీ... 'చెప్పా తెగుద్దీ' అనదూ...! ఆ తరువాత పెళ్ళి అనే ఊహ మళ్ళీ రాలేదు.

సౌదాని ఆ దృష్టితో ఎప్పుడూ చూశ్చేదు! అలాంటి ఊహని కలిగించగలిగిన మరో ఆడది నాకు తారసపడలేదుకూడా!

ఇలా అనటం పురుషోహంకారం అనుకుంటే, 'అలాంటి స్త్రీకి నేను తారసపడివుండను' అని నా వాక్యాన్ని సవరించుకుంటున్నాను.

కన్నాశుల్కం నాటకంలో సౌజన్యారావు పంతులంతటి బ్రహ్మచారి న్యాయవాదిని కావాలనేది నా చిరకాల కోరిక!

కానీ, మధురవాణిని ముద్దుపెట్టుకోవటం కోసం సౌజన్యారావు పంతులు గంగవెరులెత్తిపోయాడు కదా! అంతటి అవస్థని నేను పడకూడదని శతధా, సహస్రధా ప్రయత్నిస్తూనే ఉన్నాను.

ఇంతవరకూ అంత ప్రమాదం ఎదురవలేదు. అక్కడికి అదొక అదృష్టం.

ఆడా మగా సముజ్జ్వలయ్యాకే పెళ్ళి చేసుకోవాలనే కుంతల ఆలోచనలతో నాకు ఏకీభావం ఉంది.

భార్యాభర్తలిద్దరూ సమ ఉజ్జీలుగా ఉండటం అనేది సంపాదనలోనో, అధికారం పొందటంలోనో కాదు, వ్యక్తిత్వంలో ఉండాలి.

ఇద్దరూ ఐఎఎస్‌లే అయినా, ఆ దంపతుల మధ్య సఖ్యత ఉండాలనే నియమం ఎక్కడుందీ...? ఈ రాష్ట్రానికీ, మరో రాష్ట్రానికీ ముఖ్యమంత్రిలిద్దరూ భార్యాభర్తలై మూడో రాష్ట్రంలో కాపురం పెడితే ఎలా ఉంటుందో ఊహించుకుని చూడండి...

అందుకని భార్యాభర్తల మధ్య సమ వ్యక్తిత్వం అవసరం. వ్యక్తిత్వంలేని సమానత్వం వలన మహిళలకు ఒరిగేదేమీ లేదు.

మహిళల్లో పురుషద్వేషాన్ని నూరిపోసి మహిళోద్య సాహిత్యం, స్త్రీని తక్కువచేసి చూపించే మతపరమైన సాహిత్యం రెండూ ఒకే తప్పు చేస్తున్నాయి... సమాన వ్యక్తిత్వం గురించి ఆలోచించకపోవటం...!

మా తాతయ్య జాతకాలు చెప్తుండేవాడు. ‘ఒకే నక్షత్రానికి చెందినవాళ్ళకు పెళ్ళి చెయ్యకూడదురా...’ అన్నాడొకసారి.

‘ఇద్దరూ కోపగిష్టులో, ఇద్దరూ దుబారా చేసేవాళ్ళో అయితే సంసారంలో సమన్వయం ఎలా కుదురుతుందీ.... ఒకరు కోపిష్టి అయితే రెండోవారు సర్దుకుపోయే వారుగా ఉండాలి.

అప్పుడే అనుకూలదాంపత్యం పొసగుతుంది...’ అనేవాడు.

మహిళోద్యమకారులు ఈ సిద్ధాంతంతో ఏకీభవించరు. భర్త కోపిష్టిగా ఉండటం ఆయన హక్కు...?

భార్య సర్దుకుపోవటం ఆవిడ బాధ్యతా...? అనడుగుతారు.

సంసారంలో మహిళదే పైచేయి అయితే దాన్ని అభ్యుదయ సంసారం అంటారు. కానీ, ఆ మగాణ్ణి మాత్రం కొంగుచాటు మొగుడు, పెళ్ళానికి చెంచాగాడు, హెన్సెక్కుడూ అని ఆడవాళ్ళే తాటాకులు కడతారు!

“తాతా! గాంధేయవాదానికి, విప్లవవాదానికి స్నేహం కలవదుగానీ, పెళ్ళి కలుస్తుందా” అని మా తాతని సరదాగా ఓ ప్రశ్న అడిగాను.

“శ్రీశైలం అడవుల్లో గాంధీగారు కనిపిస్తే బుద్ధుడు కూడా లేచాచ్చి పకపకా నవ్వుతాడు” అన్నాడు గంభీరంగా తాత.

జీవితానికూడా థియరీ ఆఫ్ ప్రొబబిలిటీ, రూల్ ఆఫ్ తంబ్ లాంటి సూత్రాలు అన్వయిస్తాయి. ఈ సూత్రాల ప్రకారం ఆలోచిస్తే, సుందరం కుంతలనే ఎంచుకుంటాడు. చివరికి అదే జరుగుతుంది.

కానీ, కుంతల అంగీకరాన్ని అంచనా వేయటానికి ఈ సూత్రం సరిపోదు. ఇంత బతుకూ బతికి, ‘ఇద్దరి సందున పవళించివున్న ఇంతి పేరెవరురా...?’ అని పాడుకుంటూ నా బతుకు గడిపేయాలా? అనుకుంటే, కుంతల నిర్ణయం సుందరానికి వ్యతిరేకంగా ఉంటుంది.

ఆవిడ దక్షిణాదిలో నాలుగు రాష్ట్రాలకు అధినేతగా ఉద్యోగం చేస్తోంది. నెలకు రెండు లక్షల పైబడిన జీతం... సుందరానికి బహువా అంతసీను లేదనుకుంటా!

భార్యభర్తలిద్దరినీ కలిపివుంచాల్సింది హోదాలూ, అధికారాలూ కాదు. వ్యక్తిత్వం మాత్రమే... అనే సూత్రాన్ని కుంతల పాటిస్తే, ఆమె నిర్ణయం సుందరానికి అనుకూలంగా ఉంటుంది.

కుంతల లోతైన సముద్రంలాంటిది... ఆ సముద్రపు లోతుల్లోకి చేరగలిగే చేప ఉంటే, అక్కడ ముత్యాలూ, పగడాలూ దొరుకుతాయి.

సుందరం అనేక సంవత్సరాలుగా ఆమె పక్కనే ఉంటూ ఆ ప్రయత్నం చేస్తూనేవున్నాడు. దాదాపు సఫలం అవుతున్న సమయంలో ఈ అవాంతరం వచ్చింది. సుందరం తనకు కుంతలే తగిన జోడీ అంటాడని నా ఊహ.

అలాకాకుండా, కాళీని ఎంచుకోవాలంటే అంతకన్నా ఎక్కువ మనోధైర్యం కావాలి.

‘అక్కడ కాదురా... ఇక్కడ కాల్చు’ అంటూ గుండెని ఎదురొడ్డే దమ్మున్నవాడు ఆమె మనోకాననంలో సింహంలా జీవించగలుగుతాడు.

సుందరం ప్రయత్నించి ఎప్పటికైనా కుంతలంత పొజిషనుకు రాగలడేమోగానీ, కాళీ స్థాయికి రావటానికి మాత్రం ఒక జన్మ తపస్సు చేయాలి.

ఈ కథలో సుందరం వాళ్ళ అమ్మ ఇచ్చేదే ఫైనల్ తీర్పు అవుతుందేమో...

‘మనల్ని వద్దనుకుని లేచిపోయినదాని గురించి మనకెందుకురా! మనం కావాలనుకునేదే మనకు కావాలిగానీ...’ అని ఆ ముసలావిడ అని తీరాలి! కానీ అలా కాకుండా ఇంకోలా అనేందుకూ అవకాశం లేకపోలేదు.

ఏరికోరి మీ నాన్న తన స్నేహితుడి కూతుర్ని మాకు కోడలిగా చేసుకున్నారా...! తండ్రిమాట నిలబెట్టాల్సిన బాధ్యత నీకు లేదా...?

అనడిగిందనుకోండి... సీనురివర్స్ అవుతుంది. అక్షరాలు కూడా రివర్స్యూ ‘దడిగాడువాన్నవి’ అవుతాడు.

తెల్లవారింది అప్పుడే పడైపోయింది. సుందరం జూడ తెలీదు.

“నువ్వు ఫోన్ చేసి చూడకపోయావా...?” అని కుంతలను అడిగింది సౌదా!

కుంతలకు అప్పటికే చిరాకొచ్చేసింది.

‘సౌదా! అతనొస్తే మనవాడు, రాకపోతే కానివాడు... కొత్తగా మనం నష్టపోయేదేం ఉందీ” అంది నిర్లిప్తంగా! “మనం మగాళ్ళకోసం వెంపర్లాడిపోతామని ఈమగాళ్ళ అభిప్రాయం...” అంటూ విసుక్కుంది. కుంతలలో ఇలాంటి విసుగూ, నైరాశ్యం సహజమే! కాళీలో ఏ మాత్రం స్పందన కనిపించటంలేదు.

సౌదామాత్రం ఆందోళనలో ఉంది.

మేమంతా అలా మాట్లాడుకుంటూ వుండగా సుందర్ నుంచి కుంతలకు ఫోనొచ్చింది.

కంగారుగా లేచి నిల్చుంది కుంతల. “ఏ ఆసుపత్రీ” అనడుగుతోంది...

కథని అక్కడికక్కడ తెగేసి, ముగింపుకు తెచ్చేయటం విధికి ఇష్టం ఉండదనుకుంటాను. విధి తన విధి తను చేస్తోంది.

సుందర్ వాళ్ళ అమ్మ పొద్దున్నే నిద్రలేస్తూనే కళ్ళు తిరిగిపడిపోయింది. 108ని పిలిపించి వెంటనే నరాల డాక్టరుగారి దగ్గరకు తీసుకెళ్ళాడు సుందర్; సెరిబ్రల్ హెమరేజి అని చెప్పారు. సీరియస్ అన్నారు. 24 గంటలు గడిచాక చెప్పారు. ఇలాంటి సమయంలోవచ్చే సమాచారంఅదే!

ముసలమ్మా! ఎంతపనిచేశావు!! ఒక సమస్య కొలిక్కి వచ్చే సమయానికి ఐసీయూలో భలే ఎక్కావుగా మంచం...? ఆ రోజంతా ముసలమ్మ గారి సేవలో గడిచిపోయింది. పెళ్ళిమాటలే లేవు. దుఃఖసాగరంలో మునిగిపోయారంతా!

ఆ రాత్రి పేషెంటు దగ్గర తనే ఉంటానంది కాళీ! “మీరంతా వెళ్ళి విశ్రాంతి తీసుకోండి. అవసరం అయితే సెల్లుంది కదా. ఫోన్ చేస్తాలే!” అంది. ఈ మాటలు కుంతల అనేందుకు అవకాశం లేదు. ఎందుకంటే ఆవిడ రేప్పొద్దున్నే బయల్దేరకపోతే ఉద్యోగానికి నష్టం.

సుందరం పరిస్థితి అదే! క్రమేణా సత్యవతమ్మ బాధ్యతలన్నీ కాళీమీద పడిపోయాయి.

“మళ్ళీ శని, ఆదివారాల్లో ఉండేలా వస్తామన్నారు కుంతలా సుందరాలు. అప్పటికీ అమ్మకి నయం కాకపోతే, ఎయిర్ లిఫ్ట్ చేసి ముంబై తీసుకెళ్ళి అక్కడ చేర్చిస్తాం” అన్నాడు సుందరం.

“అందాకా రాదులే! ఆమెకు తగ్గిపోతుంది. నేను ఖాళీయేగా! జాగ్రత్తగా చూసుకుంటాను... ధైర్యంగా వెళ్ళిటా!” అని కుంతలకు హామీ ఇచ్చింది కాళీ.

108 డా॥ జి.వి. పూర్ణచందు

21. దైవరు శివ

ఆటో నడిపే రోజుల్లో ఆకలి తీరక చాలా అవస్థలుపడేవాణ్ణి. వచ్చే ఆదాయం ఆటో అద్దె, పెట్రోలు ఛార్జీలు, అప్పులకు వడ్డీలూ - వీటికే సరిపోయేది. మళ్ళీ నెల గడవటానికి కొత్త అప్పులు చేయాల్సివచ్చేది.

మేడమ్ గారిదగ్గర చేరాక నా కష్టాలు తీరాయి. రెండునెలల జీతాన్ని ముందుగానే ఇచ్చి అప్పులు తీర్చేయమని చెప్పింది. 'ప్రాణం పోతున్నా అప్పుజోలికి వెళ్ళకు... వడ్డీల ఊబిలో కూరుకుపోతావు...' అన్నారావిడ!

నా భార్య ఇంటరు వరకూ చదువుకుందని చెప్పాను. పిలిచి దానికూడా ఉద్యోగం ఇచ్చారావిడ!

జానపద సినిమాల్లో యువరాణిగారికి చెలికత్తెలు ఉంటారుగా... సౌదామిని మేడమ్ గారికి మా ఆవిడ అట్లాంటిది. దాని పేరు సత్యభామ.

మా మావగారికా పేరంటే అంత ఇష్టం ఎందుకో తెలీదు. నిజం చెప్పొద్దూ... నా సత్యభామ పేరుకు తగ్గమనిషి!

అందుకే మేడమ్ గారికి అంత నచ్చేసింది. మేడమ్ మీద ఆవిడ భర్త దాడి చేసినప్పుడు, వీడియో తీసి, సాక్ష్యంగా చూపించింది ఎవరనుకున్నారూ... మా సత్యే!

నాకేమైనా కావాలంటే ఇప్పుడు నేను మా ఆవిడకు చెప్పుకోవాలన్నమాట... డిగ్రీ చదివినా నేనుదైవరునే...! ఇంటర్మీడియట్ చదివిన మా ఆవిడ మేడమ్ గారి పర్సనల్ సెక్రటరీ...

లాయర్ సదాశివంగారు ఎప్పుడూ అంటారు... 'చదువులూ, ఉద్యోగాలు, హోదాలు కాదు వ్యక్తిత్వం ఉండాలి. దానికే గుర్తింపు' అని!

సత్యకిప్పుడు కంప్యూటర్లను, ఇంగ్లీషు స్పీకింగ్ కోర్సుల్నీ నేర్పిస్తున్నారు మేడమ్.

శరణాలయంలో మహిళలకు ఉచిత కంప్యూటర్ కోర్సులు పెడుతున్నారు.

సత్యని దానికి ఇన్ ఛార్జిగా చేస్తారట! అది రాత్రనకా పగలనకా నేర్చుకోవటానికి తెగ కష్టపడుతోంది.

నిన్న పొద్దున ఓ ముసలావిడ ఆరేళ్ళ పిల్లనొకదాన్ని తీసుకుని శరణాలయానికి వచ్చింది.

ఈ రోజు గాంధీనగరం యాక్సిడెంట్లో మేడమ్ గారు గవర్నమెంటు హాస్పిటల్లో చేర్పించిన చిన్నపాప అది! ఆ పిల్లని చూస్తూనే గుర్తుపట్టారు మేడమ్.

“శ్యామలా! ఎలా ఉన్నావు...? దెబ్బలు తగ్గాయా... బడికి వెళ్తున్నావా...?” అని కుశల ప్రశ్నలు వేశారు. ఆ వచ్చినావిడ తన అమ్మమ్మ అని చెప్పింది శ్యామల.

శ్యామల తండ్రి ఆ పిల్లకి అన్యాయం చేసి వెళ్ళిపోయిన కథంతా చెప్పింది.

“నిత్యానుష్ఠానాలతో గడిచిన కుటుంబం తల్లీ మాది! మావారు మహాపండితుడుగా పేరున్నవారు.

నా అల్లుడు ఆయన పేరంతా నాశనం చేశాడు! ఉన్న అస్తంతా హరించేశాడు అంటూ తన గోడు చెప్పుకుంది.

‘దీని తల్లి దీన్ని ప్రసవిస్తూనే చచ్చిపోయింది. ఆ రోజున మాయమైపోయిన నా అల్లుడు ఇవాళ్టిదాకా కనిపించలేదు... నా రెక్కల కష్టంతో దీన్ని పెంచి పోషించగలుగుతున్నానుగానీ, విద్యాబుద్ధులు చెప్పించగలిగే పాటి స్తోమత లేనిదాన్ని! ఆ రోజున దీనికి మీరే ప్రాణం పోశారు. ఆ ప్రాణానికో విలువనిప్పించు తల్లీ...” అని కోరింది.

మేడమ్గారు సత్యని పిలిచి శ్యామల వివరాలన్నీ నోట్ చేసుకోమన్నారు.

ఆ పిల్ల తండ్రడి పేరడిగింది సత్య. “ఆర్భాటం వెంకట కామేశ్వరశర్మ” అని చెప్పింది అమ్మమ్మ. తల్లిపేరు ఆర్భాటం శారదట.

ఆ పేర్లు వింటూనే ఒకింత ఆశ్చర్యపడింది మేడమ్. సత్యకూడా ఆ విషయాన్ని గమనించిందిగానీ, అడిగే సాహసం చెయ్యలేదు.

“వెంటనే తేరుకుని, శ్యామలకు చదువు చెప్పించే బాధ్యత నాది. అది ఇక్కడే ఉండి చదువుకుంటుంది. దానికి కన్నతండ్రి లేనిలోటు లేకుండా నేను చూస్తాను...” అని అభయం ఇచ్చారు. మధ్యమధ్యలో వచ్చి చూసుకుంటూ ఉండమన్నారు.

“మేనేజరు కామేశంగారు ఆఫీసుకొచ్చాక దీని వివరాలన్నీ ఆయనకు అందజేయ్యి. ఈ పిల్లని తీసుకెళ్ళి ఆయనకు చూపించు.

ఇంకనుండీ ఇక్కడే ఉంటుందని చెప్పు. ఒకసారి ఎత్తుకుని ముద్దాడమన్నానని చెప్పు...” అన్నారు సత్యతో మేడమ్.

ఆమె ఎవరిగురించీ ఎప్పుడూ అలా అన్నేదు. ఈ పిల్లవిషయంలో ఎందుకింత ప్రత్యేకత చూపిస్తున్నారో అర్థం కాలేదు.

కారణం లేకుండా ఏ పనీ చెయ్యరామె! ఇవ్వాల కౌకపోయినా రేపు అయినా ఆ సంగతి తెలుస్తుంది. మేడమ్ ప్రారంభించిన ఈ సౌదామినీ శరణాలయం అనాధలతో నిండిపోయింది.

డబ్బు మంచిసీళ్ళ ప్రవాహంలా ఖర్చవుతోంది.

అంతకాన్న పెద్ద ప్రవాహమే విరాళాల రూపంలో వస్తోంది.

దాతలు ముందుకొస్తున్నకొద్దీ శరణాలయం బాగి విస్తరిస్తోంది.

ఇప్పుడు ఆ పెద్దబిల్డింగ్ పైన, మేడమ్ గారు మరో మూడు అంతస్తులు వేయిస్తున్నారు...

కాళీగారు చేసిన సేవలతో సుందరంగారి తల్లి బాగుపడింది. ఆమె ఇప్పుడు ఇతర రోగులకు సేవచేస్తోంది. అది ఈస్థలమహత్యం. మేడమ్ గారి సంకల్పబలం!

ఆ రోజంతా కామేశంగారు ముభావంగా ఉన్నారు. భోజనశాలకు భోజనానిక్కూడా రాలేదు. శరణాలయంలో అందరికీ ఒకే భోజనం. మేడమ్ గారు కూడా అక్కడికే వచ్చి భోజనం చేస్తారు.

ఆవిడకో ప్రత్యేకమైన వంట అంటూ లేదు. శరణాలయం స్థాఫందరికీ టిఫిను, భోజనం అక్కడే! ప్రొద్దున్నే రావటం, రాత్రికి ఇంటికి వెళ్ళటం... అంతే!

కామేశంగారు చాలా పెందరాళే ఆఫీసునుండి తన గదిలోకి వెళ్ళిపోయారు. ప్రొద్దున్నే ఆయన తెల్లపంచె లుంగీలా కట్టుకుని, పైన లాల్చీ వేసుకుని, భుజం మీద తుండుతో ఒక్కరే బయల్దేరారు.

నాకెందుకో అనుమానం వచ్చి, వెనకాలే నేనూ వెళ్ళాను.

కామేశంగారు తిన్నగా కృష్ణ ఒడ్డుకు వెళ్ళారు. దుర్గాఘాట్ దగ్గర ఓపంతులుగారు ఎవరితోనో మాట్లాడారు. ఇద్దరూ కలిసి అక్కడ పెద్దచెట్టు కింద కూర్చున్నారు.

కామేశం గారు స్నానం చేసివచ్చేలోగా కావలసిన సామాను తెచ్చేశాడు పంతులుగారు.

నేను దూరంగా గట్టుమీద నిలబడి అంతా గమనిస్తున్నాను.

నేలమీద పసుపు రాసి, ఓ అరడజను రావిచితుకులు పేర్చి, పైన రెండు కర్పూరం బిళ్ళలు పెట్టి వెలిగించారు పంతులుగారు. మంత్రాలు చదువుతూ హోమం చేయించాడు.

బహుశా ఎవరికో తద్దినం పెడుతున్నాడని నాకు అర్థం అయ్యింది.

“తమరి భార్య పేరు?” అడిగాడు పంతులుగారు.

“ఆర్భాటం శారద” చెప్పారు కామేశం గారు. ఆయన తల్లిగారి పేరు, నాయనమ్మగారి పేరుకూడా అడిగాడు పంతులుగారు.

“ఆర్భాటం శారదప్ప. ఆర్భాటం సుందరప్ప... ఆర్భాటం వెంకాయప్ప” అంటూ ముగ్గురికీ మూడు పిండాలు పెట్టించి పూజ చేయించాడు.

బియ్యం కూరగాయలు ఒక విస్తట్లో పోయించి, తనకాళ్ళు కడిగి తనకు దానం ఇవ్వమన్నాడు.

పంతులుగారికి ఇవాల్సిన ఫీజు ఇచ్చేసి స్నానానికి వెళ్ళాడు కామేశంగారు.

నేను ఆయన కోసం ఎదురుచూస్తూ నిలబడ్డాను. ఆయన నదిలో మునిగారు. అంతవరకూ కనిపించారు. ఆ తరువాత కనిపించలేదు. చాలాసేపు వెదికాను. ఆయన దొరకలేదు.

నాకు భయం వేసింది. మేడమ్ గారికి ఫోన్చేసి జరిగిందంతా చెప్పాను.

22. కాళీ

నెలరోజులకైనా వస్తారనుకున్న కుంతల, సుందరం రానేలేదు. కనీసం ఆర్మెల్లయిపోయింది.

సత్యవతమ్మగారు మంచానపడి కోలుకుంది. ఇక్కడ కొలువు కుదుర్చుకుంది. పదిమందికి సేవలందిస్తోంది.

సత్యవతమ్మ గారు కాళీనుండి వెనక్కి వచ్చి చాలా మంచి పని చేశానను కుంటున్నారు. అక్కడ ఉంటే గంగాస్నానం గుడికెళ్ళిరావటం, కరివెళ్ళవారి సత్రంలో భోజనం చేయటం తప్ప ఇంకో పనిలేదు.

ఇక్కడ సౌదా ఆమెకు చేతినిండా పనిచ్చింది. శరణాలయంలో వాడుల బాగోగులుచూసుకునే బాధ్యత ఆమెకే అప్పగించింది.

‘సౌదాతల్లీ! చిన్నప్పటి నుండీ జొన్నలు దంచి, పిడకలు చేసి, బియ్యం విసిరి, కట్టెలు కొట్టి కష్టపడిన శరీరం ఇది. ఊరికే కూర్చుని తినటం నాకు ఇష్టంలేదు. మీ అందరూ నా పిల్లల్లాంటివాళ్ళే! మీతోపాటే నేనూ ఇక్కడ పనిచేస్తాను” అన్నారావిడ.

“వృద్ధుల సమస్యలు వృద్ధులకే బాగా తెలుస్తాయి... మీరు వాళ్ళని ఆదరంగా చూసే బాధ్యత తీసుకోండి!” అంది సౌదా.

శరణాలయంలో వృద్ధుల విభాగానికి ఆవిణ్ణి ఇన్‌ఛార్జిని చేసింది సౌదా!

మహిళలకు ఉపాది, వృత్తి విద్యల విభాగాన్ని నేను చూసుకుంటున్నాను.

ఇంటింటికీ తిరిగి హౌస్‌వైపుల్లా ఉండిపోవద్దని ప్రబోధించటం, ఆదాయం సమకూర్చుకునే ఉపాయాలు చెప్పటం, గృహహింసను ఎదుర్కోవటంలాంటి విషయాలను ప్రచారం చేయటం... ఇవన్నీ నా ద్వారా జరుగుతున్నాయి.

అనేకమంది స్వయంసేవకులు... పెద్ద పెద్ద డాక్టర్లు, లాయర్లు, ఇంజనీర్లు, వ్యాపారులూ శరణాలయానికి వచ్చి ఇక్కడ జరిగే కార్యక్రమాల్లో సహకరిస్తున్నారు.

ఆర్థికపరమైన ఇబ్బందుల్లేవు కాబట్టి. ఎంత పెద్ద ప్రాజెక్టునైనా ధైర్యంగా చేయటానికి మా శరణాలయం ముందుకొస్తోంది. కలెక్టరు, కమీషనరు మాకు గొప్ప ప్రోత్సాహం ఇస్తున్నారు.

ఈ పనుల రంధిలో పడి కుంతలా సుందర్‌ల సంగతే మర్చిపోయాం. ఆశ్చర్యం ఏమంటే వాళ్ళిద్దరూ కూడా ఆ విషయాన్ని మరిచిపోయినట్టే కనిపించారు.

ఈ మధ్య సుందరానికూడా ప్రమోషన్ వచ్చిందట... ఐటీ రంగంలో ప్రమోషన్లు రావటం అంటే, ఇల్లూ సంసారాలకు దూరం కావటమేనన్నది జగన్నుడి.

“ఈ నెల్లో కూడా కుదిరేలా లేదు! పని ఒత్తిడి బాగా ఉంది. అర్ధరాత్రి దాకా పనిచేస్తున్నా టైమ్ సరిపోవట్లేదు” అంది కుంతల.

“మరి మీ ఇద్దరి పెళ్ళి సంగతేమిటి” అనడిగింది సౌదా...

“తీరిగ్గా ఉన్నప్పుడు చూద్దాంలేవే... ఇప్పుడు దానికేం తొందరొచ్చిందీ...” అని సమాధానం చెప్పింది కుంతల. ఈ మాటలో చాలా అర్థాలున్నాయని సౌదా భావించింది.

నేను సత్యవతమ్మగారి కోడలిని సంగతిని సుందర్ ఆమెకు చెప్పలేదు. నేను కూడా చెప్పలేదు. సెపరేషన్ కోసం చట్టపరమైన ఫార్మాలిటీస్ ని సుందర్ ఈలోగా పూర్తిచేసివుంటే బావుండేది. బహుశా ఒక్కడే రావటానికి భయపడివుంటాడు.

చట్టవ్యతిరేకంగా ఆ ఇద్దరూ కలిసి జీవించటం ఇంతకు మునుపు చెల్లించేమోగానీ ఇప్పుడు చెల్లదు. అందుకని, ఈ నెల్లో తప్పకుండా రావాలని గట్టిగా చెప్పింది సౌదా!

ఒకరోజు సాయంత్రం బెజవాడ గాంధీనగరం సబ్ జైలు జైలరుగారట... సౌదానివచ్చి కలిశాడు. ఆయన చెప్తున్న విషయాల్లో ముఖ్యమైనది సౌదా భర్త గురించే!

“ఆరునెలల కఠినకారాగారశిక్ష అనుభవిస్తున్న ఈ వ్యక్తి మీకు భర్త అనీ, మీ పైన భౌతికదాడి చేసిన కేసులో ఇతను శిక్ష పడ్డవాడనీ తెలిసి మీతో మాట్లాడాలని వచ్చాను” అన్నాడు జైలరు.

“చెప్పండి. మా శరణాలయంనుండి మీరు ఏం కోరుతున్నారు?” అంది గంభీరంగా.

“అతనికిప్పుడు మాటా, చూపూ పూర్తిగా పడిపోయాయి. ఎడమచెయ్యి, కాలూ రెండూచచ్చబడ్డాయి. ఇంకా ఎక్కువకాలం అతను బతకకపోవచ్చని వైద్యులు చెప్తున్నారు.

“శలో అతన్ని స్వయం సేవక సంఘాలకు అప్పగించటమే పరిష్కారం అని మా పై అధికారులు భావించారు. నిజాయితీ, నిబద్ధతతో పనిచేసే శరణాలయంగా మీకు గల పేరు ప్రతిష్టలు వినివచ్చాను. ఇప్పుడతను చూడలేదు. పలకలేదు. మనం ఏవైనా చెపితే వినిపించిందో లేదో తెలియదు. న్యూరాలజిస్టు రోజూ వచ్చి చూసి వెళుతున్నారు. ఆశలేదంటున్నారు...” అన్నారు జైలరుగారు.

“అయ్యో!” అంది సానుభూతిగా సౌదా! జైలరు తన సంభాషణ కొనసాగించాడు.

“ఆ వ్యక్తి ఎలాంటివాడైనా అవసానదశలో ఉన్నవాడు కాబట్టి, మా డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించిన పై అధికారులు అతన్ని పెరోలుపైన విడుదల చేసేందుకు అంగీకరించారు. విడుదల చేసిన తరువాత అతన్ని ఎక్కడికైనా మేము తరలించటమేగానీ, తనకు తానుగా వెళ్ళగలిగే పరిస్థితి లేదు...” అని వివరించాడు జైలరు.

“ఈ విషయంలో మీ అభిప్రాయం తెలుసుకుందామని...” అంటూ అర్హోక్తిలో ఆగారాయన. సౌదా సమాధానం ఏం చెప్తుందా అని నేను కూడా ఎదురుచూశాను.

సౌదా నన్ను పిలిచింది. “వృద్ధాశ్రమం ఇన్‌ఛార్జ్ సత్యవతమ్మగారిని ఒకసారి ఇక్కడకు తీసుకురా...” అని చెప్పింది.

సత్యవతమ్మ గారికి సౌదా భర్త గురించిన విషయం అంతా పూర్తిగా చెప్పి, అతని ప్రస్తుత దీనావస్థని వివరించి కూడా చెప్పాను. సౌదా దగ్గరికి ఆమెను వెంటబెట్టుకు తీసుకువెళ్ళాను.

ఆమెని చూస్తూనే గౌరవంగా కూర్చోమని చెప్పింది సౌదా.

“మన మీద హత్యాయత్నం చేసిన ఒక వ్యక్తి ఇప్పుడు దీనావస్థలో ఉన్నాడు. చివరి ఘడియలంటున్నారు. ఏం చేద్దాం...?” అని సూటిగా అడిగింది.

దానికి సత్యవతమ్మగారి సమాధానం గొప్పది. “అమ్మా! అతను నీ భర్త కాబట్టి నీకావిషయం తెలియజేయటానికి జైలరు గారువచ్చారనుకుంటాను...”

వృద్ధాశ్రమం నడుపుతూ ఉండకపోయినా ఆ వ్యక్తిని చేరదీయటం మనిషిగా మన బాధ్యత. అతని అమానుషీయం అయినప్పటికీ మనం మనుషులం కాకుండా ఎందుకుపోవాలి...?

మన వృద్ధాశ్రమంలో ఎందరో వయోవృద్ధులున్నారు. వారి గతచరిత్రలు మనం అడక్కుండానే శరణు ఇస్తున్నాం. పసిపాపల్ని సాకినట్టు సాకుతున్నాం. వాళ్ళెవరూ మన చుట్టాలు కాదు. వాళ్ళ కులాలు, మతాలూ మనం తెలుసుకోవట్లేదు.

ఇప్పుడింకో జీవి మనతో కలిసి జీవించటానికి వస్తున్నాడు జీవించనిద్దాం.

ఆయన ఆయుష్షుని మనం నిర్దేశించగలమా... ఏమో ... బతకనూవచ్చు...

చావు అంచుదాకా వెళ్ళి తిరిగొచ్చినవాళ్ళెందరు లేరూ...” అన్నదావిడ!

అప్పుడు సౌదా తన సహజధోరణిలో జైలరుగారికి చెప్పింది.

“అయ్యా! మా సత్యవతమ్మగారు చెప్పిందే మా విధానం. ఆ వ్యక్తిని ఫలానా అని చెప్పకుండా నేరుగా ఇక్కడకు తీసుకొస్తే మేం ఇంకా ఎక్కువగా ఆదరించి వుండేవాళ్ళం.

మీరు అతని గురించి ముందుగా చెప్పినందువలనే నేను స్వార్థానికి లోనుకాకుండా, మా నిర్వాహకులతో చర్చించవలసివచ్చింది. మా వాళ్ళంగీకరించారు కాబట్టి, మీరు సంకోచించకుండా ఆ వ్యక్తిని ఇక్కడ చేర్చవచ్చు...” అంది.

జైలరు కృతజ్ఞతలు చెప్పి లేచాడు. వెళుతూ ఒక విషయం చెప్పాడు.

ఆ వ్యక్తిని పాపభీతి వెన్నాడిన మాట నిజం కానీ, ఈదుస్థితి మనోవేదనవలనో, పశ్చాత్తాపం వలనో అతనికి వచ్చింది కాదు. సిఫిలీస్ వ్యాధి మెదడుకు పాకినందువలన కలిగిన పరిస్థితి అది... కొన్నినిరర్థక జీవితాలంతే! బతికినంతకాలం పరాన్నజీవులుగా

బతికి ఇలా నశించిపోతారు. దేవదాసు రామాపురం వెళ్ళి పార్వతిని చేరినప్పుడు ఏ స్థితిలో ఉన్నాడో అదే స్థితిలో ఇతనూ ఉన్నాడు. మీరు గేటు మూసినా, తెరిచినా అతను జీవించేది కొన్ని ఘడియలే! మీచేతుల్లో పోతే అతనికి అదొక ఆత్మశాంతి...అంతే!” అని.

నేనూ, సత్యవతమ్మగారూ మాత్రమే కాకుండా, సౌదా కూడా ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకుంది.

మా శరణాలయానికి రెగ్యులర్ గా వచ్చే ప్యానెల్ డాక్టర్లందరూ ఆయన్ను పరీక్షించారు. ఇన్ ఫెక్షన్ కంట్రోల్లో కొస్తే అతను బ్రతికే అవకాశాలున్నాయన్నాడు న్యూరాలజిస్టు.

శరణాలయంలోనే ఉంచి, పెద్దస్థాయి ట్రీట్ మెంట్ ఇచ్చారు. అందరి శ్రమా ఫలించింది.

వారం అయ్యాక కళ్ళు తెరిచి చూశాడతను. నోట్స్ పాలుపోస్తే గుటక వెయ్యసాగాడు. అమ్మయ్య అనుకున్నాం. “మొత్తానికి అమ్మగారి పసుపూ కుంకుమలు గట్టివి...” అంటున్నారు అమ్మలక్కలు, సౌదామిని అది విని, నాతో అంది.

“లోకంకోసం కాదు, మనసుకోసమూ, మనకోసమూ మనం మనిషిలా ఆలోచించాలి” అని! రోజూ పనిగట్టుకొని వచ్చి చూసిపోతున్న జైలరుగారి ఆశ్చర్యానికి అంతేలేదు... మెచ్చుకోలుగా ఆయన అన్నాడు.

“ఇతను బతకటం అనేది ఒక మిరకిల్. బతికేవాడికిగానీ, బతికించినవారికిగానీ, ఎంతో గొప్ప సంకల్పబలం ఉంటేనే ఇలాంటివి సాధ్యం అవుతాయి. ఇతని విషయంలో మొదటిది శూన్యం. ఫలానా డాక్టరుగారి హస్తవాసి గొప్పది. ఫలానా డాక్టరమ్మ గారు కాన్పుచేస్తే నుగపిల్లాడు పుడతాడు అంటుంటారు జనం.

మీ శరణాలయంలో చేరితే చచ్చేవాడు తప్పకుండా బ్రతుకుతాడు... ఇది నా సెంటిమెంట్...! మిగిలిన ఇతని శిక్షాకాలం మీ ఆశ్రమంలో శిక్షగాకాలంగా మారుతుంది.

నేరం చేసినవాడికి శిక్ష వేసేది కక్ష తీర్చుకోవటానికి కాదు, వాడిలో పరివర్తన తీసుకురావటానికి! మా జైళ్ళు కేవలం శిక్షాలయాలే! పవిత్రమైన మీ శరణాలయం ఒక పరివర్తనాలయం! “పరివర్తన కలిగితే దేశానికి పనికొచ్చే ఒక వ్యక్తిని తయారుచేసినట్టే” అన్నాడు.

నాక్కూడా అలానే అనిపించింది... సౌదామిని మొగుడికి ఇంకా నూకలున్నాయి. ఈ శరణీలయ బలమే అతన్ని బతికించింది. మానవత్వం మా చేత ఆయనకు సేవలు చేయించింది! బతికిన తరువాత దేశాన్ని అమ్ముతాడో, నమ్ముతాడో ఎవరికి తెలుసు...?

ఈ రోజు ప్లేటులో కుంతలా సుందరాలు వస్తున్నారు. కాలం మళ్ళీ ఏ మెలికలూ పెట్టకుండా ఉంటే, ఆ ఇద్దరికీ ముడిపెట్టి పంపించేయాలనేది నా తపన....!

-- XXX --

22. సాదామిని

ఈ కథ నాతోనే మొదలైంది నేనే దీనికి ముగింపు పలకాలి.

నా జాతకం కూడా నాకు పనికొచ్చేది కాదు. “ఇతరులకోసమే నువ్వు...” అని రాసినట్టున్నాడు భగవంతుడు నా గురించి.

చదువుకునే రోజుల్లో కాలేజీ అమ్మాయిల్ని మగాళ్ళ బారినుండి కాపాడటానికి పనిచేసేదాన్ని. నా వరకూ వచ్చేసరికి ఒక మగాడికింద నలిగిపోయాను.

మహిళాచైతన్యం కోసం పోరాడాలనుకునేదాన్ని! బహుశా కాళీ ప్రభావం కావచ్చు! కానీ, అత్తారింట్లో సక్కుబాయిలాగా బతికినన్నాళ్ళూ ఆ చైతన్యం వీసమెత్తుకూడా కలగలేదు నాకు.

స్త్రీ పురుష సమానత్వం కావాలని ఉపన్యాసాలిచ్చేదాన్ని, అత్తారింట్లో ఉన్నన్నాళ్ళూ ఆ సంగతే గుర్తులేదన్నట్టు ఉండిపోయాను.

ఇన్నేళ్ళుగా గుండెల్లో కరడుగట్టుకుపోయింది కసి...

ఒకరోజు బాగా తాగొచ్చి “నిన్నాదిలేస్తున్నాను... నీ దిక్కున్న చోటుకు పోయి చెప్పుకో...” అన్నాడు మొగుడు.

గృహహింస చట్టం ఉందని నాకు తెలీదా...? తెలుసు. కానీ పోలీసు స్టేషనుకు వెళ్ళినందువలన ఆ పోలీసాయన నా మొగుణ్ణించి వసూళ్ళు చేసుకొని లాభపడతాడే తప్ప నాకు ఒరిగేదేమీ లేదు... “నిన్ను లేపేసి ఒక పదివేలు నావి కావనుకున్నానంటే చాలు” అని బెదిరించేవాడు.

అది బెదిరింపు కాదు, అదే జరిగిందికూడా! నా మెడకు ఉరి తగిలించినా నన్ను చంపటం అతనికి చేతకాలేదు. పాతకాలంనాటి ఫ్యాను కావటంతో అది విరిగి నా నెత్తిన పడింది. నేను ఫ్యానుతో సహా కిందపడ్డాను. బాల్బీతన్నటం కూడా చేతకానిదానిలా మిగిలిపోయాను.

లాయర్ సదాశివ నాకు పంపిన కోర్టు ఉత్తర్వులు మొగుడుగాడి చేతుల్లో పడకుండా దాయటానికి చాలా కష్టపడాల్సివచ్చింది.

అందుకని ఆ సంగతి నాకు తెలీదనుకున్నాడు. ఉరివేసి చంపేసి ఆత్మహత్యగా చిత్రించాలనుకున్నాడు. అది ఫెయిల్ కావటంతో ఇంట్లోంచి వెళ్ళగొట్టాడు.

ఇదే అదనుగా నేను బయటకు వచ్చేశాను. ఆ రోజు ఆ తెగింపు నిర్ణయం తీసుకొకపోతే నా అంతబుద్ధిమాలింది ఇంకొకటి ఉండేది కాదు. అసమయం వచ్చేవరకూ అగక తప్పలేదు. ముందే లేచి వచ్చినట్లయితే ఈ రిజల్టు ఉండేది కాదు.

ఏలూరునుండి బెజవాడ దాకా ఎలా వచ్చేశానో నాకే తెలీదు.

వరదలో కొట్టుకుపోతున్నవాడికి ఊతకర్ర దొరికనట్టు ఆ సందెచీకట్లో కామేశం నాకు దొరికాడు. నిజం చెప్పాలంటే నేను అతన్ని ఎక్స్ప్లాయిట్ చేశాను.

ఆ పరిస్థితుల్లో అలా చెయ్యక తప్పలేదు. కామేశం ఒక తోడుమాత్రమే కాదు, అనుక్షణం మనోదైర్యం అందించే టానిక్‌లాంటివాడు. ఎందుకో పరిచయం అయిన క్షణంనుండీ నేనంటే అమితభయభక్తులు ప్రదర్శించాడు.

అతని గురించి నేను గొప్పగా చెప్పుకోగలిగిందేమీలేదు... క్యారెక్టరురీత్యా చూస్తే, నా భర్తకూ అతనికీ పెద్దతేడా ఏమీలేదు. నాతో వ్యవహరించిన తీరులోనే అతను భిన్నంగా ప్రవర్తించాడు. బహుశా అతని దారిద్ర్యం, దౌర్భాగ్యం అతని ఆహాన్ని చాలావరకూ చంపేశాయి.

కానీ, జేసిక్ లక్షణాలు కొన్ని ఉంటాయి కదా! అవి అతన్ని గిరీశం మాదిరి తయారుచేశాయి. గిరీశం ఒక వ్యాగబాండ్ కాపర్సుకు మాత్రమే కక్కుర్తిపడతాడు. కానీ, రామప్పంతుల్ని మించిన వాడు నా మొగుడు! గుళ్ళో లింగాన్ని కూడా కలిపి మింగేస్తాడు.

అందుకే, కామేశాన్ని నాతో ఉండనిచ్చాను. నా మానమర్యాదలకు అతనితో ఎలాంటి ఇబ్బందులూ లేకుండా చూసుకోగలిగాను. అది, కామేశం నాకు ఇచ్చిన సహకారమే!

గాడ్సేలాంటి వ్యక్తులను గాంధీజీలాంటి వ్యక్తులుగా మార్చటం అసాధ్యమేమీ కాదు. కామేశానికి అర్హతకు మించిన అధికారాలిచ్చాను. అతనిలో నేనాశించిన మూర్ఖ కొద్దికొద్దిగా వస్తోందని సంతోషించాను. మొదట్లో భయపడి చాలాసార్లు పారిపోయాడతను. మళ్ళీ బుద్ధి తెచ్చుకుని తిరిగి వచ్చేవాడు. రిజిస్ట్రేషన్ రోజునమాత్రం చెప్పాపెట్టకుండా మాయం కావటం నాకు బాధనిపించింది. ఒక భావదారిద్ర్యాన్ని నమ్ముకుంటే ఇలానే ఉంటుందని ఆ రోజు బాగా కోపం వచ్చింది.

అదే రోజున కుంతలావాళ్ళు కూడా రాలేకపోవటంతో ఆ రోజు ట్రస్టు రిజిస్ట్రేషన్ ఆగిపోయింది. లేకపోతే, ఎదురుగా ఉన్న డ్రైవరు శివా పేరుని అప్పటికప్పుడు చేర్చాల్సివచ్చేది.

అయినా ఆఖరు అవకాశంగా నేనే అతనింటికి వెళ్ళి అతన్ని బలవంతంగా నాతో తీసుకొచ్చాను. మనిషి ఎలా మారాలో గట్టిగా నూరిపోశాను. ఎందుకు మారాలో వివరించి చెప్పాను. మారతానన్నాడు. చాలావరకూ మారాడు కూడా!

అతనిలో మానవత్వం చిగురు వేస్తోందనిపించింది. సంతోషించాను. ఒకడి బతుకు బాగుచేసినా జన్మ ధన్యమైనట్టేకదా... అని!

ఆ తర్వాతే అసలు కథలు మొదలయ్యాయి. పూటకో మెలిక చొప్పున కాళీ, కుంతలా, సుందరం మూడుపాయల పెద్దజడలా నా చుట్టూ పేనసుకున్నారు.

కుంతల, కాళీలంటే నాకు అంత ఇష్టం కలగటానికి ఆ ఇద్దరూ తాము ఏది కావాలని కోరుకున్నారో దాన్నిసాధించటంలో గొప్ప విజయాన్ని సాధించటం ఒక కారణం.

కుంతల పెద్ద ఉద్యోగిని అయ్యింది.

కాళీ గొప్ప సామాజిక కార్యకర్త, ఉద్యమనాయకురాలూ అయ్యింది. అవకాశాలు కలిసొచ్చే వరకూ అణగిమణిగివుండి, నా కలల్ని నిజం చేసుకునే దిశలో నేనూ నడిచాను.

మా ముగ్గురి దారులూ వేర్వేరు కావు. భావాలూ వేర్వేరు కావు. జీవితాలే వేరుగా నడిచాయి. 'యద్భావం తద్భవతి' అంటారు మన భావాలు ఎలా ఉన్నాయో మన జీవితాలూ కూడా అలానే నడుస్తాయట.

నేను మొదట్నుండీ, మగవాళ్ళను అల్లంతదూరాన ఉంచి వాళ్ళతో సివంగి అనిపించుకోవాలనే చూసేదాన్ని కాళీ తనకు మగపొడగిట్టనిదానిలా ఉండేది. ఈ లోకంలో మగాడే ఉండకూడదన్నంతగా దాని ఆలోచనలుండేవి. ఏ విషయం గురించి మాట్లాడినా అది చెప్పింది ఒక మగాడేగా 'అది రాసిన ఒక మగాడే'గా అనేది.

ఒకసారి మీటింగులో ఇదే ప్రశ్న ఎవరో అడిగితే, 'ఈ ప్రశ్న అడిగినవాడు మగాడేగా' అంది! అవును నేను మగాణ్ణే అన్నాడతను. అదే 'పురుషాహంకారం' అంటే అన్నది కాళీ!

"స్త్రీ అహంకారం మంచిదా!" అనడిగారెవరో... ఆ రోజు పెద్ద గొడవయ్యింది. ఆఖర్లో కుంతలకు మాట్లాడే అవకాశం వచ్చింది.

"అహంకారం స్త్రీలకి ఉన్నా, పురుషులకు ఉన్నా ఇద్దరిదీ తప్పే! సమన్వయం కావాలి. సామరస్యం కావాలి. ఒకరికోసం ఒకరుగా బతకాలి. ఎవరికోసం వాళ్ళే బతికితే స్త్రీ పురుష సమానత్వం ఎన్నటికీ రాదు..." అంది కుంతల.

"కుంతల చెప్పింది పలాయనవాదం" అంది కాళీ.

బయటకొచ్చాక వాళ్ళిద్దరికీ ఈ విషయంలో పెద్ద తగువే అయ్యింది.

"భార్యభర్తలు ఒకరినొకరు అర్థం చేసుకుని, సామరస్యంతో జీవించటం పలాయనవాదం ఎలా అవుతుందే... ఏ సూత్రం ఆధారంగా ఈ నిర్ధారణ చేశా...?" అని నేను కూడా కాళీని నిలదీశాను.

"రేపు నీకు పెళ్ళయ్యాక, నువ్వు నీ సామరస్యవాదాన్ని ఉపయోగించు, నీ మొగుడు మాత్రం తన అహంకారవాదంతో నిన్ను అణగతొక్కుతుంటాడు... అప్పుడు తెలుస్తుందే నీకు, అది చెప్పేది పలాయనవాదం అవునోకాదో..." అంది కాళీ!

నా విషయంలో దాని నోటి వాక్కు ఫలించింది. అచ్చుగుద్దినట్టు అలానే జరిగింది. ఆ మగాణ్ణి నాకు దగ్గరకాకుండా మాత్రమే నేను చెయ్యగలిగాను.

“నాకైతే జీవితం సమస్యకానేకాదు! నా తుపాకీ నాకుంది. నా గుండె నిబ్బరం నాకుంది. నా పోరాట జీవితం నాకుంది. అవే నా సర్వస్వాలుగానీ, సుందరాలు కాదు!”

ఇలా సాగింది మా సంభాషణ. కాళీ ఆంతర్యం అర్థం అయ్యింది. కుంతల ఆంతర్యం కూడా అర్థం కావాలి. ఈ ఆర్వేల్ల కాలంలో అది ఏం ఆలోచించిందో తెలియాలి....

కుంతలావాళ్ళు వచ్చాక ఆ ముగ్గుర్నీ కూర్చోపెట్టాను. సుందరంగారి తల్లి సత్యవతమ్మ గారిని కూడా కూర్చోపెట్టాను.

ఇప్పటివరకూ కాళీ తన కోడలన్న సంగతి ఆమెకు తెలియదు. నేనే చెప్పాను.

“అమ్మా! నా మాటలు జాగ్రత్తగా వినండి. కాళీ అనే ఈ భద్రకాళి నీకు నీ భర్త ఇచ్చిన కోడలు. ఈ కుంతల నీకు నీ కొడుకు కోరి ఎంచుకున్న కోడలు. ఈ ఇద్దరిలో ఎవరు కావాలి...?” అనడిగాను.

సత్యవతమ్మగారు కొద్దిసేపు మౌనం వహించింది. తరువాత గట్టిగా గాలి పీల్చుకుని మాట్లాడటం మొదలెపెట్టింది.

“తల్లుల్లారా... మీరంతా బాగా చదువుకున్న ఆడపిల్లలు. నాకే ఒక కూతురుంటే మీలా చదివించి ఇంత గొప్పగా చేయగలిగేదాన్నికాదేమో...! మేం మా చిన్ననాటి నుండీ పెరిగినటువంటి పరిస్థితులు వేరు. ఇప్పటి మీ పరిస్థితులు వేరు.

నాన్న చెయ్యి గుండ్రంగా తిరిగి చూపుడువేలు ఏ మనిషి దగ్గర ఆగుతుందో వాడే మాకు మొగుడు అనుకునేవాళ్ళం మా చిన్నప్పుడు. నాన్న వేలువంకే చూస్తూ గడిపేవాళ్ళం.

మాకు ఇష్టాయిష్టాలంటే ఏమిటో తెలీవు. మొగుడుంటే దేవుడు...! తాగి ఇంటికొచ్చి తన్నాడనుకోండి... వెంటనే మా పెద్దాళ్ళు ‘తంతే తన్నాడులోనే... ఇంతమాత్రానికే అంత ఏడవాలా... మేం అంతా తన్నులు తినకుండానే జీవిస్తున్నామంటావా...? అనే వాళ్ళు.

అందుకని ఏడుపుని కడుపులోనే కుక్కేసేవాళ్ళం.

మంగళసూత్రాలు కళ్ళకద్దుకొని, పతిదేవుని పాదాలకు నమస్కరించి నిద్ర లేచేవాళ్ళం.

రోడ్డు వాకిలి ఊడ్చి, పేడకళ్ళాపు చల్లి ఇంట్లోకొచ్చి, గుండిగల నిండా నీళ్ళు తోడి, బండెడు అంట్లు తోమి, మూటెడు బట్టలు ఉతికి, కట్టెలు కొట్టి మడి కట్టుకుని వంటలు చేసేవాళ్ళం.

మహానివేదన అయ్యాకే నోరు తెరిచి మాట్లాడేవాళ్ళం. అయినా మాకు అలసట అనిపించేది కాదు. నేను పదేళ్ళ వయసులో ఉన్నప్పుడు రోలుదగ్గర కూర్చుని పిండి రుబ్బుతుంటే మా ఇంటిపక్కన రామాయమ్మగారి కోడలొచ్చి “వదినా! మనదేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చిందట...” అని చెప్పింది. నేను నమ్మను పొమ్మన్నాను.

అప్పట్లో స్వాతంత్ర్యం అంటే ఏమిటో అనుభవపూర్వకంగా మాకేం తెలుసు...?

‘ఇంగ్లీషోడి బదులు తెలుగోడు గద్దెనెక్కటం... అని నేనంటే, “తెలుగోడు గద్దె ఎక్కితే అత్తింట్లో ఆరళ్ళను రద్దు చేస్తాడా...?” అనడిగింది మా వదిన!

నేను మడిమీద వున్నాను కాబట్టి దాని నోరు మూసేయలేక, 'ష్ట్...' అన్నాను.

ఇంతలో మా మావగారొచ్చి “అడవాళ్ళు! మీకు రాజకీయాలెందుకే! మాటల్లోపడి, పచ్చట్లో ఉప్పు బదులు ఉప్పులో పచ్చడి వేసి చస్తారు. తినలేక మేం చావాలి...” అని అరిచి వెళ్ళాడు. అలా గడిచిపోయింది మా బాల్యం.

మీరేవేవో కలలంటారు. అవి మొగ్గ తొడక్కమునుపే పెళ్ళిళ్ళు అయిపోయాయి మాకు. మొగ్గలూ పూలూ లేకుండానే కడుపులో కాయలు కాచాయి. సుందరానికి పైన అరడజనుమంది ఆడపిల్లల్ని కన్నాను. సుందరం ఆఖరున పుట్టాడు. వీడొక్కడే నాకు మిగిలాడు.

వాడిపైనే ఆశలు పెట్టుకుని జీవిస్తున్నాను.

వాడేదో నన్నుద్ధరించాలని నాకు ఏ కోశానా లేదు. నన్ను తనదగ్గర పెట్టుకుని పోషించాలని కూడా కోరుకోవటంలేదు. వాడిసంసారాన్ని చక్కబెడితే నా బాధ్యత తీరుతుందంటే!

నిన్న మొన్నటిదాకా వందమందికి గుండిగడు అన్నం, కూర, పప్పు, వగైరా అవలీలగా వండి వార్చేసేదాన్ని. నాకు ఇప్పటికీ ఎవరి ఆసరా అక్కర్లేదు.

ఇప్పుడు నువ్వొచ్చి కాళీ... కుంతల ఇద్దరిలో నా ప్రాధాన్యత ఎవరికీ అనడిగావు కాబట్టి చెప్తున్నాను. పెళ్ళివ్వగానే వెళ్ళిపోయినా ఇన్నేళ్ళ ఎడబంధాన్ని మరిపిస్తూ, చచ్చిన నన్ను బతికించి మళ్ళీ నడిపించింది చూశావా... ఆ పిల్లకన్నా దేవత ఎవరుంటారు...? వస్తే కోడలు పిల్ల అలాంటిది రావాలని కోరుకుంటాను...” అంది సత్యవతమ్మగారు.

ఆ దెబ్బతో అందరమూ అవాక్కయ్యాము.

“నా ఇష్టాన్ని నా కొడుకుపైన రుద్దటం నాకూ ఇష్టం ఉండదు. మీ భాషలో అనుకునేట్టు నేనేమీ ఛాందసవాదం బాపతు కాదు.

కాంగ్రెసుకు ఓటేయకుండా ప్రకాశంపంతులుగారి పార్టీకి వేశానని మావారు నన్ను మూడ్రోజులపాటు అన్నం తిననివ్వకుండా మాడ్చారు. అయినా గౌరవాలు తగ్గలేదు.

‘పతియే ప్రత్యక్షదైవం’ అనుకున్నాం కాబట్టే మా సంసారాలు నిలబడ్డాయి. ఇవాళమీరంతా చదువుకొని మీకాళ్ళమీద మీరు నిలబడగలుగుతున్నారు కాబట్టి ఎదురు తిరగలుగుతున్నారు. ప్రశ్నించగలుగుతున్నారు.

పెళ్ళిళ్ళంటే ఇలాగే జరగాలని నేను కోరుకుంటున్నాను.

అడపిల్లని మగపిల్లవాడు, మగపిల్లవాణ్ణి అడపిల్ల పరస్పరం అర్థం చేసుకున్నాకే

పెళ్ళిళ్ళు జరగాలి. చెప్పానుగా మా రోజుల్లో ఆడపిల్ల అభిప్రాయం అడగటం కన్నా చేతకానితనం ఇంకొకటి లేదన్నట్టుండేది పరిస్థితి.

“ఆడదాంతోనా వ్యవహారాలు...” అంటూ కేకలేసేవాళ్ళు. మిస్సమ్మ సినిమా చూసొచ్చి ‘పెళ్ళాం కొంగుపట్టుకు తిరిగే వెర్రినాగన్నలకు నచ్చాలి. ఈసినిమా...’ అన్నారు మా వారు. అదీ ఆనాటి పరిస్థితి ఇప్పుడలా ఉంటే చెల్లదు. ఆడపిల్లకు సమాన గౌరవం ఇవ్వాలి. లేకపోతే ఆడపిల్ల మన ముఖాన్నే తిరస్కరించేస్తోంది. ఇంకొన్నాళ్ళకు పెళ్ళికూతుళ్ళు దొరకని పరిస్థితి వస్తుంది.

పాతికేళ్ళ క్రితం లేడీ డాక్టర్లు స్కానింగులు విపరీతంగా తీయించి పుట్టబోయే బిడ్డ ఆడపిల్ల అయితే గర్భస్రావాలు చేశారు. ఇవ్వాళ పాతికేళ్ళ ఆడపిల్లల సంఖ్య తక్కువగా ఉండటానికి అది కూడా ఒక కారణం తర్వాత స్కానింగుచేసి బిడ్డ ఆడో మగో బయటకు చెప్పకూడదన్నాక ఆడపిల్లలు మళ్ళీ బతకటం మొదలయ్యింది.

అంటే రానున్న పది పదిహేనేళ్ళపాటు ఆడపిల్లల కరువు నడుస్తుందన్నమాట. అందాకానే కాదు ఆ తరువాత కూడా మగపిల్లలే అణగిమణిగివుండాలన్న రోజులు ముందున్నాయి.

ఇవ్వాళ పౌరుషాలకు పోయి, తేలిగ్గా విడాకులు ఇచ్చేస్తున్నారు కొత్త దంపతులు! మొదటి మూడేళ్ళు పొరపొచ్చాలు లేకుండా ఉంటే ఆ దాంపత్యం గట్టిగా ఉంటున్నట్టు లెక్క! విడాకుల కోసం కోర్టుకెక్కటాలు ఎక్కువగా మొదటి సంవత్సరంలోపే వస్తున్నాయి. కారణం ఆ ఇద్దరి మధ్యా అవగాహన కుదరకపోవటమే!

మా అబ్బాయి, వాడు కోరుకున్న అమ్మాయి ఒకరినొకరు ఆరేళ్ళపాటు అర్థం చేసుకున్నారు. కాబట్టి వాళ్ళిద్దరి సంసారానికీ ఢోకాలేదని గట్టిగా చెప్పగలను. అలాగని పెళ్ళికి ముందే ఇలా ఒకే ఇంట్లో కలిసి జీవించటాన్ని ఎలా ఒప్పుకుంటాము...?

ఆ సంగతి నాకు అప్పుడే తెలిసివుంటే తీవ్రంగా ఎదురుతిరిగివుండేదాన్ని.

మీరెలా ఆమోదించారో తెలీదుగానీ, అది సమాజ క్రమశిక్షణకు దెబ్బ. అలాంటివాటిని తప్పనిసరిగా ఖండించాలి...” సత్యవతమ్మ గారు అనర్గళంగా మాట్లాడుతుంటే మాకు నోటమాట రాలేదు. “ఇన్ని విషయాలు ఎలా తెలిశాయండీ మీకు...” అనడిగాను ఆశ్చర్యంగా!

తెలుసుకోవాలనే జిజ్ఞాస ఉంటే అన్నీ తెలుస్తాయమ్మా!” అని నవ్వారావిడ.

“ఈ ఇంట్లో పెళ్ళికొడుకు, ఆ ఇంట్లో పెళ్ళికూతురు ఉంటే ఒకరినొకరు అర్థం చేసుకోవటం ఎలాసాధ్యం అవుతుందీ...?” అనడిగాను.

దానికి ఆవిడ చెప్పిన సమాధానం ఇది...

వాడు చేయకపోయానా నేనుచేయాలి. పెద్దదాన్ని... నాకా బాధ్యత ఉంది. నాకు ప్రాణం పోసి, తల్లిలా సాకింది నా బంగారుతల్లి ఈ కాళీ.

మీఅందరూ అంగీకరిస్తే కాళీని నా కూతురుగా దత్తత తీసుకుంటాను.

మా వారి పెన్నను డబ్బు, నా పుట్టింటి ఆస్తిపాస్తులన్నీ నా తదనంతరం కాళీకి చెందేలా వీలునామా రాయించమ్మా సాదామినీ... అంది సత్యవతమ్మగారు.

తన వలన జరిగిన అపకారానికి కాళీని క్షమాపణ కోరాడు సుందరం.

కుంతలా, సుందరం సత్యవతమ్మగారి దగ్గర ఆశీర్వాదాలు తీసుకున్నారు.

అప్పుడు నేను కాళీతో చెప్పాను.

నాదొక కోరిక కాళీ... నువ్వు తప్పక నెరవేర్చాలి...

విప్లవ కార్యక్రమం అయినా, అభ్యుదయ కార్యక్రమమైనా చివరికి ఒనగూర వలసింది ఆబలలకు న్యాయం జరగటమేకదా!

దాన్ని కేవలం ధర్నాలతో కన్నా న్యాయపోరాటాలతో ఎక్కువ సాధించవచ్చు.

న్యాయపోరాటాలు చేయాలంటే నువ్వే లాయరువైతే ఎక్కువ మేలు జరుగుతుంది.

నా మాట విని, నువ్వు లా కాలేజీలో చేరు. న్యాయశాస్త్రంలో పట్టాపుచ్చుకో! నీకు అన్ని విధాలా సాయం చేయటానికి మన లాయర్ సదా ఉన్నాడు. నీ వెనుక నేనుంటాను” అన్నాను.

సత్యవతమ్మ గారు నా మాటలతో ఏకీభవించారు.

నిజమే తల్లీ! న్యాయశాస్త్రం చదివితే బీదా బిక్మీలకు న్యాయం జరిగేలా చూడగలుగుతావు. ఇంతకన్నా మనిషిగా పుట్టినందుకు మనం చెయ్యగలిగేది ఏముందీ...?” అన్నారావిడ!

విదాకులపత్రాలపైన కాళీ, సుందరం చేత సంతకాలు చేయించాడు లాయరు సదాశివ. తరువాత అందరమూ కలిసి రిజిస్ట్రారు ఆఫీసుకు వెళ్ళాం. ముందే అపాయింట్మెంట్లన్నీ తీసుకోవటంతో చకచకా పనులన్నీ అయిపోయాయి.

కాళీ సాక్షి సంతకం చేసింది.

కుంతలా సుందరం ఒకింటివారు అయ్యారు. అన్ని వేడుకలూ పూర్తయ్యాయి.

“క్షేత్రయ్య అనుభవ ప్రాప్తిరస్తు” అని ఆశీర్వదించాను.

ఎవరిళ్ళకు వాళ్ళు వెళ్ళారు.

కాళీ లా కాలేజీలో చేరింది.

నా భర్త కంటిచూపూ, నోటిమాట, చెవుల వినికిడి లేకపోయినా. ప్రాణాలు ఉగ్గబట్టకుని జీవిస్తున్నాడు. వైద్యం సాగుతూనే వుంది.

మళ్ళీ నేను... నా సేవా కార్యక్రమాలూ... నా శరణాలయం, నా దగ్గరున్న పిల్లలు, అవ్వలూ, తాతయ్యలూ... నేనెప్పటికీ ఒంటరిదాన్ని అనుకోను. ఒంటరిని అవునో కాదో నాకు తెలీదు.

ఆ రోజు చాలా పెందరాళే నిద్ర వచ్చేసింది. భలే మంచి కలలొచ్చాయి.

ఒకరోజు ప్రొద్దునే సూర్యుడికన్నా ముందే ఎవరో పరిచితముఖం శరణాలయం వైపే నడిచి వస్తూ కనిపించాడు.

పొగమంచు తెరలోంచి స్పష్టాస్పష్టంగా అగుపించసాగింది అతని ముఖం, తేరిపార చూశాను... ఇంకెవరూ... కామేశం...

చకచకా కిందికి వెళ్ళి అతని కోసం గేట్లు రెండూ పూర్తిగా తెరిచాను.

“ఒకసారి నా పిల్లను చూసుకుందామనీ...” అంటూ సణిగాడు.

“పాపనే కాదు, నన్ను కూడా చూసుకోవాల్సింది నువ్వేకదా...” అన్నాను.

కాలేజీలో చదువుకునే రోజుల్లో మొగ్గులుతొడిగిన కలలు మొక్కులైనాయి. కామేశాన్ని చూడగానే మళ్ళీ చిగురులు వేశాయి.

“ఈ సారి ఇలా మిమ్మల్ని వదిలి వెళ్ళిపోకూడదని అనుకుంటున్నాను...” అంటున్నాడు కామేశం. ఇది కూడా నా కలలో ఒక సన్నివేశమేనేమో...!

నా కలలకు ఒక పేరుపెట్టుకుంటే ‘చిగురులు వేసిన కలలు’ అని పెట్టుకుంటాను.

*** అయిపోయింది ***

చదవండి!

ఆరోగ్యమే మహాభాగ్యం

చదివించండి!

తెలుగు పత్రికా రంగంలో వినూత్న ప్రయోగంగా...

పూర్తి ఆరోగ్య సంక్షేమ పత్రికగా అందరి ప్రశంసలందుకుంటోన్న...

మన ఆరోగ్యం

కుటుంబ ఆరోగ్య సంక్షేమ మాసపత్రిక

వెలరూ.15/-
మాత్రమే

చందాదారులు అన్నండి - చేర్చండి!

'మన ఆరోగ్యం' పత్రిక వెల రూ.15/-. పన్నెండు సంచికలకు రూ.180/- అవుతుంది. కానీ చందాదారులకు రూ.150/- ప్రతినెల పత్రికను పోస్ట్ ఖర్చులు భరించి పంపే సౌకర్యాన్ని కల్పించాము. జీవిత సభ్యులుగా చేరండి. జీవిత సభ్యత్వం రూ.1500/- ఈ అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకుంటూ మీ వంతు సహాయ, సహకారాలు 'మన ఆరోగ్యం' పత్రికకు అందించండి.

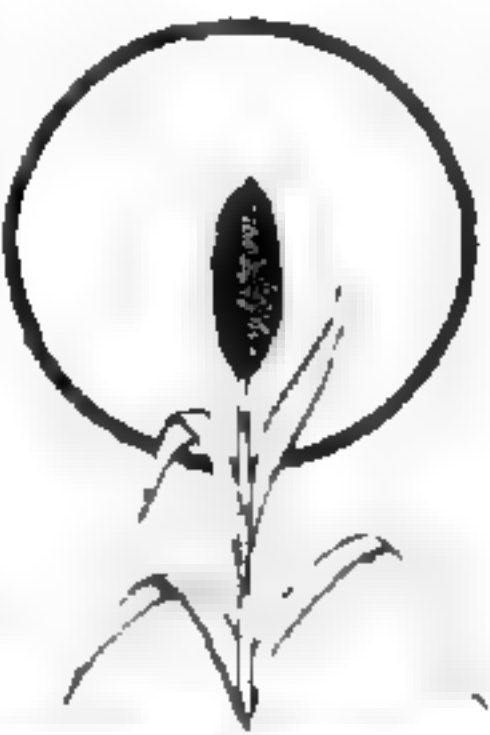
- ★ మీరు సంవత్సర చందాదారులుగా చేరుతూ రూ.150/-లు యమ్.ఓ. లేదా డ్రాఫ్ట్ గానీ 'శ్రీషణ్ముఖేశ్వరి ప్రచురణలు' పేరిట పత్రిక చిరునామాకు పంపించండి.
- ★ బంధుమిత్రులకు మీ ప్రేమ పూర్వక కానుకగా 'మన ఆరోగ్యం' పత్రిక సంవత్సర చందా మీరే కట్టి వారి అభిమానం పొందండి, వారిని ప్రోత్సహించండి.
- ★ 15 మందిచేత సంవత్సర చందా కట్టించి ఆ క్యాష్ రిసీట్స్ పంపిన వారికి ఒక సంవత్సరం పాటు, 'మన ఆరోగ్యం' పత్రిక ఉచితంగా పొందండి.

మన ఆరోగ్యం పత్రిక యాజమాన్యం, సంపాదక వర్గం ఇది తమ సామాజిక బాధ్యతగా భావిస్తోంది. ఇందులో ఆరోగ్య విషయాలను అందించే వైద్య నిపుణులు కూడా వారి సామాజిక బాధ్యతగానే భావిస్తున్నారు. ఫారకులు కూడా ఈ అంశాన్ని తమ వంతు సామాజిక బాధ్యతగానే భావించి మాకు సహకరించగలరని మనవి చేస్తున్నాం.

సంప్రదించవలసిన చిరునామా :

ఇట్లు

వి.ఎల్.నరసారెడ్డి (పబ్లిషర్)

శ్రీ షణ్ముఖేశ్వరి ప్రచురణలు

డోర్ నెం.28-3-49 & 51, సంజీవయ్య కాలనీ, అరండల్పేట,

విజయవాడ-520 002.

Ph : (0) : 0866 - 2434320, Cell : 94401 72936

డా॥ జి.వి.పూర్ణచందు, B.A.M.S., రచనలు

1. ఆహారవేదం	400/-
2. దీర్ఘాయుష్మాన్భవ	60/-
3. క్విక్రెమిడీస్	50/-
4. వంటిల్లే వైద్యశాల	100/-
5. మీ వ్యాధులకు మీరే వైద్యులు	190/-
6. ఆరోగ్య రహస్యాలు	75/-
7. కీళ్ళ వ్యాధులు - సులభ నివారణ	50/-
8. జీర్ణకోశ వ్యాధులు - సులభ నివారణ	50/-
9. షుగర్ వ్యాధి-సులభ చికిత్స	100/-
10. బి.పి. వ్యాధి - సులభ నివారణ	50/-
11. చిటికలో చికిత్స	150/-
12. భోజన భోగం	90/-
13. ఆరు రుచులతో ఆరోగ్యం	90/-
14. ఆయుర్వేదంలో పథ్యాలు-ఆ పథ్యాలు	60/-
15. ఆడవారి కోసం ఆయుర్వేదం	50/-
16. ఆయుర్వేదంలో సులభ చికిత్సలు	60/-
17. ఆహారం - ఆరోగ్యం సందేహాలు - సమాధానాలు	120/-
18. ఆరోగ్యం కోసమే... మన ఆహారం	150/-
19. కొస మెరుపులు	30/-
20. సభాపర్వం	30/-
21. భారతీయ సభామర్యాదలు	40/-
22. పద్యంలో మనం	116/-
23. చిగురులు వేసిన కలలు (నవల)	80/-
24. తెలుగుధీర (చారిత్రక నవల)	150/-

ఆర్థరు పంపవలసిన చిరునామా :

28-3-49, సంజీవయ్య కాలనీ,

అరండల్పేట, విజయవాడ - 520 002.

ఫోన్: 0866-2434320,

సెల్: 94401 72936, 90320 88555

Blank Page

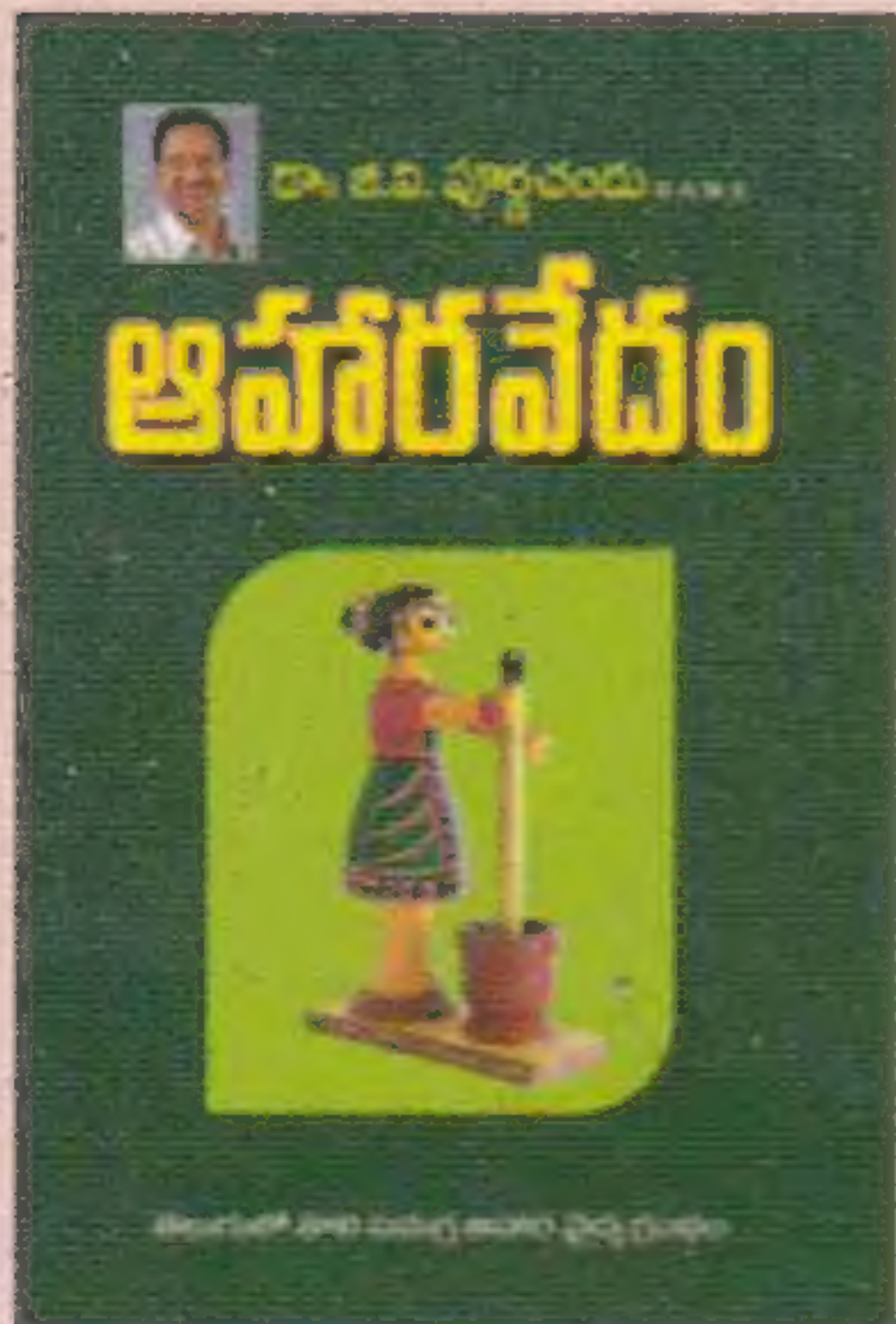

ప్రసిద్ధ ఆయుర్వేద వైద్యచికిత్సా నిపుణులు

డా॥ జి. వి. పూర్ణచందు

B.A.M.S.

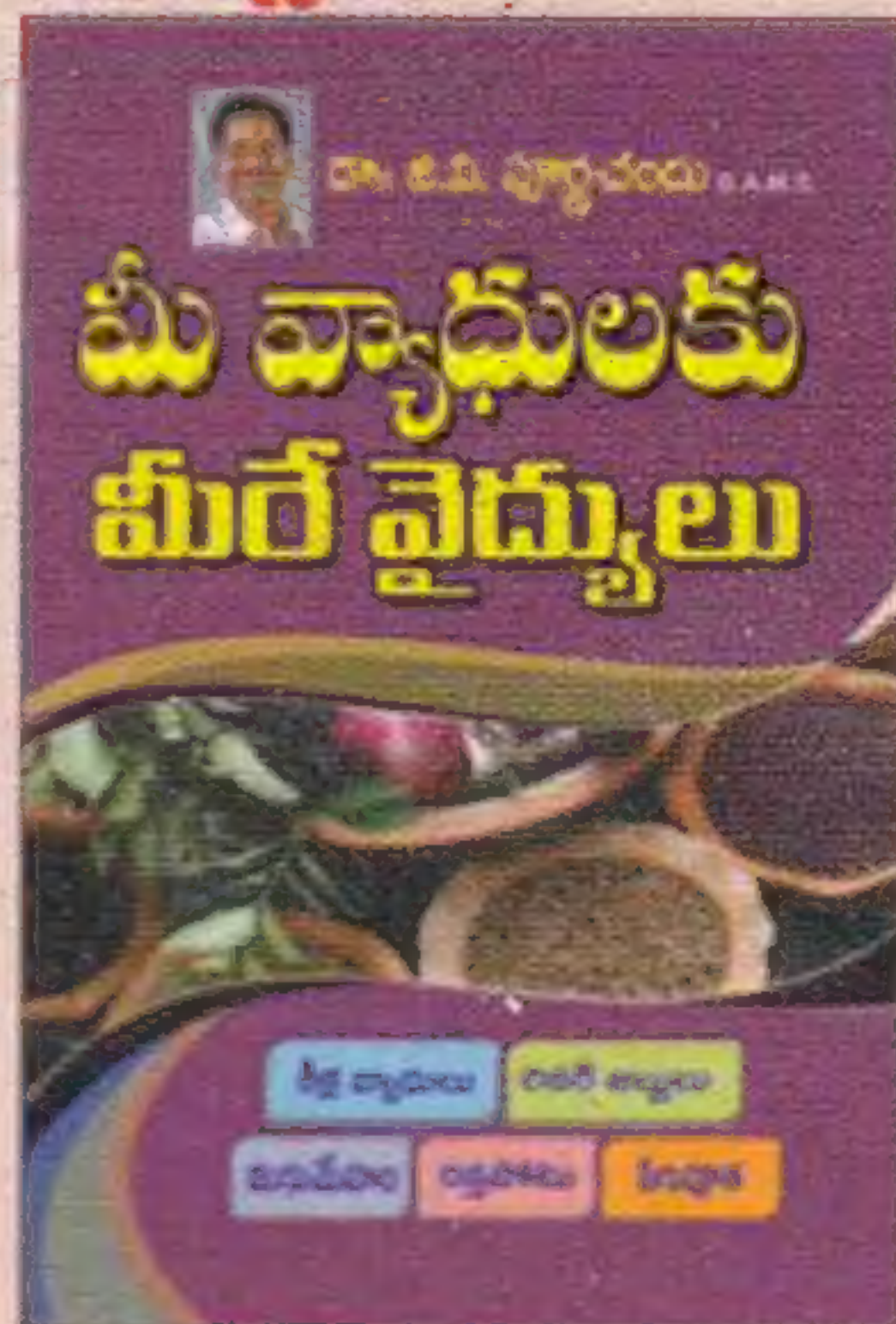
రచనలు

Rs.400/-

Rs.100/-

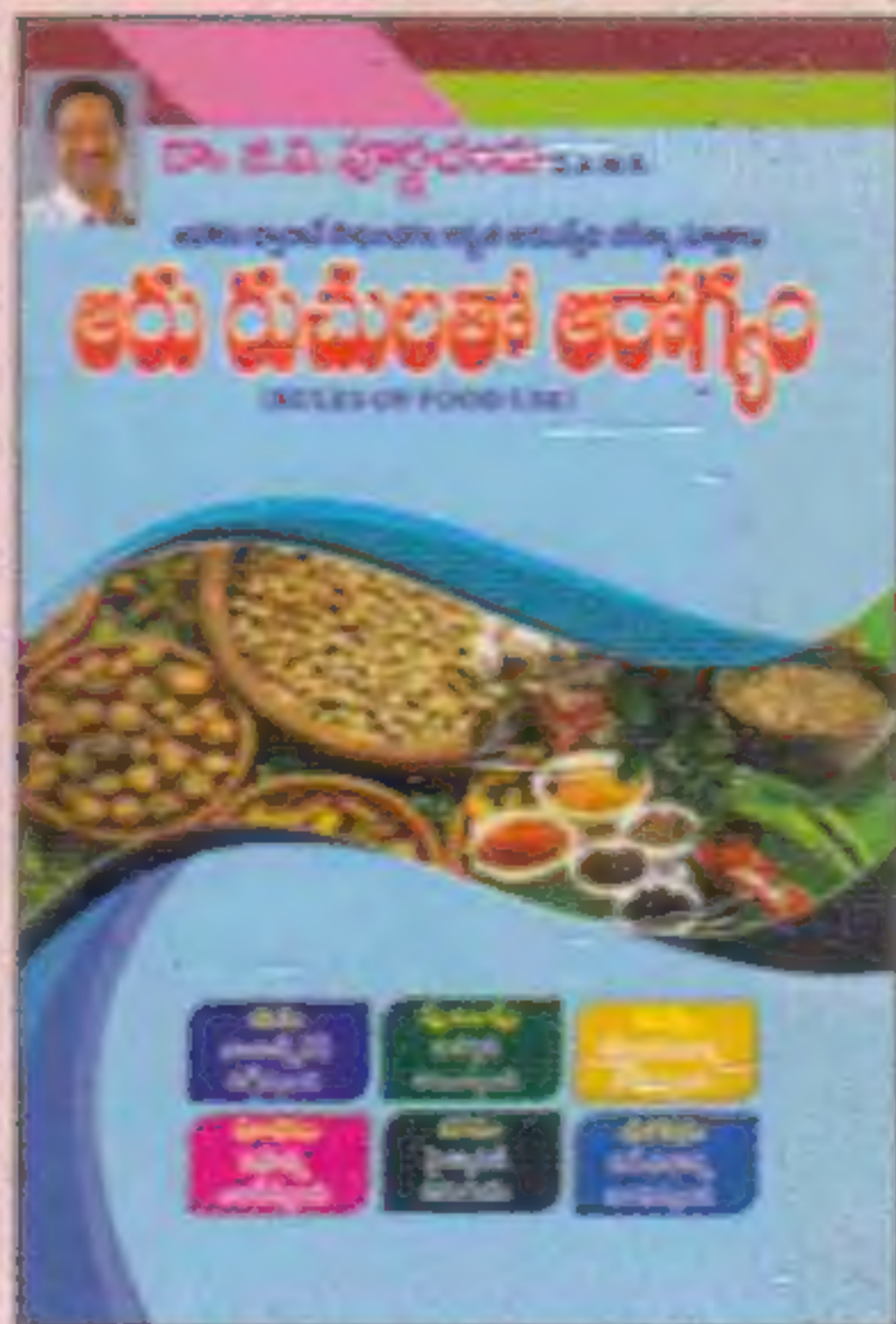
Rs.190/-

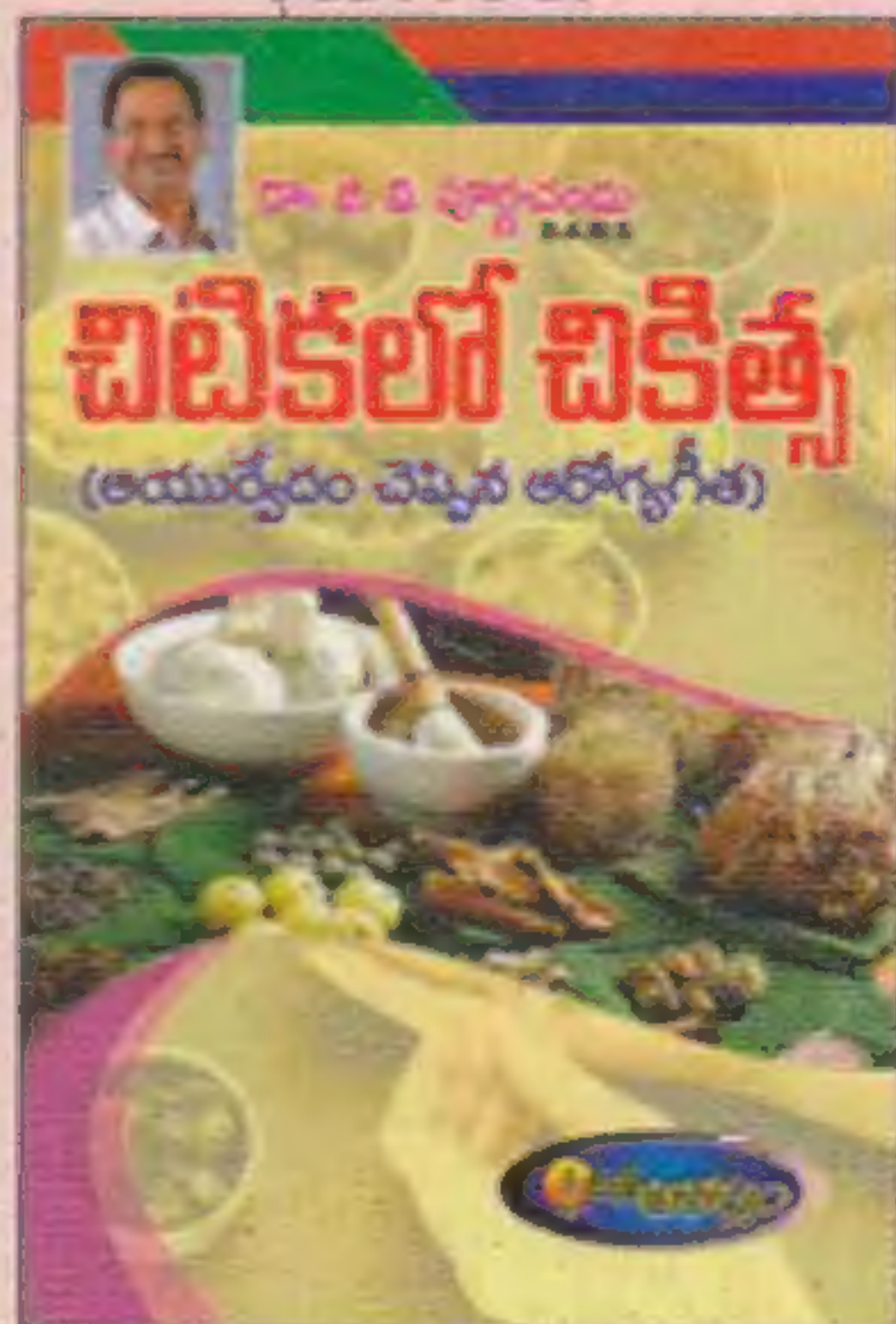
Rs.50/-

Rs.60/-

Rs.90/-

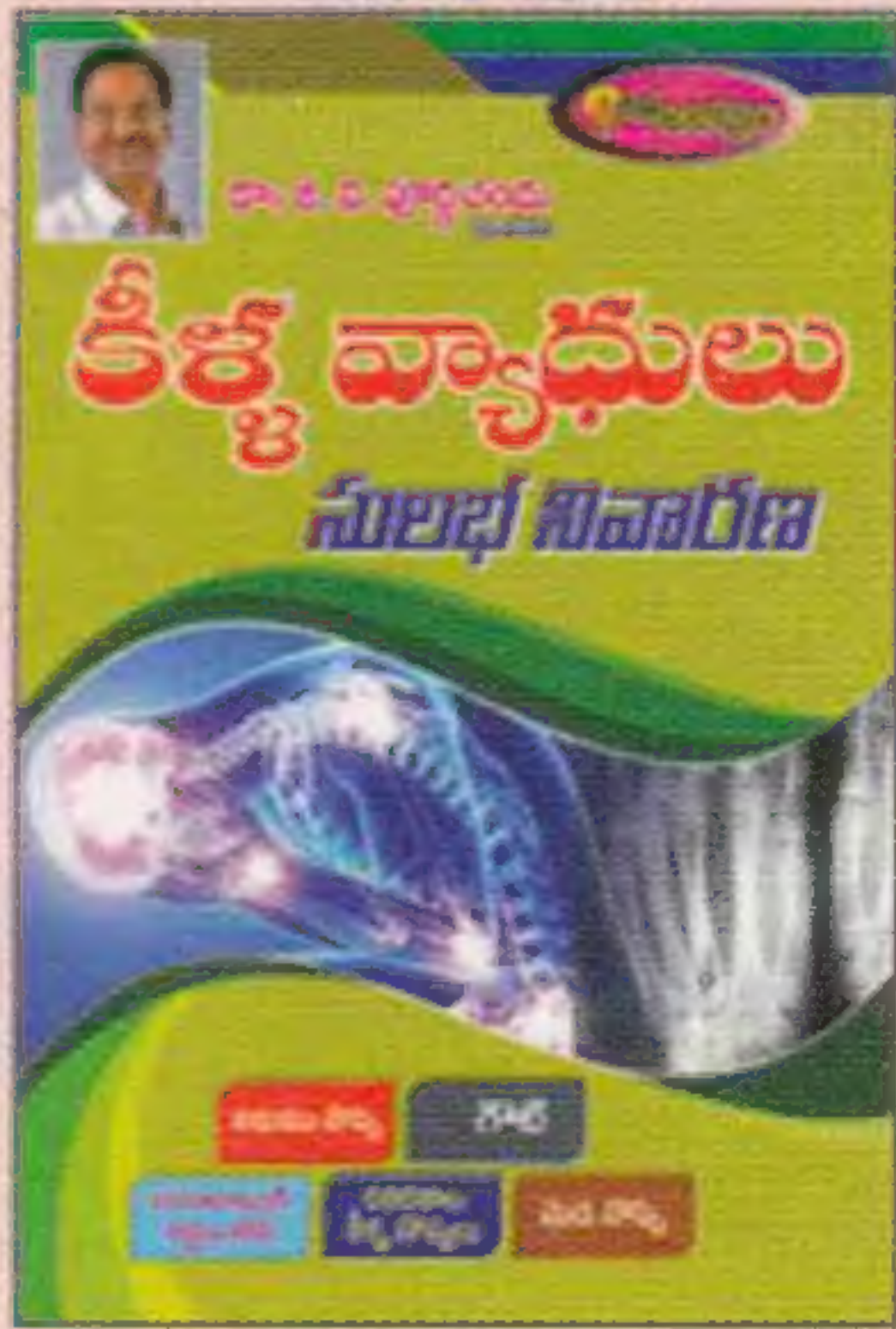
Rs.150/-

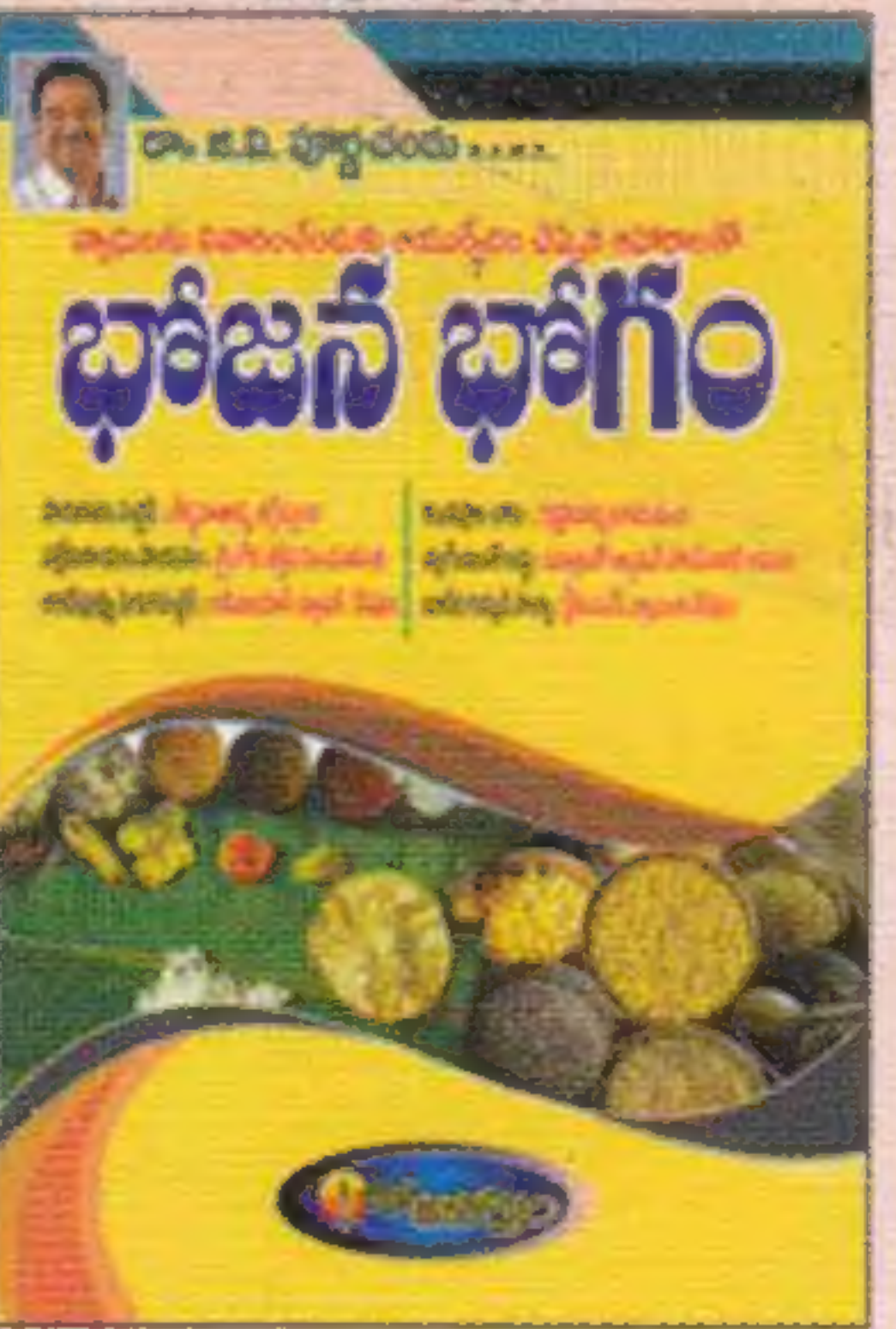
Rs.100/-

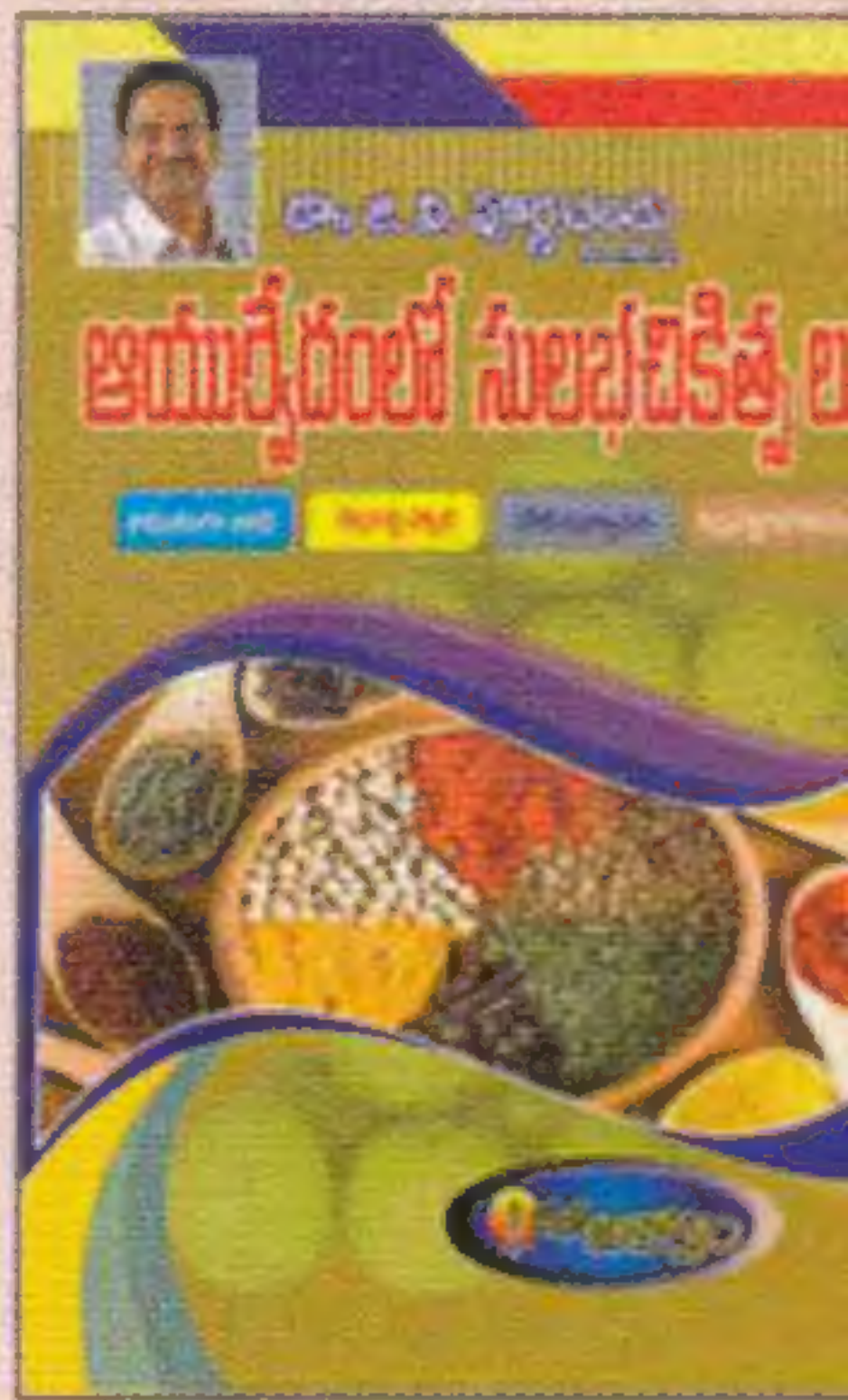
Rs.50/-

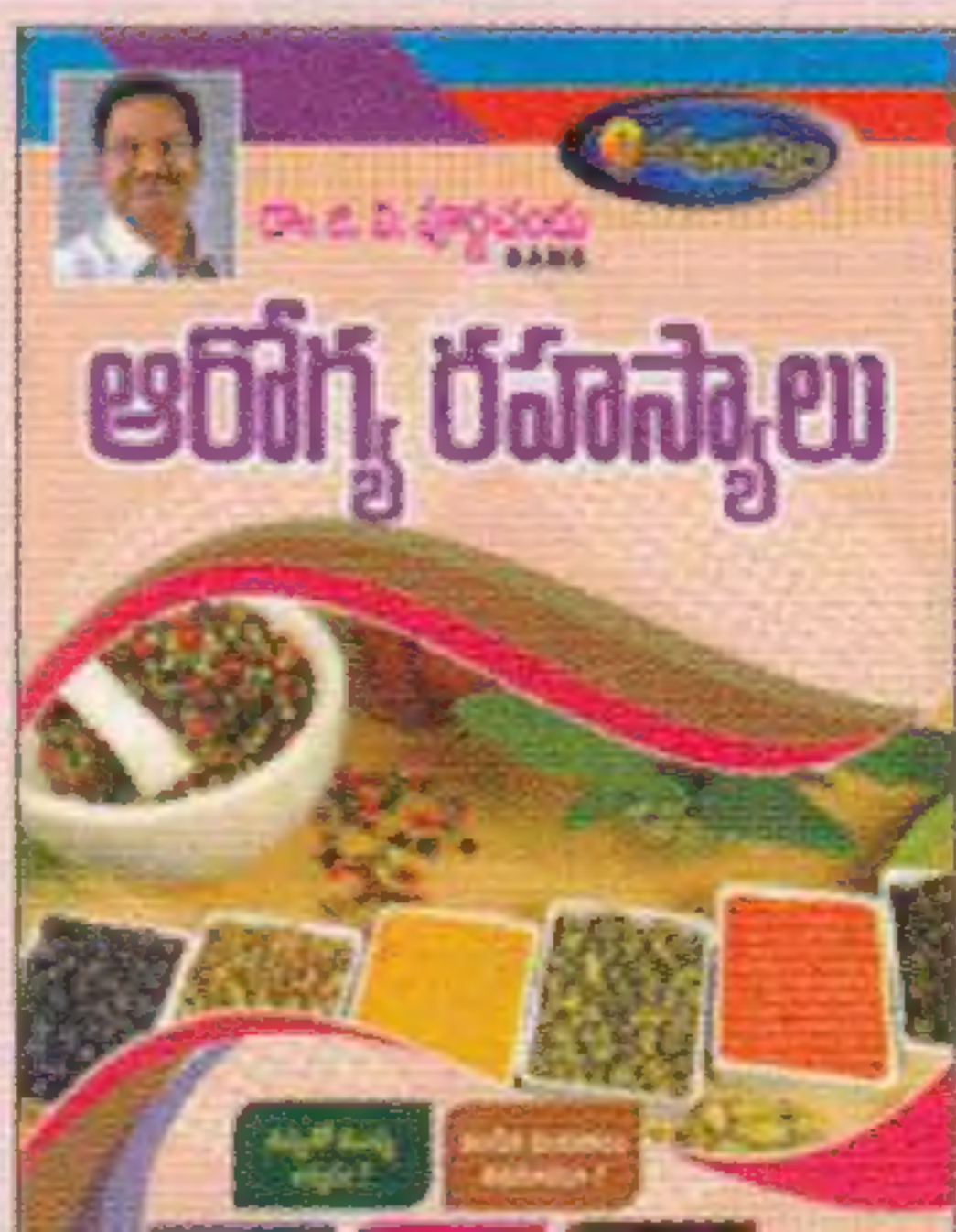
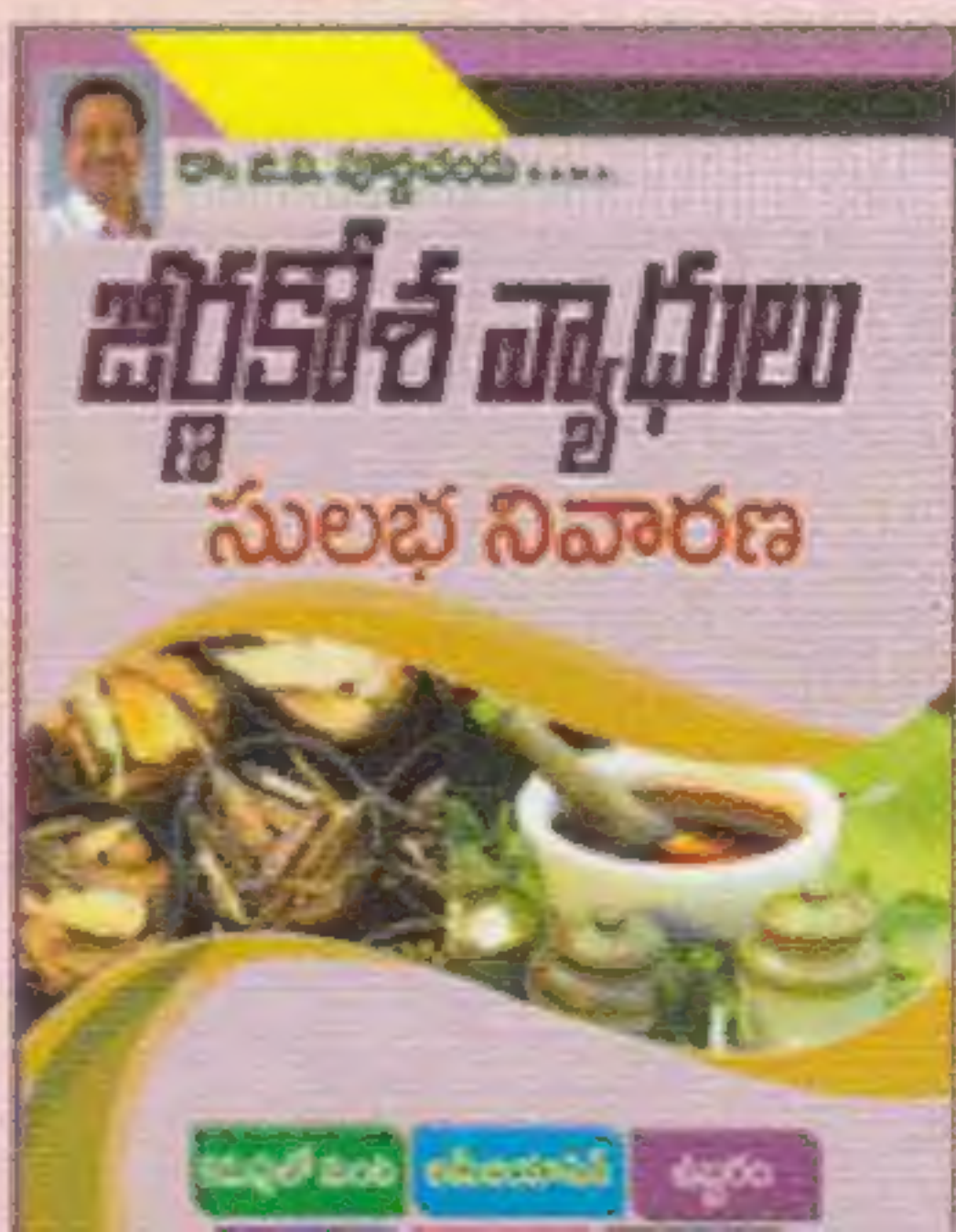
Rs.50/-

Rs.90/-

Rs.60/-

Check List

Book Number	GVPO-F122	Date	8-12-20
Front Cover	Yes	Back Cover	Yes
Blank Pages	CL 129		
Missing Pages	142		
Prepared	Mounika	Scanned	Mounika
BOOK SIZE	H 8.3 W 5.5	Pages	133